

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE DORDRECHT D.D. 4 juli 2023

Raadzaal Stadhuis

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Droog (CU-SGP)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. De Feijter (CU-SGP)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Dhr. De Heer (CU-SGP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Dhr. Klerk (CDA)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Kwaak (VVD)
Dhr. Van Leeuwen (FvD)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Van der Net (VVD)
Dhr. Noldus (VVD)
Mevr. Pichel (FvD)
Dhr. Portier (SP)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Mevr. Schnabel (PvdA) Dhr. Van der Spoel (PvdA)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Mevr. Stolk (VSP) Dhr. Struijk (CU-SGP)
Dhr. Uysal (GroenLinks)
Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)
Dhr. De Vries (VSP)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf, wethouder C. van Benschop, wethouder R. van der Linden, wethouder P. Heijkoop, wethouder T. de Jonge, wethouder M. Merx.

OPENING

1. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Geachte leden van de raad, hartelijk welkom bij deze gemeenteraadsvergadering van dinsdag 4 juli 2023, iets aangename temperatuur in de zaal dan de vorige vergadering. Hartelijk welkom ook aan de mensen op de tribune, mensen die thuis met ons meekijken. Het is alweer de laatste gemeenteraadsvergadering voor het zomerreces, de laatste loodjes en daarna kan iedereen even achteroverleunen in een welverdiend reces. Ik heb geen afmeldingen, ik zie dat de heer Abdullah Uysal ook binnenkomt en dan mis ik nog de heer Den Heijer, maar volgens mij is hij er wel. Die is er, u deed het spelletje, mijnheer Den Heijer die wilde even doen alsof hij zich verstopt had onder de bank van de bus bij terugkomst van het schoolreisje. Fijn dat u er ook bent. Ik heb dus geen afmeldingen ontvangen, alleen is er vanwege het verlof van mevrouw Nieuwland nu nog een lege plaats bij de ChristenUnie/SGP, maar daar kom ik straks met de installatie van de heer Droog nog op terug. Ik zie een nu al een vinger of een vraag van de heer Gündogdu. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, even de mededeling. Ik ben vanavond afwezig in verband met de eindmusical van mijn dochter. Het kan zomaar zijn dat de om een uur of 10 wel aansluit, maar misschien dat ze dan al klaar zijn.

De voorzitter: Als we met elkaar een beetje ons best doen, dan zouden we misschien wel met zijn allen naar die musical kunnen. Ik kijk ernaar uit. Zullen we daarnaar streven?

2. Vaststellen van de notulen van de Dordtse Dinsdag van 6 juni 2023 Vergaderzalen 1 en 3

De voorzitter: Dan kunnen we meteen door, beste mensen, naar de vaststelling van de agenda en ik kijk even rond of u kunt instemmen met de agenda zoals die voorligt. Dat is het geval. Dan stel ik de agenda zo vast en dan kunnen we door naar het tweede punt. En het tweede punt is het vaststellen van de notulen van de Dordtse Dinsdag van 6 juni, Vergaderzalen 1 en 3, kunnen we die zo vaststellen? Dat is het geval. U heeft ze alle grondig bestudeerd en iedereen is tevreden. Dus dank aan de opstellers.

BENOEMINGEN / AANWIJZINGEN

3. Onderzoek geloofsbrieven de heer F.A.K. Droog

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3, onderzoek geloofsbrieven van de heer Droog, de geloofsbrievencommissie. Mevrouw Nieuwland van de ChristenUnie/SGP is in blijde verwachting en heeft hiervoor vanaf 22 juni jongstleden verlof verleend gekregen. Zij zal worden vervangen door de heer Droog. Voor ik overga naar de commissie die de geloofsbrieven heeft behandeld wensen we vanaf deze plek natuurlijk mevrouw Nieuwland een goed verlof toe en hopelijk met een voorspoedige uitkomst, kijken we naar uit.

Dan de geloofsbrievencommissie, deze commissie heeft onderzocht of de heer Droog toegelaten kan worden tot onze raad en bestaat dit keer uit mevrouw Boom van de VVD,

de heer In 't Veld van de VSP en mevrouw Koene van Gewoon Dordt als voorzitter. En die laatste geef ik ook graag het woord om de bevindingen met ons te delen. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter, zal ik eens even lekker het podium pakken ervoor. Naast wat discussie over de verklaring nevenfunctie raadsleden, maar dat is een absoluut technisch aspect waarvan we het idee hebben dat dat vast in de toekomst aangepast kan worden, vertrouwen we de heer Van der Pot op zijn caramellekeurige ogen dat er echt geen functies zijn die de heer Droog bekleed die in de weg staan dat hij in de gemeenteraad toegelaten kan worden. Dus bij deze, wij hebben alle vertrouwen in Frederik André Klaas Droog als vervanger van Eline.

De voorzitter: Hartelijk dank daarvoor, ook voor de verrichte werkzaamheden hieraan voorafgaand.

4. Tijdelijke toelating van de heer F.A.K. Droog tot lid van de gemeenteraad

De voorzitter: Dan zijn we bij agendapunt 4, gehoord hebben de geloofsbriefcommissie constateer ik dat er geen belemmeringen zijn om de heer Droog toe te laten tot onze gemeenteraad. Ik kijk even rond, kunt u instemmen met dat besluit? Dat is het geval. Dan vraag ik de heer Droog naar voren te komen voor het afleggen van de eed en wil ik allemaal verzoeken om te gaan staan. Goedemiddag, ik lees de tekst van de eed voor, als ik daarmee klaar ben, kunt u beide vingers in de lucht steken en zeggen, zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot raadslid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Droog: Zo waarlijk helpe mij God almachtig!

De voorzitter: Dan wil ik u vanaf deze plek als eerste van harte feliciteren en dan zal de rest van de raad dat bekrachtigen.

5. Benoeming van de heer W.J. Gorter tot commissielid

De voorzitter blijft u nog even staan, want we hebben ook nog de benoeming van de heer Gorter tot commissielid. Vanuit Op ons Eiland heeft de heer De Boer tot onze spijt aangegeven te stoppen als commissielid, graag willen we de heer De Boer vanaf deze plek heel hartelijk danken voor vier jaar raadslidmaatschap en nu ook alweer een ruim jaar als commissielid. Jammer dat we hem gaan missen, maar we wensen hem veel plezier en succes met de nieuwe uitdagingen en begrijpen ook de afwegingen die hij heeft gemaakt.

De heer Gorter is vanuit Op ons Eiland voorgesteld om de heer De Boer op te volgen als commissielid. Ik kijk even rond of u kunt instemmen hem ook tot commissielid te benoemen. Dat is het geval. Dan vraag ik de heer Gorter naar voren voor het afleggen van de belofte en dan kunt u dus nog even blijven staan. Hartelijk welkom, ik lees de

teksten voor daarna kunt u zeggen dat verklaar en belooft ik. Natuurlijk alleen als u het ermee eens bent. Ik verklaar dat ik om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belooft dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belooft dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plicht als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.

De heer Gorter: Dat verklaar en belooft ik!

De voorzitter: Ook hartelijk gefeliciteerd voor u. Dan schors ik de vergadering voor een kort moment ter felicitatie.

Schorsing

HAMERSTUKKEN

De voorzitter: De vergadering is heropend, we zijn bij de hamerstukken. Ik loop ze zoals gebruikelijk één voor één langs waarbij het geven van een korte stemverklaring natuurlijk mogelijk is.

6. Vaststellen Prognose Grondbedrijf 2023

De voorzitter: Als eerste 6, vaststellen Prognose Grondbedrijf 2023. De heer Uysal, ga uw gang.

De heer Uysal: Dank voorzitter, GroenLinks blijft vooral aandringen op betaalbare woningen en in de huidige tijd is het geen gemakkelijke opgave en de aanvulling van de reserve grondbedrijf met 15 miljoen juichen wij dan ook van harte toe. Want juist om onze hoge ambities op het gebied van betaalbare woningen waar te maken is de investering in het grondbedrijf noodzakelijk. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog gezien. Gaat uw gang.

De heer Katif: Dank voorzitter. Bedankt voor de toezegging van de wethouder aan het adres van Beter voor Dordt tijdens de commissiebehandeling van dit voorstel dat wij eens in het half jaar een notitie met de mutatie binnen het grondbedrijf ter beschikking gesteld krijgen, zodat wij als raad tijdig beter sturing kunnen geven aan het grondbeleid, wij bij verlies, winst, politieke beslissingen kunnen nemen naar welke richting en welke prioriteit we willen.

De voorzitter: Hartelijk dank. Anderen nog? Dat is niet het geval. Stellen we dit vast met inachtneming van hetgeen daarover gezegd is.

7. Vaststellen Bestemmingsplan Parapluplan Dark Stores

De voorzitter: 7, vaststellen bestemmingsplan Parapluplan Dark Stores is akkoord.

8. (Geen) zienswijze ontwerpbegroting 2024 Gr GEVUDO

De voorzitter: 8, zienswijze ontwerpbegroting 2024 Gr GEVUDO is akkoord.

9. Toepassen Wet voorkeursrecht gemeenten (ex artikelen 2 en 4 Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg)) op percelen en perceelsgedeelten grond in het plangebied 'Stadspark XXL'

De voorzitter: En 9, toepassen Wet voorkeursrecht gemeenten op percelen en perceelsgedeelten grond in het plangebied Stadspark XXL. Gaat uw gang, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Naar de mening van de Partij voor de Dieren hoort er geen woningbouw thuis in een park. Als je een park ontwikkelt hoort de boel groener te worden, niet minder groen. Daarom kan de Partij voor de Dieren niet instemmen met dit raadsvoorstel, dat ervan uitgaat dat er woningen worden ontwikkeld op de nu nog groene locatie Stevensweg. Dank u wel.

De voorzitter: Anderen nog? Gaat uw gang.

De heer Katif: Voorzitter, het voorstel kan op steun van Beter Voor Dordt rekenen, dat betekent niet een carte blanche voor het college. Op het moment dat er sprake is van woningen bouwen aan de rand van, of op, van percelen van Wet voorkeursrecht gemeente gevestigd, verwachten wij een tijdige informatievoorziening ten einde als gemeenteraad een kaderstellend besluit te kunnen nemen. Zoals u begrijpt, wij zijn tegen bouwen in de polders.

De Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van Beter Voor Dordt.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan stellen we dit vast met in achtname van hetgeen daarover gezegd is.

STUKKEN TER KENNISNAME

10. Raadsinformatiebrief over Nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Geertruidenberg en Krimpen aan den IJssel of Crayestein

De voorzitter: Dan zijn we bij de stukken te kennisname. Kunt u kennisnemen van de stukken bij de agendapunten 10 tot en met 19? Ik begrijp dat de heer Van Dam-Timmers nog iets wilde zeggen bij agendapunt 12 over motie 15, Ondersteun Goed Af. Gaat uw gang.

De heer Van Dam-Timmers, dat klopt voorzitter. Het CDA Dordrecht vindt het spijtig dat het niet gelukt is om samen met de vereniging tot een nieuwe locatie te komen.

De voorzitter: Dank. De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, daar sluiten we ons bij aan. We hebben ook wel de indruk dat er wel heel erg gekeken is naar de onmogelijkheden et cetera. En ja, we hadden gehoopt op meer inzet om toch tot een oplossing te komen.

De Voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene voorzitter, dank. Dat geldt ook voor Gewoon Dordt, dat er vooral gekeken is naar hoe we het niet mogelijk kunnen maken. Gezien de net niet steun genoeg die er was gaat Gewoon Dordt hier nog actie op ondernemen, omdat met name het feit dat er gewoon een persbericht uitgaat vanuit het college waarin wordt aangegeven dat het hopeloos is. Dat is gewoon niet de manier zoals het werkt, voorzitter.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog voorzitter, in aanvulling op de eerdere stemverklaringen wil ik vanuit Beter Voor Dordt aangeven dat wat ons betreft met deze raadsinformatiebrief de motie 15 niet afgehandeld is.

De voorzitter: Dank u wel, waarvan akte. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de VSP sluit zich aan bij alle stemverklaringen die er tot nu toe zijn gegeven.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: De Partij voor de Dieren sluit zich aan bij de VSP.

De voorzitter: Mijnheer Den Hartog, waar sluit u zich bij aan?

De heer Den Hartog: Dank u, het wordt een lange rij, wij sluiten ons daar ook bij aan.

De voorzitter: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan nemen we kennis van deze stukken.

STUKKEN TER BESPREKING

20. Vaststellen Kadernota 2024

De voorzitter: Dan komen bij het enige hoofdschotelagendapunt namelijk het vaststellen van de Kadernota 2024, het laatste punt op de agenda, het enige bespreekpunt voor vandaag, de tweede termijn voor de behandeling van de Kadernota 2024.

In de eerste termijn hebben we natuurlijk de algemene beschouwingen gehad op de raadsvergadering van 20 juni. Vervolgens is er over de ingediende moties, amendementen en overige aangedragen onderwerpen in de commissies gesproken op 27 juni en vandaag staat de tweede termijn van de behandeling van de Kadernota centraal. Daar hanteren we de spreekvolgorde waarbij eerst de grootste oppositiepartij conform de verkiezingsuitslag het woord krijgt, dan de grootste coalitiepartij et cetera. In de eerste termijn zijn twee amendementen ingediend en 25 moties, die zijn ook

besproken in de commissies en ik heb een aantal nieuwe of aangepaste moties aangekondigd gezien. Mocht u die willen wijzigen of indienen, ten opzichte van dus de vorige vergadering, dan kan dat allemaal in uw tweede termijn. En voor die tweede termijn geldt dat ons Reglement van Orde niet voorschrijft dat er vanaf het spreekgestoelte gesproken hoeft te worden. Dus dat mag wel als u dat wilt, maar dat hoeft niet. Iedere fractie krijgt vijf minuten de spreektijd voor deze tweede termijn en die spreektijd geldt ook voor iedere portefeuillehouder als alle fracties aan het woord zijn geweest. Dan wil ik graag starten bij de heer Schalken namens Beter voor Dordt. Gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter dank u wel. Beste collega's, aanwezigen en luisteraars, allereerst dank aan het college voor de reacties op onze motie en de aandachtspunten en dank aan de collega's voor de constructieve behandeling in de commissievergaderingen. Ik gaf in onze eerste termijn ook al aan dat Beter Voor Dordt met genoeg constateert dat veel belangrijke ontwikkelingen die in de vorige periode zijn besloten, in gang zijn gezet en verder in uitvoering komen en ook gewoon doorlopen. In onze eerste termijn heb ik niet stilgestaan bij Chemours, de dienden wel een motie mee in en daar is een herziene versie die straks ook weer wordt ingediend. Maar in zijn algemeenheid wil ik namens Beter Voor Dordt aangeven dat wat ons betreft er vooral geen onderlinge politieke discussie moet zijn, maar dat we moeten uitstralen dat we ons als gemeenteraad enorm zorgen maken, naast onze inwoners staan en we allemaal willen dat de uitstoot van gevaarlijke en giftige stoffen stopt en Chemours verantwoordelijkheid neemt richting de stad, de omgeving en de gedupeerden en dat ze ook eerlijk en transparant naar buiten worden. Voorzitter, ook een aantal collega's constateerden, net als Beter Voor Dordt dat van een andere of een frisse wind van dit college nog weinig sprake is. En met betrekking tot de financiën vinden wij net als meerdere partijen dat er nog weinig urgentie wordt gegeven aan de mogelijke financiële situatie die in het vooruitzicht hebben. Dank aan het college voor de reactie op de memo van BDO waar we om vroegen, we hebben eerder ook gesproken over de Dordtse prestatie-indicatoren en we horen nog graag de toezegging van de wethouder dat deze kort na het zomerreces voor bespreking in de auditcommissie beschikbaar zijn, zodat ze op tijd voor de begroting 2024 kunnen worden vastgesteld en ingezet. Met betrekking tot de financiën vroeg Beter Voor Dordt in de eerste termijn naar een evaluatie of overzicht van de incidentele uitgaven die al drie jaar of langer worden verleend. En ons doel daarbij is dat wij graag met de commissie en het college willen kunnen discussiëren of we hier op dezelfde manier mee door moeten gaan of dat we wellicht ook een aantal uitgaven structureel moeten maken of met een aantal zaken moet stoppen.

Als laatste met betrekking tot de financiën komen we richting de begroting nog graag in gesprek met de commissie over de invulling van de beleidswensen, met name die met betrekking tot de evenementen. Wat ons betreft moeten die beperkte extra middelen zo ingezet worden dat het een breed publiek bereikt en dat die extra middelen niet vooral worden ingezet voor organisaties en evenementen die een beperkte groep mensen aanspreekt. En ja voorzitter, dan kom ik weer bij een van onze belangrijke punten en dat is de leefbaarheid, en dan met name de troep op straat, bijplaatsingen, zwerfafval. We zijn als Beter Voor Dordt blij met dat het idee met de slimme camera's serieus wordt opgepakt en uitgewerkt. Maar we komen ook weer terug op het punt van nascheiden, want wat ons betreft hebben we op dit punt gewoon echt een college dat vooral achter

HVC aanhobbelt en niet kijkt naar wat goed is voor de mensen en de ondernemers in onze stad. Naar ons idee is het nu vooral HVC die de koers van Dordrecht bepaalt, en niet de beste methode van inzamelen voor onze inwoners en ondernemers. En echt zo zonde, want ook HVC heeft de nascheidingcentrale, alleen jammer genoeg niet bij ons en op een andere plek en zijn wij daardoor veroordeeld tot bronscheiding. Wethouder De Jonge heeft toegezegd dat er een beeldvormende technische vergadering komt over nascheiding met onafhankelijke experts. En daar zijn we blij mee.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Portier. Stopt de tijd, daar is hij, de heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, de heer Schalken zei van dat HVC kennelijk het beleid, ons grondstoffenbeleid een afvalbeleid bepaalt, maar dat zijn wij toch als raad zelf. En het zijn wel besluiten geweest waar wij als partij niet altijd gelukkig mee waren, maar is het niet zo dat wij als raad gewoon kunnen besluiten om het anders te gaan doen? We hebben straks ook een motie, bijvoorbeeld voor het afschaffen van de pasjes. Wat zegt u daarop?

De heer Schalken-den Hartog: Dat dat heeft u helemaal goed gezien, want dat vinden wij als Beter Voor Dordt ook. Maar we zien eigenlijk aan de keuzes die het college maakt vooral dat HVC de lead neemt en dat het college daar in volgend is aan HVC en niet kijkt naar wat naar ons idee belangrijker is voor onze inwoners en onze ondernemers. Dus wat dat betreft staan we volgens mij aan dezelfde kant en zien wij graag dat ook ons college vooral kijkt naar wat de beste oplossing is voor onze stad en niet kijkt naar wat HVC ons biedt.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Hele korte reactie, ik denk dat wij als raad dat zelf in de hand hebben en dat zal straks dan blijken.

De heer Schalken-den Hartog: Dat is inderdaad zo, ja.

De voorzitter: De heer Schalken, gaat u verder.

De heer Schalken-den Hartog: Ik ga verder. We trekken motie 1 in omdat we toch zien dat die onvoldoende draagvlak gaat krijgen.

De heer Den Heijer: Voorzitter, in de dooie hoek hier.

De voorzitter, ik was net bezig met het intrekken van motie 1. De heer Den Heijer, bent u het daarmee eens? Gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Dan stel ik mijn vraag en dan kunt u de administratie op orde brengen, voorzitter. Het zijn eigenlijk twee elementen uit het betoog van Beter Voor Dordt die ik in mijn hoofd niet helemaal aan elkaar geknoopt krijg. En dat zegt, aan de ene kant bent u hartstikke tevreden met het beleid wat vanuit de vorige periode door wordt gezet en aan de andere kant, het kan door de hitte komen, bent u op zoek naar een frisse bries, een frisse wind. En dan vraag ik me ook wel af, ook over dit punt, ja dit is toch beleid wat gewoon in de vorige periode gewoon in is gezet, wat we samen met

Beter Voor Dordt ook gedaan hebben. En wat brengt Beter Voor Dordt er dan nu toe om daar nu opeens zo radicaal anders over te denken? Wat is in de tussentijd dan gebeurd, voorzitter?

De heer Schalken-den Hartog voorzitter, dank u wel. Om het geheugen van de heer Den Heijer op te frissen, ook de vorige periode was Beter Voor Dordt een groot voorstander van nascheiding en hebben we daar ook regelmatig met elkaar discussies over gevoerd hier in deze raad. Maar op dat moment zaten we nog vast aan lopende contracten en we weten nu dat er volgens mij volgend jaar een nieuw contract afgesloten moet worden en is het daarom nu het moment om met elkaar wellicht te besluiten om het anders te doen. Voorzitter, ik denk dat dit voldoende antwoord is op de heer Den Heijer.

De voorzitter: Hij reageert niet meer, dus dat denk ik wel.

De heer Schalken-den Hartog, dat denk ik ook en dan ga ik nu snel want ik zie dat ik nog maar één minuut heb. We hebben in onze eerste termijn ook nog gesproken over de versoberde gratis busregeling en wij zouden nog graag een toezegging zien dat er na het eerste jaar een goede evaluatie komt waarbij ook duidelijk wordt wat die versobering heeft gedaan met het reisgedrag van onze 65-plussers. Met betrekking tot vervoer is in de commissie ook gesproken over onze motie met betrekking tot de servicegerichte ov, daar hebben we een vernieuwde motie over die ik straks ga indienen.

De voorzitter: Even voor de helderheid, de heer Schalken, betekent dat dat M2 wordt ingetrokken?

De heer Schalken-den Hartog: M2 wordt M2A, tenminste daar gaat u over.

De voorzitter: Maar dan wordt die ingetrokken dient en dient u een nieuwe in? Dat is gebruikelijk.

De heer Schalken-den Hartog: dus die wordt aangepast. Met betrekking tot verduurzaming, in de commissie is ook gesproken over onze ingediende motie met alles werkt op batterijen.

We hebben goed geluisterd naar de reactie van de wethouder en we hebben die motie ook zo aangepast, waardoor ik denk ik niet anders kan horen straks dat hij zal worden omarmd. Met betrekking tot de motie van het jongerenevenement die we hebben ingediend, die hebben we ook aangepast naar aanleiding van de commissievergadering en die zullen we zo opnieuw indienen, waar die nu vooral meer gericht is op de faciliterende rol van de gemeente. En als laatste punt het punt met betrekking tot het topsportevenement, dat was motie 5 die we hadden ingediend. Ik noem hier nogmaals vanuit Beter Voor Dordt dat we eigenlijk al hadden gehoopt dat dit college na het vertrek van het shorttrack evenement al een nieuw evenement aan onze stad had weten te binden. Maar wat ons betreft blijft de wens ook staan voor een fonds voor sportevenementen. Maar ook in de commissie werd duidelijk dat daar de handen niet voor op elkaar kwamen. Die motie trekken we dus in en we wachten de komende maanden af of het college het echt, net als Beter Voor Dordt, belangrijk vindt om op korte termijn op een andere manier invulling te geven aan het belang van sportevenementen. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik zie nog een vraag of een interruptie van de heer Gündogdu. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Even een vraag aan mijnheer Schalken, u heeft het over de motie evenement en u heeft die motie gewijzigd en wij hebben dat uiteraard besproken ook in de fractie. Maar wat ons opviel is dat u heel veel woorden gebruikt in de motie om het college op te roepen om een evenement sec voor een bepaalde doelgroep. Maar vraagt u eigenlijk met uw motie het dance event wat wij ieder jaar met Koningsdag hadden, om dat weer terug te laten keren in onze stad? Want dat is eigenlijk de conclusie die wij ook een op basis van uw motie. Maar ik wil daar graag uw antwoord op.

De heer Schalken-den Hartog voorzitter, of het een dance evenement zaal moeten zijn, dat zou fantastisch zijn. Maar of dat het iets anders moet zijn, dat laten we liever over aan de mensen die dat dadelijk verder gaan verkennen. Want wellicht is daarin ook wel de wens van de jongeren de afgelopen jaren veranderd. Dus ik wil hem niet zo dichttimmeren dat het alleen zich beperkt tot een dance event.

De voorzitter, en dan rest u niks anders nog dan de nieuwe moties in te dienen. U heeft ze alle vijf ingetrokken en er komen een paar nieuwe voor terug. Gaat uw gang. En er was licht. Dan gaan we door met de volgende partij, dat is de VVD. Het woord is aan de heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Dank u voorzitter en ik sluit me qua openingsstatement helemaal aan bij de vorige spreker, Beter voor Dordt, dat we inderdaad in een bijzondere tijd leven, dat van ons als raad echt aanpassingsvermogen gevraagd wordt, maar ik sluit me volledig aan bij de waardering op de manier hoe we in de commissie met elkaar vanuit verschillende fracties, verschillende ideeën, verschillende moties, verschillende andere instrumenten die mensen kiezen om iets te veranderen. En ik heb het idee dat we dat op een op een goede manier, op een uitvoerige manier met elkaar besproken hebben.

En daarom denk ik dat we ook een goede generale repetitie achter de rug hebben voor de tijd die er ook komen gaat, want het wordt een tijd waarin we denk ik ook elkaar wat betreft financiële keuzes vast moeten houden, omdat de keuzes niet altijd eenvoudig zullen zijn en het ook zeker moeilijk uit te leggen gaat zijn naar inwoners, waarom we bepaalde dingen stoppen, waar we bepaalde dingen anders moeten doen om bepaalde dingen, het onsje, mevrouw Stolk zegt altijd een pondje minder. We moeten daar op een verstandige manier naar kijken met de hele raad, dus dat is in ieder geval wat voor ons ook het afwegingskader is voor vandaag met betrekking tot de moties. Daarin is te financiële positie op orde, gematigde lokale lasten en koersvast blijven om onze gezamenlijke ambities te bolwerken. We zullen ook vandaag alle moties die voorliggen op de merites beoordelen en we zijn in die zin ook al blij dat het college ook al een aantal toezeggingen heeft gedaan in de commissie, daar refereerde de heer Schalken ook al naar, de prestatie-indicatoren samen met Beter Voor Dordt, de aanpak van hardrijden, overlast van wegwerkzaamheden die we beeldvormend in de commissie gaan bespreken. Allemaal punten die we veel, met name de laatste twee die we veel terughoren en waar we van denken, daar kunnen we nu mee door. Dan dienen we ook twee gewijzigde, dus echt wel aangepaste, moties in. Dordt bouwt door, die is op enkele punten gewijzigd en wat voor ons van belang is in deze motie ...

De voorzitter: Even voor de helderheid, dat is motie M7?

De heer Den Heijer: Dat is even uit mijn hoofd gezegd motie M7, maar vergeef me dat ik de bingo vandaag niet goed speel.

De voorzitter: Want ik moet even een balletjes trekken uit het rekje, maar ik denk dat het goed is als u ze even allemaal ook bij naam noemt, want dan kunnen we dat goed doen. Gaat u gaan.

De heer Den Heijer, en dan zal denk ik de andere motie M8 zijn, maar bindt me er niet op vast. M6 zelfs, moet je nagaan. Die dienen we samen in, Dordt bouwt door, met Denk. En de bottomline daarin is dat deze motie echt drempelverlagend en ook verbindend moet werken, waarin we koersvast blijven en ons rug recht houden om die 4.000 woningen te realiseren. En dat is eigenlijk meer alleen dan een snelle vergunning, want dat heb ik ook eerder teruggehoord. Het is echt van het plan tot aan de bouw van woningen en als het gaat hoe je dat met mensen voor elkaar moet krijgen, hoe je dat tot stand moet brengen, vind ik het een zeer terecht punt die aangedragen is door collega-fracties, dat de woningcorporaties er uiteraard bij horen, dus die hebben we in het dictum toegevoegd. Want ja, als je aan tafel zit doe je mee en we willen in de eerste plaats natuurlijk commitment maar we moeten elkaar ook niet loslaten als het een beetje tegenzit en de tijden zitten tegen, de tegenwind steekt wat op en Dordrecht moet wel de plek zijn waar gewoon doorgebouwd wordt, omdat dat echt iets is wat we ook in de afgelopen verkiezingen hebben gezien en nog steeds waar de inwoners van verlangen dat we dat ook doen.

De voorzitter: Dat was echt een heel erg lange zin, maar hij is nu tot een einde gekomen. De heer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel. Dordrecht is vooral een plek waar doorgepraat wordt. In de oorspronkelijke motie van de VVD stond iets over lokale regels schrappen, dat heeft de VVD veranderd in het wegnemen van onnodige lokale beletselen die woningbouw bemoeilijken. Dat klinkt heel aantrekkelijk, want wie kan er nou voor onnodige lokale beletselen zijn die woningbouw bemoeilijken? Maar dat is toch een politieke afweging, welke lokale beletselen onnodig zijn. Waarom legt de VVD die afweging bij het college? Dat klinkt niet heel logisch.

De heer Den Heijer: Dat vind ik een terechte vraag van de Partij voor de Dieren en we hebben in de commissie aangegeven dat we altijd binnen de geldende regels of binnen de wettelijke normen moet dit gesprek ook plaatsvinden aan de tafel die wij als zodanig voorstellen. Maar je hebt bijvoorbeeld wel een aantal voorbeelden in onze stad waardoor woningbouw gewoon vertraagd of onnodig tot discussie kan leiden maar waardoor we onnodig de vertraging in gaan. De keuze tussen beton en hout, ik doe er maar één, of dat we bijvoorbeeld, er zijn nog steeds projecten die niet doorgaan omdat het een half metertje hoger moet, wenselijk is, dan dat op die plek dan het idee kennelijk is dat dat kan. Dat soort aansluitplicht van het warmtenet terwijl we ook gewoon al electric kunnen. Ik vind eigenlijk dat we in die zin de kaarten toch echt open moeten hebben en met name met elkaar ook de verbinding zoeken met de bouwende partijen om hier gewoon snel tot een oplossing te komen, dat dit niet jaren weer op tafel blijft, maanden

de vertraging in gaat, maar dat we doorbouwen en het niet op een half metertje laten vertragen. Dat is eigenlijk de oproep die wij hier doen.

De voorzitter: De heer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Ik begrijp het antwoord, maar het is niet echt een antwoord op mijn vraag. Want mijn vraag was, waarom zouden we als raad niet zelf die afweging maken. Als de VVD vindt dat een bepaalde regel te ver gaat, waarom doet de VVD dan geen concreet voorstel om die regel te schrappen in plaats van zo'n algemeen voorstel over het wegnemen van onnodige lokale beletselen waar het college alle kanten mee op kan?

De heer Den Heijer: Dat laatste punt ben ik met u eens, ik daag het college ook altijd uit om naar de raad toe te komen als bouwprojecten de vertraging in gaan en er lokale beletselen zijn die dit onmogelijk maken. Maar waar we voor moeten waken is dat we het op één hoop vegen en dat er een soort één uniforme beleidsregel is die waar wij nu inbreuk op doen. Het is natuurlijk niet dat alles hetzelfde is, dus er zijn altijd binnen ook de normen of de kaders die wij stellen is er ook gewoon handelingsruimte om uiteindelijk gewoon samen met een woningcorporatie of een ontwikkelaar, met een bouwer eruit te komen, dat we zeggen je kunt bijvoorbeeld de kruimelregeling toepassen, je kunt zeggen we gaan de ontwikkelaar niet verplichten om aan het warmtenet te gaan, maar we gaan uiteindelijk wel meer voor een mix kiezen. Maar inderdaad ben ik het met u weleens dat als er grote, we denken dat u zich meer zorgen maakt om de biodiversiteit of de circulaire bouw of is het iets dergelijks, is onze opvatting wel, hou nu overeind wat er nu staat maar kies wel gewoon de ruimte die je hebt. En zeker in verbinding met de mensen die het doen en een nadrukkelijke en constante verbinding met de mensen die doen, om die om die versnelling te vinden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie een aantal interrupties nog, ik begin bij de heer Stam, die had als eerste zijn vinger omhoog. Gaat uw gang.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Als ik de motie van de VVD goed begrijp dan zouden ze eigenlijk met de ontwikkelaars afspraken willen maken om die versnelling in Dordrecht te maken. Op zich heel goed. Nou weet ik me nog te herinneren van een jaar of zes zeven geleden dat ontwikkelaars Dordrecht eigenlijk een beetje links liet liggen omdat wij onze zaakjes niet goed op orde hadden. Op het moment dat je nu ontwikkelaars probeert via contracten of overeenkomsten probeert vast te leggen en je ziet alle bouwplannen in Nederland waar toch wel heel veel problemen zijn, bent u niet bang dat dan die regels die wil opstellen en die overeenkomsten met ontwikkelaars en bouwbedrijf wil afsluiten, dat het juist een averechts effect heeft en dat men gaat zeggen van nou, laat Dordrecht maar weer even zitten want we hebben ook Rotterdam, Breda, Tilburg en weet ik het allemaal nog?

De heer Den Heijer: Ja, dat is ook de reden waarom we er nu voor kiezen om dit voorstel, deze motie in te dienen omdat wij constateren dat de tijd anders is, dat de tegenwind opsteekt. En de vraag is nu, wat is er dan in deze huidige context, deze omstandigheden nodig om toch die ambitie te halen van die 4.000 woningen. En ik ben het met u eens dat we niet moeten blindstaren op de bestaande ontwikkelaars die in deze stad zitten. Nee, het moet juist een open ticket zijn, open uitnodiging zijn naar ook partijen buiten de

stad, dat die zien dat er in Dordrecht doorgebouwd wordt, dat het bij ons snel schakelen is, dat de vergunningverlening snel verloopt, dat we kwalitatieve eisen stellen, dat het ook ontwikkelingen waar we trots op zijn, waar de ontwikkelaar zelf ook trots op kan zijn. Dat is het signaal wat we afgeven. En als het gaat om uiteindelijk echt afspraken en programmering et cetera, ja daar zijn natuurlijk gewoon de geldende kaders voor en ik ben het met de heer Stam eens dat dat niet ergens aan een tafel zomaar anders gedaan kan worden. Maar ik denk wel dat je samen wel, door dit gezamenlijk aan te vliegen, door die gezamenlijkheid te zoeken, bijvoorbeeld ook elkaar te inspireren, ik ben weleens eerder bij dat soort tafels betrokken geweest, dan helpt dat ook echt in de versnelling, elkaar beter begrijpen, samen optrekken met ontwikkelaars en corporaties om die versnellingsslag te behouden. Want dat is uiteindelijk waar we nu voor gaan.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar de heer Portier.

De heer Portier: In het rijtje onnodige beperkingen die de heer Den Heijer opnoemde was onder andere de bouwhoogte, bepalingen rond de bouwhoogte. Nu leggen wij die als raad in een bestemmingsplan vast, met vaak nog mogelijkheden voor afwijking door het college met een bepaald percentage. Vindt de VVD een beperking rond de bouwhoogte echt onnodig? Als je bedenkt dat vaak waar buurtbewoners tegen in verzet komen, omwonenden tegen in verzet komen, is ontwikkelaars die veel te hoog willen gaan bouwen voor wat de buurt aankan.

De heer Den Heijer: Ja, dat is uiteindelijk de weging die natuurlijk ook de SP daarin in volle oprechtheid maakt.

Maar onze opvatting is wel dat het maatschappelijk belang van woningbouw en mensen die op de zolderkamer bij hun ouders zitten die gewoon een huis nodig hebben, de woningtekorten die er nu zijn, dat je wel in een bepaalde afweging binnen de kaders die uiteraard gelden, binnen de geldende bestemmingsplannen, en als er iets gewijzigd moet worden op een bestemmingsplan moet je moet je langs de raad, dat weet u als geen ander, maar wat mij betreft mogen we daar best de grenzen opzoeken om woningbouwontwikkelingen gewoon mogelijk te maken, voorzitter.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Ja, in Frankrijk hebben ze voor betaalbare woningen ook de grenzen van de bouwhoogtes afgeschaft en dat heeft geleid tot de banlieus. Dus ik hoop niet dat de heer Den Heijer iets dergelijks ook in Nederland wil. Maar goed, dit zijn in ieder geval bepalingen die we als raad vaststellen, dus zijn beroep op het college om dit te doen, dat gaat in ieder geval niet op, wat er in deze motie en in het dictum gevraagd wordt, in ieder geval niet voor die bouwhoogtes die u noemde.

De voorzitter: Ik zag mevrouw Stolk, maar mevrouw Koene was eerst. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Ja voorzitter, ik zat eigenlijk te twijfelen of ik überhaupt nog wat wilde vragen, want waar ik over na zat te denken, volgens mij was het de heer Van der Kruijff de vorige keer al die zei van we hebben regelmatig al overleg met projectontwikkelaars onder andere. En het klinkt nu een beetje alsof de VVD de vertraging wijdt juist aan de bouwers en zo, dus dat ze daar een akkoord mee willen sluiten terwijl juist de overheid

vaak degene is die het vertraagt. Dus met name door wat mijnheer Portier net zegt, zo van regeltjes die wij vaststellen enzovoort, dat zijn de redenen waarom projecten vertragen of helemaal niet doorgaan. Dus wat denkt de heer Den Heijer nou echt met het aannemen van deze motie, dat er dan verandert?

De heer Den Heijer: De schuldvraag vanuit de VVD, de VVD zit hier niet om een bepaalde schuldvraag te beantwoorden. Ik denk dat gewoon de omstandigheden gewoon de schuldigen zijn of is. Waar het ons om gaat, en dat is ook een antwoord op de heer Portier, is dat we natuurlijk een dagelijks bestuur hebben van de stad die ook met deze mensen om tafel zit en wat ons betreft regelmatig in een bepaalde setting om tafel mag zitten en dat je dan heel snel constateert waar tegenaan gelopen wordt en dan kun je vervolgens ook snel schakelen wat daarvoor nodig is. En als mensen die bouwen, de bouwers die hier actief zijn tegen regelgeving of onnodige regeldruk aanlopen, waar mevrouw Koene natuurlijk een ontzettende liberaal in is, dan moet het snel aan het licht komen en moeten we daar of afspraken maken binnen de geldende kaders, of het college moet snel naar de raad toe en dan zouden we misschien iets aanvullend bovenop het bestemmingsplan moeten doen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Stolk. Nee, geen interruptie meer? Mijnheer Van der Kruijff wel. Gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn blij met dat wooncorporaties zijn toegevoegd, daar houden we inderdaad om gevraagd. En wat betreft, wij zijn met zijn allen bij het overleg geweest, met die ontwikkelaars, en die zeiden, het gaat vooral over de stapeling van regels die het erg duur maakt. En die stapeling van regels, dat gaat ook inderdaad over heel veel dingen. Dat kan gaan over duurzaamheid, dat kan gaan over de parkeernorm, dat kan gaan over kwaliteitseisen, dat kan gaan over de breedte, over van alles nog wat. Dus ik denk dat het dan wel goed is dat u in demotie aan het college vraagt waar loopt u dan tegenaan, of dat uit dat overleg met de bouwers haalt, zodat we daar als raad over kunnen beslissen of die stapeling te veel uit de hand loopt. De andere suggestie, en die heb ik ook gedaan maar die heeft er niet overgenomen, die komt van diezelfde ontwikkelaars vandaan, van werk anticyclisch met de conjunctuur. Op het moment dat je in een laagconjunctuur zit, waar we nu een beetje inzitten qua bouwen in ieder geval want die valt stil, kun je wat meer sociaal bouwen en in een hoogconjunctuur waarin er veel koopkracht is kun je wat duurder bouwen en beweeg daarin mee. Vindt u dat we dat ook moeten doen om de bouwsnelheid te versnellen?

De heer Den Heijer: U stelt twee vragen. Ingaand op de eerste vraag is dat we hebben proberen te vatten in de formulering, zoals de Partij voor de Dieren me net gaf. Maar we staan wel open voor een suggestie, dan kunnen we hem in de derde termijn indienen, als ik het zo zou mag noemen. Maar we staan daar open voor om inderdaad te kijken welke beletselen we tegenaan lopen in de praktijk. Ik denk niet dat dat een stilstaand moment is, ik denk dat we daar de komende jaren in de stapeling daartegenaan gaan blijven lopen. Dus wat mij betreft is dat een continu proces. En dan de tweede vraag, er is natuurlijk een aantal zaken daar aangestipt met de ontwikkelaars. Is dat de ontwikkelaars ook van ons vragen, als je een gebiedsontwikkeling tot stand brengt hebben we een overheid nodig die snel de vergunningen levert, maar ook een rechte rug

heeft, dus dat refereert ook aan uw punten over die stapeling, niet zich weer in allerlei bochten wringt, niet elke keer tussentijds programmering aanpast, niet allerlei nieuwe wensen er verder aan toevoegt, omdat het anders gewoon niet meer lukt. En dat met dat anticyclisch, ja dan zou je binnen de gebiedsontwikkeling kunnen kijken hoe je dat tot stand brengt en ik vind dat op zichzelf eigenlijk helemaal niet zo'n gek idee, maar tegelijkertijd stip ik dan wel aan dat het dan wel in zijn totaliteit gerealiseerd moet worden. Dat uiteindelijk gebiedsontwikkelingen wel afgemaakt moet worden, want dat dat is natuurlijk ook het euvel in deze tijd, dat er in heel veel steden gebiedsontwikkeling wordt gestart, maar uiteindelijk niet meer wordt geëindigd terwijl mensen daar wel naar uitkijken.

De voorzitter: Ik zou wel willen voorstellen voor de rest van de vergadering dat interrupties echt een korte vraag betreffen en dat de reactie daarop ook enigszins binnen de perken blijft, zeg ik maar even voorzichtig. De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, dan wil ik de heer Den Heijer toch vragen want ik hoorde wel in de opening een begrip, dat is een interessant idee, dat we misschien straks in de schorsing toch even kijken of daar nog een zinsnede in de motie over toegevoegd kan worden.

De voorzitter: Dank, mij is nog niks bekend van schorsingen dan wel een derde termijn, zeg ik dan maar even. Maar die zullen we dan wel zien. Dank. De heer Den Heijer, gaat u verder met uw betoog.

De heer Den Heijer: We hebben nog een sterk gewijzigde motie, voorzitter.

De voorzitter: Motie 6 denk ik dan.

De heer Den Heijer: Ja, M6 en daar is de geestelijk vader de heer Van Ballegooijen, die heeft een pen gevoerd van deze motie. Maar waar het in kort op neerkomt is dat we natuurlijk een hoop op ons af zien komen, maar voordat wij keuzes kunnen maken bij de Kadernota en bij de begroting gaan we met elkaar aan de slag met de herijking van het integraal beleidsplan van het sociale domein. En wat wij met deze motie beogen is dat we zeggen, voordat we nou met elkaar al een klap geven op onze ambities, op de keuzes die we maken in dat plan, zouden we eerst de keuzes inzichtelijk willen hebben, en dat kan gelijktijdig wat ons betreft, om ook gewoon in het sociaal domein te kunnen sturen, dat we ook onze keuzes kunnen wegen. En het kan wat de heer Heijkoop zei, het kan een tandje meer zijn, het kan een tandje minder op iets anders zijn. Maar het zou heel vervelend zijn dat als we uiteindelijk dat plan dan vastgesteld hebben met zijn allen, we vervolgens bij de begroting en de Kadernota er tegenaan lopen dat we er gewoon geen geld meer voor hebben. En ja, wie houden we dan voor de gek? En daar ziet deze motie echt op toe. Dus ik hoop dat u hem ook op die op die wijze wil interpreteren.

De voorzitter: Bij interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Mijn vraag aan de heer Den Heijer is, dit gaat nu voor het sociaal domein op, waarom niet voor al die andere domeinen?

De heer Den Heijer: Ja omdat, het is eigenlijk wel wat ik zojuist zei, omdat we eigenlijk voor het besluit over hoe we überhaupt onze versoberings- en bezuinigingslagen en ombuigingen gaan maken al wel een besluit nemen over de invulling van het integraal beleidsplan sociaal domein en het zou goed zijn om goed de keuzes die we dan op dat moment maken op een zorgvuldige maatschappelijke en financiële manier te wegen, zodat we ook later bij de begroting daar niet mee in de problemen komen. Dus het is juist om het op een zorgvuldige getrapte manier netjes te doorlopen. En dat we als raad ook in positie komen. Want ik denk dat dat echt belangrijk is, dat we als raad die positie ook in willen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, ik vind het een hele goede vraag van mevrouw Schnabel. De heer Den Heijer geeft er alleen geen antwoord op. Maar ik hoorde de heer Den Heijer ook zeggen dat u een schot voor de boeg neemt, dat u wilt gaan bezuinigen op het sociaal domein. Of begrijp ik u dan verkeerd?

De heer Den Heijer: Nee, dat heb ik misschien onbedoeld verkeerd bij u overgebracht. Nee, dat heb ik eigenlijk bedoeld als we gaan met elkaar natuurlijk een lastig traject in waarin er gewoon omgebogen moet worden, versoberd moet worden. Daar zijn alle beleidsterreinen natuurlijk onderdeel van, daar heeft mevrouw Schnabel een volledig terecht punt. Het punt wat wij eigenlijk alleen maken is dat we, sinds dat de Drechttraad ten einde is en we hier lokaal besluiten over kunnen nemen gaan we ook zo'n integraal beleidsplan sociaal met elkaar bespreken. En dan zou het best goed zijn, omdat we naderhand pas de financiële keuzes maken, dat we eerst voor onszelf goed inzichtelijk hebben welke keuzes we überhaupt kunnen maken en aan welke knoppen we überhaupt kunnen draaien zodat we later een teleurstelling voorkomen bij de begroting als we uiteindelijk de harde keuzes, financiële keuzes moeten maken.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter ja, de heer Den Heijer draait het toch een beetje omheen en dat vind ik dan toch jammer. Waarvoor pak je dan niet alle domeinen? We gaan, zegt u zelf, we gaan een zware tijd tegemoet. Er moet dadelijk bezuinig gaan worden, volgens mij, als je je ambitie wat bij zou stellen ben ik benieuwd of je überhaupt wel zou moeten bezuinigen. Maar dat zijn de keuzes van dit college en daar bent u ook onderdeel van als VVD. Maar waarom expliciet het sociale domein daar nu uithalen? Want bij alle dingen die we in de Kadernota of tijdens de begroting neerleggen, daar zit een financieel plaatje aan vast. En dat geldt niet alleen voor het sociale domein, dat geldt echt voor alle domeinen. Dus nogmaals, waarom de keuze op dit domein en niet op alle domeinen?

De heer Den Heijer: Voorzitter, ja ik heb ik heb net twee keer geprobeerd het uit te leggen, ik ga het dus over een andere boeg gooien. Omdat we nu zien dat 80 procent van de knelpunten bij deze Kadernota in de gemeenschappelijke regelingen sociaal en diens gezondheid en jeugd zitten. En als we elk jaar zien dat dit soort overschrijdingen plaatsvinden, dan kunnen we op de lange duur überhaupt geen goede zorg meer leveren aan de mensen. En tegelijkertijd moet je op tijd zijn omdat we te maken hebben met een verbonden partij. Dus dan zou je als raad daar wel met elkaar aan de voorkant op moeten sturen in ambitieniveau. Ik denk dat u het ambitieniveau misschien wel omhoog

wil gooien op sommige punten, misschien op andere punten denkt u dat het anders kan, we geven bijvoorbeeld subsidies aan grote bedrijven om mensen uit de bijstand aan het werk te krijgen. De tijden zijn helemaal anders, misschien zijn dat soort dingen niet meer nodig maar moeten we het op andere dingen zoeken. Het zou goed zijn om die keuzes inzichtelijk te maken.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik probeer het nog een keer en dan stop ik ermee. Aan de ene kant zegt de heer Den Heijer met motie M7 is dat geloof ik, de ambitie bouwen 4.000 woningen, en ook wij willen die 4.000 woningen bouwen alleen van een ander soort, zal ik maar zeggen, dus meer naar de sociale kant, dus betaalbare woningen en de VVD ziet betaalbare woningen rond 350.000. Nou dan is die die jonge man die op de zolderkamer zit bij zijn moeder, die gaat ook die woning niet krijgen. Dus het is een broodjeaapverhaal.

En aan de andere kant zegt u op het sociale domein gaan we een schot voor de boeg nemen want daar kunnen we dan de keuzes maken en daar gaan we dan in snijden. En dat is wat u eigenlijk zegt tegen de Dordtenaren, we gaan op alles gas erop geven en gaan we vol gas vooruit, maar op het sociale domein zegt de VVD nee, nee, nee, nee inwoners, daar gaan we op bezuinigen.

De heer Den Heijer Voorzitter, nu begint mevrouw Stolk al een beetje warm te draaien volgens mij, want die begint nu wel een erg grote karikatuur van dit voorstel te maken en daar heb ik toch wel bezwaar tegen. Kijk, wij doen dit voorstel juist om juist de raad in positie te brengen om de verstandige keuzes te maken, waardoor het bij de begroting ook houdbaar blijft. En dan kun je wel zeggen ja, als meer dan een derde van de begroting naar dat domein toegaat, als 80 procent van de knelpunten in dit domein zit, dan kunt u mij wel voor de voeten vegen dat u dat allemaal onzin vindt en dat we ook geen huizen meer hoeven te bouwen, maar daar ga ik echt volledig niet in mee, voorzitter.

De voorzitter: Laatste interruptie, kiest u uw woorden zorgvuldig.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik laat geen woorden in de mond leggen die ik niet gezegd heb. Wij willen huizen bouwen, maar niet de huizen bouwen voor de keuze die de VVD maakt en dit college. Wij willen bouwen voor de Dordtenaren en voor de lage- en de middeninkomens. Maar als u zou zeggen, dat moet op het sociaal domein, nee, zeggen wij nee, dan moet u ook die ambitie aanpakken met de woningbouw. Dan moet u ook zeggen, we gaan ook bouwen voor die brandweerman, die politieagent en de zorgmedewerkers. Dan brengt u de raad in positie, maar dan moet u niet vol gas doorgaan op alle terreinen en nu zeggen, nee we doen het alleen maar op het sociale domein.

De voorzitter: Tot slot, de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Tot slot voorzitter, volgens mij worden hier twee zaken verward, in positie brengen en mijn zin krijgen. De oproep van de VVD is, breng ons in positie bij de keuzes die er zijn en dan zal de raad vast andere keuzes kunnen maken dan mijn fractie

vindt. Het betoog van mevrouw Stolk is, ik wil pers in mijn zin krijgen op sociale woningbouw. Nou die krijgt ze, want er heeft een aantal andere partijen ervoor gezorgd dat er gewoon de 30 procent sociaal woord bijgebouwd in deze periode en dat is een behoorlijke grote opgave, kan ik u vertellen.

De voorzitter: Het is een aardig debatje om naar te kijken, maar we hebben ook nog meer te doen. Ik denk dat we verder gaan. Mijnheer Den Heijer gaat u verder, nog 26 seconden.

De heer Den Heijer: ik wou net eigenlijk vertellen hoe goed we met elkaar samenwerken en dat we met elkaar ook bekijken, even in sneltreinvaart, voorzitter. Kunst in de openbare ruimte schijnt een nieuw dictumvoorstel zijn, kunnen wij in meegaan.

Chemours, samen een vuist maken, een aantal partijen heeft samenwerking gezocht tot een nieuwe motie, Uitgestoken hand, dienen we mee in, steun hem. Dan hebben we Van afvalstress naar afvalZEN, ja daar zien wij toch wel brood in omdat eens een keer op een precisieniveau te experimenteren, we zijn benieuwd hoe het college daarnaar kijkt. Alles Werkt Beter Op Batterijen, die dienen we mede in. Benzinebladblazer, hoe vaak die ook gewijzigd gaat worden, de VVD ziet daar geen brood in. Impact voor AZC, daar verwachten we een nieuw motiedictum en die dienen we samen mede in met het CDA. Toeristische borden, waanzinnig idee van DENK, dienen we ook mede in en Inclusief is een illusie, ja hoewel dat wel een extra stapeling is in de beleidsregel en we toch extra geld op evenementen nodig hebben zijn wij wel liberaal en vinden we dat dat gewoon in principe wel geregeld moet zijn. Dus met een nieuwe aanpassing vanuit Fractie van Waardhuizen zullen we ook op die motie mee instemmen.

De voorzitter: Er is wel een verschil tussen mee-indienen en mee instemmen, want ik zie bijvoorbeeld dat u verwijst naar mee indienen op een motie die zojuist vervangen is, waar uw naam niet onder staat. Maar dat kan dan misschien in het stemgedrag tot uiting komen. Bijvoorbeeld de motie M3A van Beter Voor Dordt, over Alles Werkt Beter Op Batterijen, daar staat uw naam niet onder.

De heer Den Heijer: Ja, dan is het nu steun, maar als iemand ons logootje erbij kan tekenen dan is het helemaal fantastisch.

De voorzitter: Maar dan wordt het hier wel een beetje een janboeltje. Dat kan hoor, maar fijn als u dat van tevoren. Maar u kunt het in uw stemgedrag tot uiting brengen. Betekent dat dat wij motie M7 kunnen intrekken en dat daar een nieuwe voor komt? En M6 blijft in stand, zeg ik dat goed? M6 ook nieuw, oké helder. Dan ga ik naar de VSP-fractie. Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter dank. En we zijn nog steeds vrienden en laat ik het zo zeggen, politiek kan je het best wel met elkaar oneens zijn, maar daarbij kan je toch best wel een mooie samenwerking hebben. Voorzitter, ik ga herhalen wat ik in de eerste zin van onze vorige woordvoering heb gezegd. Het eerste wat wij aantreffen in deze Kadernota was de financiële verslechtering van de beschikbare middelen voor Dordrecht voor de komende jaren. In begin jaren twintig had Dordrecht de loterij gewonnen en was er een kleine 370 miljoen euro aan Eneco-gelden binnengestroomd en nu vier jaar later komt Dordrecht voor nu en in de komende jaren zo'n 30 à 40 miljoen te kort. Een financieel beleid met

een zak geld van 370 miljoen dat in enkele jaren na een jaarlijks tekort van 30 of zelfs 40 miljoen leidt, dat mag toch wel een opmerkelijk financieel beleid worden genoemd. Ik kreeg op deze zienswijze veel vragen en commentaren en kreeg het gevoel dat wij iets opperden wat niet klopte. Maar het klopt wel. En ik zal het nog eens proberen uit te leggen. En dan ook even richting de heer Den Heijer. De Eneco-gelden zijn door het vorige college, naast de reserve dividend compensatie, gekoppeld aan zeven programma's, Spoorzone, Dordwijkzone, Ruimte voor banen, Dordts leerprogramma, Glansrijke Toekomst Dordtse jongeren, Duurzame stad en de Binnenstad. De Eneco-gelden zijn verdeeld over deze programma's en zijn vastgelegd voor deze programma's.

Als het college haar akkoord ongewijzigd wil doorzetten de komende jaren en het college paste programma's niet aan, dan komt Dordrecht inderdaad 30 à 40 miljoen euro per jaar te kort vanaf 2026 en de jaren erna. In de Kadernota wordt door het college voorgesteld om in het komend jaar met de raad te kijken naar het financiële beleid om te voorkomen dat er in de toekomst permanent financiële tekorten op de begroting van de gemeente Dordrecht. En dan haal ik hier maar eventjes ook bij weer aan, ook het sociale domein zou hierin meegenomen moeten worden. Denk hierbij ook aan alle vele miljoenen euro's die nodig zijn om de reserve grondbedrijf de komende jaren op voldoende niveau te krijgen en te houden voor de te verwachten verlieslatende grondexploitatie. Met een meer realistisch ambitieniveau, waarbij aantallen woningen, aantallen inwoners in 2030 en voorzieningen neerwaarts kunnen worden bijgesteld aan de huidige, meer realistische situatie, kan naar het inzicht van de VSP wel degelijk een deel van Eneco-gelden ook een andere bestemming krijgen dan nu het geval is. De wethouder gaf aan niet al te drastische veranderingen te willen doorvoeren, als eerste reactie op het dreigende tekort, en een andere wethouder gaf aan dat veranderingen in programma's wellicht het vertrouwen bij bouwbedrijven in Dordrecht zullen kunnen schaden. Dat wil de VSP natuurlijk ook niet, maar aanpassingen van bouwprogramma's na bijvoorbeeld meer betaalbare woningen voor de woningzoekenden in Dordrecht zou bij nader inzien ook weleens in het belang kunnen zijn van de bouwpartners zelf. Daarom ook onze motie, samen met CU/SGP, transparantie en groeiambities. De VSP zal ondanks onze kritische noot met de Kadernota 2024 instemmen. Laten we de kritische noten dan maar kraken richting Kadernota 2025, waarbij een intensief traject met de raad is toegezegd. De VSP zal graag meewerken en meedenken hoe een nieuw financieel beleid in Dordrecht eruit moet gaan zien, kijkend naar een nieuw financieel beleid. Maar wat de VSP betreft ook een beleid met beide benen weer op de grond. Het beleid van het huidige en afgelopen rechtse coalities moet ook aan de orde kunnen worden gesteld. Vergezichten zoals 140.000 inwoners en 10.000 te dure woningen moeten worden losgelaten. De ambities moeten worden omgezet in een realistisch bouwprogramma voor betaalbare en goed geïsoleerde woningen voor de 15.000 woningzoekenden in Dordrecht. De VSP zal zich inspannen om veranderingen aan te dragen om Dordrecht ook in de toekomst een sociale en aantrekkelijke stad te laten blijven en verstandig door te groeien. Maar dan met name voor de bestaande Dordtenaren, zowel voor jong als oud. De VSP is niet voor een groter Dordrecht, maar voor een beter Dordrecht. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Heel goed, u heeft voor de spiegel geoefend zo te horen, precies vijf minuten. U heeft een motie aangekondigd, dient u die zelf in of gaat u mee met een andere motie?

Mevrouw Stolk: Nee voorzitter de ChristenUnie/SGP zal de motie indien. Wij dienen hem mee in.

De voorzitter: Helder, dank u wel. Dan gaan we naar de volgende fractie, dat is GroenLinks. Gaat uw gang.

De heer Uysal: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, GroenLinks is positief over het voorliggende stuk. Met deze Kadernota laten we zien dat we ook in moeilijke tijden een stap vooruitzetten. We zijn blij dat de vijf focuspunten uit het politiek akkoord overeind zijn gebleven. Hiermee gaan we onverminderd door op de ingeslagen weg en maken we onze stad klaar voor de toekomst, een toekomst die menselijk eerlijk en duurzaam is. Voorzitter, we bouwen door aan een groen, levendig en duurzaam Dordrecht. De inzet van GroenLinks blijft, bouwen naar behoefte. En om dat mogelijk te maken is een investering in het grondbedrijf noodzakelijk, en om die ambities te kunnen realiseren, moeten we nu doorpakken. In dat kader steunen wij ook de motie van de Dordtse VVD met betrekking tot het #Dordtbouwt-door-akkoord. Daarbij is het voor ons ook belangrijk om oog te houden voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Woonwijken moeten bruisend, levendig zijn en mensen van verschillende culturen bij elkaar brengen. En kunst levert een cruciale bijdrage aan de culturele identiteit van een samenleving en het verhoogt de verfraaiing van de openbare ruimte. En daarvoor dienen wij een motie in, en zoals mijn collega Den Heijer net ook zei, het dictum van de motie is aangepast na de beraadslaging in de commissie. En dat is voor de duidelijkheid, voorzitter, motie M8. Voorzitter, eerder maakten wij al een opmerking over eenmalige investeringen die later om forse extra bijdrage vroegen en om de raad goed in positie te brengen bij ombuigingen en bezuinigingen verzoeken wij het college om voor de begroting met een totaaloverzicht van de geplande investeringen te komen. Voorzitter, de Chemours-beerput is opengetrokken, vlak voor de eerste termijn van de Kadernota zorgde de Zembla-uitzending voor veel verontwaardiging bij iedereen. Maar de beerput wordt steeds groter, vuiler en gemener, dat bleek uit aanvullende documenten afgelopen week. Water in plassen en sloten in Dordrecht, maar ook in omliggende gemeenten, zijn zeer ernstig verontreinigd met het giftige PFAS en dit laat zien dat we hier nog lang niet klaar mee zijn. We kunnen het verdriet en leed niet meer ongedaan maken, maar wat we wel kunnen doen is mensen helpen om enige genoegdoening te krijgen. En dat is het minste wat we kunnen doen, onze inwoners in deze zware en moeilijke tijden bijstaan. En ook daarvoor dienen we samen met de VVD en een aantal andere partijen een motie in.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja voorzitter, dank. Het is best een beetje lastig want iedereen is bezorgd over de inwoners in de stad en naast Chemours zijn er waarschijnlijk ook nog wel meer bedrijven die giftige stoffen lozen in de stad. De focus ligt nu alleen op Chemours en het is ook zo dat de overheid het misschien hier heel erg heeft laten liggen, zelf, al die jaren. Is de heer Uysal met mij van mening dat we nu niet roomser moeten zijn dan de paus maar gewoon vooral onze, jullie, provinciale en Tweede Kamerfracties aan moet spreken om bepaalde dingen te veranderen? Want dat kunnen wij hier gewoon niet

De heer Uysal: Zeker, zeker voorzitter. Ik ben het helemaal eens met de strekking van het verhaal van mevrouw Koene. We hebben het te afgelopen tijd heel veel, zowel beeldvormende als oordeelsvormende sessies is gehad over Chemours en daaruit blijkt dat wij op lokaal niveau gewoon in beperkte mate invloed hebben.

Als het aan ons ligt, en dat is ook elke keer het signaal wat wij op lokaal niveau afgeven aan zowel de provincie als ook het rijk, is dat op het moment dat bedrijven giftige stoffen willen uitstoten, dat zij dan zelf eerst moeten aantonen dat het niet giftig is en dat ze dan pas mogen vestigen. Alleen op lokaal niveau kunnen we dat niet van ze vragen, dit strekt echt zelfs ook tot niet alleen nationaal niveau, maar ook op Europees niveau. Dus die signalen geven wij zeker en ja nogmaals, als echt aan ons lag hadden we alleen maar bedrijven gewild die zelf, als ze dan zo bezig zijn, dat ze zelf maar moeten aantonen dat het niet schadelijk is voordat ze zich hier mogen vestigen. We trekken onze conceptmotie over het verruimen van de grafrechten in. We zijn blij met de toezegging van een wethouder dat hij na de zomer met een voorstel komt waarbij de grafrechten voor honderd jaar tot een van de mogelijkheden behoort.

De voorzitter: Voor de helderheid, dat is een motie die niet ingediend is geweest.

De heer Uysal: Nee, dat is een conceptmotie inderdaad.

De voorzitter: Die hoeft ook niet in te trekken.

De heer Uysal: Die ga ik ook niet indien inderdaad. Op deze manier, voorzitter, komen we tegemoet aan een grote wens vanuit de samenleving. En we zijn ook blij van de wethouder om te horen dat het college bezig is met een natuurbegraafplaats. En zo krijgen onze inwoners meer keuzevrijheid en sluiten we beter aan op de wensen en behoeften. In dat kader is de conceptmotie, die ook nog niet ingediend is door DENK, overbodig wat ons betreft. Maar als die toch ingediend wordt en in stemming wordt gebracht, dan zullen wij voor stemmen. Tot slot voorzitter, het slavernijverleden. Het was een bijzondere week, voor het eerst in onze stad heeft een volwaardig Keti Koti-programma plaatsgevonden. Door middel van verschillende activiteiten is stilgestaan bij het slavernijverleden, en hoe. We zijn getuige geweest van een memorabel Keti Koti in Dordrecht dat ons heeft laten zien hoe de koloniale sporen zichtbaar zijn in onze stad. Via deze weg wil ik de initiatiefnemers nogmaals bedanken en ook de gemeente voor haar faciliterende rol. Voorzitter, Dordrecht is een diverse stad, er wonen mensen met verschillende achtergronden en overtuigingen en daar zijn wij trots op. Maar de stad van nu staat niet los van haar geschiedenis. Het koloniale en slavernijverleden gaat ons allemaal aan. We moeten het verleden open en eerlijk onder ogen zien. Dat geldt zeker voor Dordrecht, die als oudste stad van Holland en de derde suikerstad enorme verdiensten haalde uit het kolonialisme en de slavernij. We kunnen alleen verder met de toekomst als wij ons verleden erkennen. En we kunnen het heden ook alleen maar begrijpen als we naar het verleden kijken. GroenLinks ziet excuses als een krachtige erkenning van het verleden en als verzoening voor de toekomst. Want een sorry voor toen is zoveel meer dan een excuus. Het zegt tegen al die mensen, ik zie jou, ik heb jou gehoord. En net zoals hoe onze koning dat heeft gedaan afgelopen zaterdag en de Dordtse kerken op de zondag. Voorzitter, wij zijn erg benieuwd hoe de gemeente zich verhoudt tot deze recente ontwikkelingen en we zijn ook heel erg benieuwd naar hoe het college hiernaar kijkt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de fractie Partij van de Arbeid. Als u uw moties indient, mijnheer Uysal, dan komt dat verder administratief hier goed. En dan geef ik het woord aan mevrouw Schnabel. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Net als de vorige keer zullen we onze woordvoering in tweeën delen. Dus ik zal over de sociale onderwerpen en de heer Van der Spoel over fysieke onderwerpen. Om te starten bij waar de heer Uysal van GroenLinks geëindigd is, we sluiten ons heel graag aan bij de woorden van GroenLinks. We leven inderdaad in een stad waar heel veel verschillende mensen leven en we vinden het belangrijk om bij de beleving van die mensen, of dicht in de buurt van de beleving van die mensen te komen. En wij hebben dan ook nog een paar andere vragen die we graag mee zouden willen geven of waar we een antwoord op zouden verlangen. We vragen ons af of de burgemeester heeft overwogen om excuses aan te bieden.

De voorzitter: Even voor de helderheid, waarvoor?

Mevrouw Schnabel: Voor, ja namens het stadsbestuur.

De voorzitter: Ik kon even niet volgen. Dus als u even het onderwerp opnieuw wil inleiden, graag. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: U bedoelt helemaal van voor af aan?

De voorzitter: Nee, nee, nee, maar u was bezig met een onderwerp, ik stel voor dat u dat onderwerp nog eventjes, want ik kon het niet goed volgen. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Ik begrijp het, helemaal goed. Nogmaals, we sluiten ons aan bij de woorden van de heer Uysal van GroenLinks. Hij heeft al een aantal of twee vragen meegegeven. Wij zouden ook graag nog antwoord verlangen op de vraag of de burgemeester namens de stad heeft overwogen om excuses aan te bieden en of de burgemeester ook deze toespraak namens de stad en haar inwoners heeft uitgesproken? En zo nee, als dat niet zo is, waarom en welke argumenten daaraan ten grondslag liggen? Daar zijn we benieuwd naar. En zou de burgemeester namens de stad met de kennis van de nationale brede excuses voor het slavernijverleden met terugwerkende kracht excuses willen aanbieden voor de stad, en voor de rol die we daarin hebben gespeeld? Dus dat zijn ons vragen. We zouden daar graag een antwoord op verlangen. We hebben in de vorige gemeenteraadsvergadering inderdaad kort aangegeven dat we het belangrijk vinden dat we met elkaar een economisch duurzame stad willen zijn waarin iedereen ...

De voorzitter: Voor u verder gaat, want u gaat een ander onderwerp volgens mij. Ik zie een interruptie. De heer Portier, gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, de Partij van de Arbeid bij monde van mevrouw Schnabel vraagt de burgemeester om excuses aan te bieden namens de stad. Maar in ieder land ter wereld, sinds er overschotten bestaan, is er altijd een geschiedenis geweest van klassenstrijd en zijn er onderdrukten en onderdrukkers geweest.

De mensen in de negentiende eeuw die in een stad woonden waren natuurlijk mensen die profiteerden van suikerplantages, maar het waren ook de mensen die de zakken, de maselaars, van de schepen op de kant veegden, de tonnen et cetera. Namens wie en aan wie zou de burgemeester exact excuses aan moeten bieden?

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, ik begrijp niet helemaal wat de heer Portier vraagt.

De heer Portier: U roept de burgemeester op om excuses aan te bieden namens de stad. Maar kennelijk is de stad is een totaliteit met al haar inwoners op de een of andere manier schuldig aan iets dat in het verleden gebeurd is, ondanks het feit dat ook in het verleden er altijd al tegenstellingen zijn geweest, klasse tegenstellingen ook in deze stad. En tegelijkertijd wonen er nu mensen in de stad die geleden hebben onder onderdrukking en uitbuiting, zowel in Nederland als in de koloniën. Dus mijn vraag is inderdaad, namens wie moeten excuses aangeboden worden en aan wie?

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Om antwoord te geven op de vraag van heer Portier, op dit moment zijn er mensen in onder andere de Surinaamse en Antilliaanse gemeenschap die behoefte hebben aan die excuses. En we hebben geen beraadslagingen van mensen die melaats zijn, of in ieder geval die op dat moment in de tijd zich uitgesloten voelden. Wat wij weten is op dit moment zijn er genoeg bewijzen, althans vinden wij, om excuses te kunnen maken namens het bestuur van de stad in die tijd en onze houding daarin. De kerk heeft dat ook gedaan en wij vinden, en dat is dan onze mening, dat wij als stad en als toenmalig stadsbestuur dat ook zouden moeten doen.

De voorzitter: Gaat u verder. Dank u wel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. En dan om kort ...

De voorzitter: Mevrouw Stolk, bij interruptie.

Mevrouw Stolk: Toch eventjes richting mevrouw Schnabel. Eigenlijk zegt u, de burgemeester roept u nu op in dit gremium, u moet uw excuses aan gaan bieden, of hoe reflecteert u daarop. En dat moet hij dan namens de stad doen. Volgens mij doet u die oproep en volgens mij gaat ook de burgemeester over zijn eigen woorden en eigen keuzes. En ik snap niet dat u dit nu in dit gremium doet. Ga een bak koffie met de heer Kolff drinken en praat er eens over en dan kom je misschien tot hele andere inzichten. Maar ik vind dit een beetje een flauwe manier om de burgemeester hier nu een beetje een brevet van onvermogen te geven. En dat vind ik eigenlijk een beetje kwalijk.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, dit is helemaal geen brevet van onvermogen. Dit zijn gevoelens die spelen in de samenleving en mensen die excuses nodig hebben, die die erkenningen ook nodig hebben. Wat wij verlangen, of wat wij eigenlijk hadden verlangd, is dat dit gesprek in de raad gevoerd had kunnen worden zodat we er met elkaar een standpunt over hadden kunnen innemen. Want in onze beleving zijn wij niet geconsulteerd hierin en wij vinden het noodzakelijk dat we, en daar kun je natuurlijk van mening over verschillen, maar dat wij als stadsbestuur onze excuses aanbieden voor dat wat de mensen in die tijd overkomen is en de rol die wij daarin hebben gespeeld.

Mevrouw Stolk: Voorzitter mag ik daar nog op reageren?

De voorzitter: Natuurlijk, mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: A, volgens mij gaan wij daar niet over en volgens mij gaat de burgemeester daar zelf over. Maar laten we even afwachten hoe de burgemeester daar zelf op reflecteert. Ik vind het een beetje een rare manier van zaken doen in dit gremium, laat ik het zo zeggen. Onze burgemeester is toegankelijk voor iedereen, voor inwoners, voor raadsleden, iedereen kan bij hem op de koffie komen. En nu probeert u het podium te pakken hier om het op deze manier te doen. En dat vind ik eigenlijk een beetje kwalijk.

De voorzitter: Dank u wel. Iedereen kan op de koffie komen. Ik drink alleen zelf geen koffie, zeg ik dan meteen even. Mijnheer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Ja, ik sluit me eerlijk gezegd bij aan, bij de VSP. En waar echt oprecht moeite mee heb, waar ik echt moeite mee heb, is dat de terechte gevoelens die onder een gedeelte van onze stad spelen, dat de Partij van de Arbeid er nu voor kiest om daar zo'n politiek spel van te maken en daar ook nog de rol van de burgemeester nog op een bepaalde manier bevraagt, die ik echt vervelend vind en ik denk ook niet dat het nodig is. En als u juist de uitkomst van, waar u toe schetst, als u dat een lief ding is, dan had u niet deze weg hoeven te kiezen en had u dat ook op een andere manieren kunnen doen. Maar door dit nou, voor zoiets gevoeligs, zoiets kwetsend, zoiets wat in het verleden gebeurd is, om daar nu in deze arena zo'n politiek spel van te maken, ik vind dat we daar geen gebruik van moeten maken in deze raad, voorzitter.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter, het is ons helemaal niet persoonlijk. We hebben het alleen over de functie van burgemeester als verwoorder van de inwoners in de stad. En in die zin willen we het er ook over hebben, want er wonen heel veel inwoners in onze stad en er is dus een deel van de inwoners in onze stad die dat graag zouden willen horen. En wij hebben ook, een deel van onze achterban verlangt die excuses en in die zin vragen we daar aandacht voor. En dat is ons ...

De voorzitter: Wat mij betreft tot slot, de heer Den Heijer, en dan gaan we door.

De heer Den Heijer: Voorzitter, ja tot slot. Met alle respect, als door de SP gevraagd wordt naar wie de afzender dan excuses zou moeten maken, dan eindigt u uw zin zelfs met onder andere. Ja, dan denk ik bij mezelf laten we daar nou eens verstandig over nadenken, laten we daar nou eens goed naar kijken en uiteindelijk zou dat ertoe kunnen leiden dat het door een diep doorvoeld, ontzettend prachtig excuus zou kunnen leiden, zoals de koning dat ook gedaan heeft. Maar door het nu politiek te maken, door juist expres te kiezen voor een polariserend middel, omdat u ook dondersgoed weet dat er ook door andere partijen anders gevoeld wordt in deze raad, kiest u ervoor om het politiek te maken. En kiest u ervoor om de burgemeester vragen te stellen die mevrouw Stolk typeert als een brevet van onvermogen. En ik vind echt dat we ervoor moeten waken als raad om die kant op te gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Als u nog wilt reageren staat u dat uiteraard vrij. Maar ik zou daarna graag aan u willen vragen door te gaan.

Mevrouw Schnabel: Dat snap ik. Heel kort op willen reageren, het gaat ons om die inwoners die zich nu op dit moment niet gehoord en gezien voelen. En dat is de hele reden dat wij dit op dit moment aan de orde brengen. Dus om verder te gaan met de woordvoering, we hebben een amendement ingediend voor de bestemmingsreserve jeugdzorg en nu hebben we samen ingediend met de partij van Waardhuizen. Om daar heel kort over te zijn, we hebben daar in de commissie al vrij uitvoerig over gesproken en voordat we in een soort van technisch debat belanden vragen wij eigenlijk om de toezegging van de wethouder dat er genoeg geld is om de hervormingsagenda uit te voeren. En als de wethouder dat kan bevestigen, dan trekken wij ons amendement in. Mocht dat niet zo zijn, dan hebben wij een motie klaarliggen waarin wij aangeven wij zouden graag, als we het gesprek over de hervormingsagenda voeren, beschikken over genoeg middelen om die hervormingsagenda zo kwalitatief mogelijk uit te kunnen voeren. En dat is het doel van de motie.

De voorzitter: Nog even voor de helderheid, u heeft amendement A1 in de eerste termijn ingediend. U zegt, als de wethouder het een en ander toezegt dan trekken we die in. Als hij dat niet toe zegt, trekken we hem eigenlijk ook in, alleen dan wil ik een motie kunnen indienen. Dat hoor ik u zeggen, toch? Dus dat betekent eigenlijk dat het amendement A1 per definitie wordt ingetrokken. En die motie die u dan nog indient, ja daar wil ik dan nog op zich nog wel gelegenheid toe geven, maar dat zou dan eigenlijk toch een derde termijn zijn, want de wethouder reageert straks in tweede termijn op uw op uw verzoek. Maar goed, daar moeten we dan maar eventjes een mouw aan passen. We hebben in principe geen derde termijn, dus moties indienen dat kan nu nog, maar dat kan normaal gesproken niet meer nadat de wethouder heeft beantwoord. Misschien dat de wethouder daar straks op kan ingaan.

Mevrouw Schnabel: Dan dienen we hem graag gelijk nu in.

De voorzitter: Dat zou ik doen. U kunt hem altijd nog intrekken. Dat is beter eigenlijk.

Mevrouw Schnabel: Precies, dus dan dienen we nu onze motie in.

De voorzitter: A1 wordt ingetrokken. Er komt een nieuwe motie bij en die trekt u eventueel in als de wethouder iets toezegt. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dan zou ik wel graag, want we dienen hem natuurlijk samen met de partij van Waardhuizen in, ook willen dat partij van Waardhuizen daarmee instemt. Of misschien even schorsing?

De voorzitter: Het idee is dus om amendement A1 in te trekken, af te wachten wat de wethouder voor reactie heeft, maar daar voorafgaand wel alvast een motie in te dienen die eventueel weer opnieuw zal worden ingetrokken.

De heer Stam: Het is een bijzonder proces, maar om het amendement in ieder geval te schrappen en te kijken wat de mogelijkheden zijn, leek ons dit een logische weg. En als die dan later wordt ingetrokken, ja dan zien we dat wel weer.

De voorzitter: Dus mijnheer Stam is het ermee eens, wat u ...

Mevrouw Schnabel: Geweldig, bedankt voorzitter.

De voorzitter: Dat wordt dan motie M26. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Mag ik de PvdA wel vragen om bij de moties en zo die ze indienen, om daar niet alle logo's op te zetten van mensen die ze niet mede-indienen?

Mevrouw Schnabel: Ja excuus, dat is inderdaad slordig. Dus we zullen dat in voor vervolg niet doen. Dan hebben we nog, heel kort, de twee moties op sociaal die we hebben ingediend. Dat is dus weerbaarheid in het mbo. In de commissie is naar voren gekomen, we zouden hem kunnen laten omarmen als we zouden kiezen voor de hele groep tussen 12 en 27. Waar wij specifieke aandacht voor willen vragen, is voor het mbo juist omdat de jongeren op mbo 1 en 2 niveau kwetsbaar zijn. En als zij afvallen van het mbo, dan vallen ze echt ook af en dan hebben ze zonder startkwalificatie niet meer de mogelijkheid op een uitkering, behalve als ze dan weer een startkwalificatie halen. En wat wij willen is dat er specifieke aandacht komt voor deze doelgroep en daarom vragen wij ook om een specifiek voorstel voor het mbo, juist om deze jongeren maatschappelijk en economisch weerbaarder te maken. En dan als laatste, het Jongeren Perspectief Fonds, dat gaat ons enorm aan het hart. Het is een hele mooie aanpak om jongeren en schulden samen te nemen en om hun perspectief te bieden. De wethouder gaf aan dat hij het belangrijk vindt en ook met een voorstel zou willen komen naar de raad. Ja dus we wachten eventjes af of de wethouder het ook loskoppelt van andere projecten en echt als project op zichzelf ziet staan.

De heer Van der Spoel: Dank je wel, dan neem ik het even over en ik heb 50,8 seconden nodig.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: De PvdA stemt in met de Kadernota die voor ons ligt. Voor wat betreft de overige moties die wij indienen, wij hebben goed overleg gehad met de verschillende partijen en ook met complimenten aan de griffie hoe ze dit vorige week allemaal hebben georganiseerd. Dank u wel daarvoor. Wij hebben het dictum van onze motie 11, van afvalstress tot AfvalZEN, aangepast en we vragen nu om een proef van een jaar in een en aangewezen wijk, dus niet over heel Dordt, maar specifiek één wijk en deze kunnen jullie straks even inzien. De moties 10 en 12 blijven zoals ze zijn, maar motie 13 over Chemours hebben we iets aangepast. De afgelopen decennia heeft dit bedrijf in Dordrecht en omgeving namelijk extreem vervuild en wat we via de onderzoeksjournalisten van Zembla nu weten is dat zij dit moedwillig hebben gedaan en al sinds de jaren zestig op de hoogte waren van het feit dat zij de omgeving gewoon aan het vergiftigen waren. Dit moet stoppen, vinden wij van de PvdA.

Daarom hebben we dictum van onze motie over Chemours ook aangepast en vragen wij dat als Chemours niet kan garanderen dat zij voor 2025 stopt met het lozen van giftige stoffen, dat de gemeente er alles aan moet doen om dit bedrijf te sluiten. En nu zijn we ons ervan bewust dat we er als gemeente heel weinig over te zeggen hebben, maar ik vind dat we als gemeente een statement moeten maken en vooral in gesprek moeten gaan met de provincie, met de Tweede Kamer en met het Europees parlement. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Even voor de helderheid, de moties die had ingediend laat in stand, op moties M11 en M13 na, en die krijgen een vervangende motie, als ik het goed heb. Klopt dat? Amendement A1 is dus ingetrokken en daar komt een nieuwe motie voor in de plaats. Ik zie nog een vraag van de heer Safranti.

De heer Safranti: Klopt, ik had nog een voorstel rondom de motie 11, mijnheer Van der Spoel zei ...

De voorzitter: Die is ingetrokken en daar komt een nieuwe voor in de plaats.

De heer Safranti: En daar zou ik dus als voorbeeld van wijk Crispijn willen toevoegen, als mijnheer Van der Spoel het daarmee eens is.

De heer Van der Spoel: Mag ik antwoorden, voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang, jazeker.

De heer Van der Spoel: Ik denk dat de ruimte die er nu wordt gelaten in het dictum ook, dat daarin naar voren kan komen dat het ook eventueel Crispijn kan zijn. Alleen ik denk dat het goed is om nu niet als raad te bepalen, dit wordt de wijk. Want daar hebben we allemaal een andere mening over. Maar dat we in het onderzoek, of onderzoekje dat daaraan voorafgaat, dat dan de juiste wijk wordt bepaald. Omdat ik denk dat het meer vraagt dan alleen nu even een debatje welke wijk het gaat worden. Dus ik denk dat het goed is om dit mee te nemen en dan later te bepalen welke wijk de meest juiste wijk is.

De voorzitter: Dank. Dan zie ik nog een interruptie van de heer Stam.

De heer Stam: Voorzitter, dank. Ik vraag me af of de heer Van der Spoel kennis heeft genomen van alle informatie met betrekking tot pasloze containers. Wij hebben daar gewoon meer dan grote moeite mee omdat gewoon ervaring leert dat pasloze containers nog veel meer rotzooi oplevert dan met pasjes. Dus ik vraag mij echt af of u dit nu echt als een oplossing ziet en of je dat als proef moet doen, omdat volgens mij de wijken die nu genoemd worden nog een grotere puinhoop worden dan dat ze nu al zijn als je pasloze containers gaat gebruiken.

De heer Van der Spoel: Voorzitter, ik hoor wat de heer Stam zegt en ik heb inderdaad verschillende onderzoeken bekeken, onder andere de laatste die ik ook via de wethouder heb kunnen inzien, die hier rond is gestuurd. Maar die kwam uit 2007, we leven inmiddels 2023.

En daarbij, als wij deze motie indienen is het niet met het idee van nou weet je wat, we zien het wel en misschien is het geen goed idee. Wij staan achter dit verhaal. Daarom dienen wij deze motie in. En ik denk dat het goed is, dat de wijze waarop wij nu het hebben georganiseerd, laat duidelijk zien dat er een probleem is. We zien overall ongelooflijk veel afval, illegale dumpingen naast die containers en ik denk dat we meer moeten doen, waaronder een experiment moeten organiseren, om te kunnen kijken of dat misschien een oplossing kan zijn. En ik zeg ook niet dat ik de waarheid in pacht heb, maar ik denk dat dit een goed idee kan zijn en ik weet dat de meerdere partijen zijn die dit een goed idee vinden en dat je inderdaad misschien wellicht met een camera op

sommige containers kan voorkomen dat er illegaal wordt gedumpt door bedrijven of dat er vandalisme is. Maar ik vind echt dat we als gemeenteraad, als een stad, meer moeten proberen om te kunnen kijken of we opties kunnen vinden waardoor het schoner wordt in Dordt.

De heer Stam: Ja voorzitter, korte reactie. Ik denk als de heer Van der Spoel de vrijheid had genomen om even de wijken in te gaan en met onze afvalgoeroe had gesproken en die had u een en ander laten zien, dan had u wellicht dezelfde conclusie getrokken als wij, dat dit gewoon niet werkt en pasloos niet maar daar zit de oplossing wat ons betreft niet. We moeten heel het beleid met betrekking tot afval op de schop gooien willen we dit probleem op een goede manier aanpakken. Dit werk echt niet

De heer Van der Spoel: Voorzitter, ik hoor wat de heer Stam zegt en nu huppel ik al 42 jaar rond op dit eiland. En wat we nu aan het doen zijn, werkt ook echt niet, althans voor een deel, we moeten ook niet al te negatief zijn, we zijn al de partij met de fles azijn. Dus wat dat betreft denk ik dat het goed is, nogmaals, om het experiment te doen. En het is natuurlijk het goed recht van Fractie van Waardhuizen om daar anders over te denken en ik heb niet het idee dat dat deze fractie meestemt met de motie. En dan hoop ik de andere 37 raadsleden wel.

De voorzitter: We gaan het straks zien. Ik zag een interruptie van de heer Klerk.

De heer Klerk: Ja, dank u wel voorzitter. Even een vraagje ook, want ja Dordrecht is wel een eiland maar staat toch in verbinding met omliggende gemeenten waar bijvoorbeeld diftar aan de orde van de dag is. Is de heer Van der Spoel niet bang dat dat een aanzuigende werking op afval gaat hebben op ons eiland als we hier met proeven gaan werken zonder pasjes, et cetera?

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Voor wat betreft deze vraag van het CDA, ik weet dat er in Hendrik Ido Ambacht bij sommige winkelcentra ook gewoon afval zonder pasje in de container gegooid kan worden en ik ben nog niet eerder op mijn fiets vertrokken richting Ambacht om daar mijn afval te dumpen. En ik denk dat we dat probleem kunnen tackelen door inderdaad met cameratoezicht te werken bij sommige containers. Dus wij hebben wel vertrouwen in het hele systeem.

De voorzitter: Dank. Ik zag nog een interruptie van mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, volgens mij zijn alle partijen in de raad, is het een doorn in het oog, al het afval dumpen in Dordrecht. En we moeten we moeten namelijk iets. Niks doen is geen optie. En we weten allemaal, de heer Stam gaf het zelf aan, onze afvalgoeroe in Crabbehof, dat dat dat echt een voorvechter is voor het afval. Maar volgens mij ging de heer Stam zelf ook over het afval in de vorige periode, toch? Dus ik vraag me dan wel af, wat zouden dan nu anders moeten gaan dan in de periode daarvoor? Maar misschien kunt u daar wat ophelderingen in geven, waarin u zegt van het moet helemaal anders.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, ik snap dat de heer Stam aanspreekt, maar het is de woordvoering van de heer Van der Spoel. Omdat de heer Stam wordt aangesproken zal

ik hem kort gelegenheid geven daarop te antwoorden. Maar dat is niet helemaal zoals we dat hebben afgesproken. Gaat uw gang.

De heer Stam: Natuurlijk, dat is heel makkelijk te beantwoorden, voorzitter. Ik was verantwoordelijk voor het vuil buiten de bakken en een collega was verantwoordelijk voor het vuil in de bakken. En zo is dat altijd letterlijk binnen het college gedeeld. Maar wat ik vind, er is destijds een beleid vastgesteld waarin geld werd gevraagd voor een milieustraat en ik denk als je met elkaar realistisch kijkt dat dat er niet aan bijdraagt dat de situatie beter wordt. Dus ik denk dat je dan met elkaar goed moet kijken en ook durven te zeggen, het beleid wat we destijds hebben vastgesteld levert niet het resultaat wat met zijn allen voor ogen hebben. En dan zal je andere dingen moeten doen. En wij zullen daar wel verder in de toekomst nog wel wat moties over gaan indienen, want we snappen ook dondersgoed dat het probleem voor de wethouder ook niet een twee drie op te lossen is.

De voorzitter: Goed gaat u verder, de heer Van der Spoel, of was u al klaar? Ik zie nog een interruptie, gaat uw gang

De heer Kuhlmann: Over dit onderwerp, die die afvalpasjes. Er zijn natuurlijk duizend redenen om het niet te doen, misschien ook wel duizend redenen om het wel te doen en wat ons betreft zou er niets taboe moeten zijn. Maar even zodat we voor alle zekerheid, als we die proef zouden doen, dan moeten we natuurlijk heel goed kijken van wat er dan uitkomt. Maar stel nou dat terwijl die proef loopt opeens zou blijken dat het helemaal niets is, dan staat u er toch hoop ik ook voor open om op dat moment dan te zeggen, nou oké we hebben het geprobeerd, maar we stoppen er op dat moment dan mee?

De heer Van der Spoel: Daar kan ik heel kort over zijn, dat vind ik volstrekt logisch.

De voorzitter: Dank u zeer. We gaan door naar de volgende fractie, dat is de ChristenUnie/SGP. Het woord is aan de heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we zijn als raad enkele weken geleden in debat geweest over de Kadernota en een aantal ingediende amendementen en moties. Het college heeft erop gereageerd. Vorige week hebben we in de tweede termijn in de commissies boeiende debatten gehad. We gaan dat vandaag niet overdoen.

Vandaar dat ik het kort kan houden en alleen aangeef welke moties wij denken te steunen. En ook enkele woorden over sommige nieuw ingediende moties, tussen haakjes conceptmoties. Maar ik wacht nog eventjes met moties die nog toegelicht gaan worden, omdat de toelichting wellicht ons zou kunnen overhalen. Wij gaan voor stemmen, motie M3, Alles Werkt Beter Op Batterijen, we zouden wel graag zien dat in het onderzoek ook de brandveiligheid wordt meegenomen. Motie M7, #Dordtbouwt door, na de gedane aanpassingen is er voor ons geen reden meer om tegen te stemmen. Dus ook hier gaan wij voor stemmen, ook een beetje onder het motto, baat het niet, dan schaadt het niet. Hetzelfde geldt voor motie M8, Kunst in de openbare ruimte, ook daar zijn we na de aanpassing voor. Motie M9, Gemeente en inwoners tegen Chemours, ervan uitgaand dat die juridisch haalbaar is, zijn we ook voor. Motie M21, Toeristische borden., mooi stukje Dordt-promotie is nooit weg, dus gaan we ook voor stemmen. En motie M24, inclusie bij evenementen ook gewoon, de nieuwe versie maakt ook deze motie voor ons

aanvaardbaar. Dan is er nog motie M2A, Beter Voor Dordt, busjes op afroep, daar gaan we waarschijnlijk ook voor stemmen, met de kanttekening in de constatering staat dat steeds meer buslijnen geschrapt worden. Die opmerking laten we voor rekening van de indiener, want als dat waar zou zijn hebben we op een gegeven moment geen reguliere buslijnen meer en dat kan nooit de bedoeling zijn, ons inziens. Voorzitter, dan hebben wij nog een eigen motie, uitvoering hervormingsagenda, die we samen, nee excuses, ik zeg het verkeerd, transparante Dordtse groeiambities, die we samen met de VSP indienen en die wordt nu even toegelicht door mijn buurman, collega de Heer.

De voorzitter: Het woord is aan de heer De heer.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Of je er nu voor of tegenstander van bent, Dordtse politiek en vele persberichten spreken over de groeiambities van 140.000 inwoners in 2030. Maar is het eigenlijk wel duidelijk genoeg voor ons als raad en onze inwoners hoe voortvarend we die kant opgroeien? Een bouwmonitor en een tweejaarlijkse update aan ons als raad is natuurlijk prima, maar knappe Dordtenaar die deze stukken weet te vinden en weet te interpreteren. We begrijpen dat de ambtelijke organisatie echt zijn handen vol heeft en we willen ze dan ook niet onnodig belasten. Daarom doen we ook geen beroep om meer cijfers te verzamelen dan elk kwartaal al beschikbaar zijn. Ook vragen we geen ingewikkeld en complex dashboard dat moet worden ontwikkeld. Tot slot hebben we ook de datum voor de realisatie verplaatst naar 2024 ten opzichte van de laatste versie. Wat we met deze motie, die we samen met de VSP indienen, wel vragen, is een goed vindbare en eenvoudige pagina op de website van de gemeente Dordrecht, waar zowel wij als raad, als inwoners, eenvoudig de voortgang van woningen, van woningbouw en inwonersaantallen kunnen terugvinden. Want dat maakt ons transparanter en duidelijker en dat is ons wat waard. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar, ja u mag de motie inderdaad indienen. Er is nog een vraag zie ik. Van mevrouw Koene. Ga uw gang.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Wij vinden dit op zich best wel een goed idee, maar het moet allemaal niet te ingewikkeld worden, dat ben ik natuurlijk direct met de heer De Heer eens.

Vraag is alleen, wat stelt u zich daar nou bij voor? Ik kan me voorstellen dat je één pagina hebt waar staat van wat is nou tussenstand, maar dat het daar dan ook bij blijft. Maar dat is toch ook gewoon kwestie van regel dat? Ik bedoel daar hoeven we nu toch niet dan heel ingewikkeld over te doen?

De heer De Heer: Voorzitter, daar ben ik het helemaal mee eens met mevrouw Koene, laten we er inderdaad niet ingewikkeld over doen. Het feit is dat het er nu niet is, dat het gerealiseerd moet worden, dat het ook nog wel niet vanzelf gaat in de voorgesprekken die we hierover hadden, dus dat we een duidelijke oproep doen om dit gewoon inderdaad te realiseren en mogelijk te maken.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Dank. Ik heb van de heer Struijk over een heel aantal moties gehoord, maar ik heb een motie ook gemist. Dat is namelijk motie M20A waarin onze fractie een motie indient die we gewijzigd hebben, waarin we vragen om het gesprek aan te gaan met de provincie en ook het rijk over een borgstelling door Chemours in feite, om na te denken over hoe dat terrein langjarig ook schoongehouden wordt of schoner wordt gemaakt. En ik was benieuwd naar de reflectie van CU/SGP daarop.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel collega Van Dam-Timmers, wij gaan waarschijnlijk toch tegen deze motie stemmen omdat wij meer zien in een gesprek dan een brief.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter, de motie M20A is juist aangepast in die richting. Dus dan is het wellicht goed om daar nog een keer naar te kijken.

De heer Struijk: Dank u well, voorzitter. Gaan we zeker doen, maar u hoort bij de partijen die na ons aan bod is en ik heb al gezegd, daar wacht ik eventjes op de toelichting.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar Partij voor de Dieren. De heer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel voorzitter. Er komt steeds minder geld binnen op de gemeentelijke rekening en dus kijkt dit college om zich heen, waar valt nog wat geld uit te persen? Eén van de slachtoffers van deze zoektocht lijkt ons Natura 2000-gebied te worden, de Biesbosch. Daar wordt natuurlijk al geld verdiend aan recreatie door verhuurbedrijven, horeca, noem maar op, maar het college vindt dat allemaal nog niet genoeg. Nee, dit college wil nog eens een half miljoen euro per jaar extra aan inkomsten gaan genereren met recreatie in het natuurgebied. De wethouder doet dat liever, zo deelde ze in de commissie mee, dan de raad te vragen dit bedrag uit de gemeentelijke begroting te dekken. Voorzitter, laten we dit even tot de kern inkoken.

Dit college wil beschermde natuur in gaan zitten als wingewest om gaatjes in de gemeentelijke begroting te vullen. De Partij voor de Dieren valt hiervan echt van haar stoel. Zijn we hier op dit eiland nog in de jaren vijftig van de vorige eeuw misschien? Decennialang voerde geldverdiener de boventoon in het overheidsbeleid en het resultaat daarvan is dat de soortenrijkdom in Nederland in een eeuw tijd met 85 procent is afgenomen.

De heer Den Heijer: Voorzitter?

De voorzitter: De heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Ik tot nu toe de wat prettige ervaring met de Partij voor de Dieren gehad omdat ze inhoudelijk heel constructief zijn, maar ook nu de Partij voor de Dieren een karikatuur. Een karikatuur omdat de gebieden waar u op doelt, dat zijn de gebieden waar mensen recreëren, waar mensen naartoe gaan en waar we de afgelopen jaren helemaal, put your money where your mouth is, is niet voldoende geld hebben gereserveerd om dat overeind te kunnen houden en om daarop te kunnen investeren, zodat mensen er plezier van hebben. En als het aan de Partij voor de Dieren ligt, voorzitter, dan is er straks niet eens meer een boswachterspad mogelijk in de in de

Biesbosch. Dus ja, wat dat betreft snap ik uw kritiek, maar blijft dan wel het liefst nog dicht bij de inhoud, voorzitter.

De heer Groenewege: Voorzitter, om daarop te reageren, wat de VVD zegt klopt niet. Daar hebben we zelfs expliciet naar gevraagd in de commissie. Het is niet zo dat het college de plannen beperkt tot de huidige recreatiegebieden. Ook de optie om stukken die nu gereserveerd zijn voor dieren en natuur open te stellen voor menselijke recreatie, ligt wat de wethouder betreft, zo zei zij ze in de commissie, op tafel. Dus volgens mij maak ik er geen karikatuur van, volgens mij maakt juist de VVD er een karikatuur van ons verhaal. Maar ik kom daar later in mijn betoog nog op terug. Dus wellicht kunnen we dat afwachten.

De heer Den Heijer: En het boswachterspad, voorzitter, hoe zit dat dan precies?

De heer Groenewege: Voorzitter, een boswachterspad is geen recreatievoorziening en wordt dus niet gedekt met recreatiegeld van de gemeente Dordrecht, neem ik aan.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Groenewege: Dank u wel. Decennialang voerde geldverdiene de boventoon in het overheidsbeleid. Het resultaat: de soortenrijkdom in Nederland is in een eeuw tijd met 85 procent afgenomen. Als we kijken naar broedvogels bijvoorbeeld, dan zijn 9 soorten broedvogels door dit beleid uitgestorven en nog eens 87 soorten broedvogels worden nu op dit moment terwijl wij hier praten over gemeentefinanciën in hun voortbestaan bedreigd. In de afgelopen 25 jaar, ik ben ouder dan 25, is het aantal vlinders met bijna de helft afgenomen. Meer dan de helft van de Nederlandse vlindersoorten wordt met uitsterven bedreigd. Heeft dit college geen weet van de afschuwelijke staat waarin de Nederlandse natuur zich bevindt?

Voorzitter, gaten in de begroting hoor je niet in de natuur te vullen. Na de commissiebehandeling van de Kadernota is de Partij voor de Dieren gesterkt in haar overtuiging dat er maar één verantwoorde optie is, afzien van het onderzoek naar dit verdienmodel, dat op zichzelf trouwens ook al 215.000 euro kost, en dat komt wel van de gemeentelijke rekening. Vandaar ook dat we vasthouden aan ons amendement op dit punt. Dan voorzitter, wat de Partij voor de Dieren tijdens de commissievergadering al helemaal verbaasde, was dat dit college zelfs de optie van het ontsluiten van beschermde natuur voor recreatie op tafel laat liggen. Op plekken die nu gereserveerd zijn voor in vrijheid levende dieren, overweegt dit college paden en steigers aan te leggen, zodat dieren ook daar door mensen verstoord kunnen worden. Voorzitter, dit college is echt rupsje Nooitgenoeg als het om recreatie gaat. Vrij recent hebben we in Dordrecht 530 hectare recreatiegebied bijgekregen in de vorm van de nieuwe Dordtse Biesbosch en binnenkort komt daar nog eens 55 hectare recreatiegebied bij in de vorm van de Merwedeheuvel. Wanneer is het genoeg, voorzitter? Wanneer hebben we genoeg recreatiegebied voor mensen gerealiseerd zodat we de overige gebieden kunnen behouden voor de natuur? Voorzitter, gezien de expansiedrift van dit college is het tijd dat we hier als raad een grens trekken. Recreatie moet natuurlijk mogelijk zijn, dat vinden we als Partij voor de Dieren ook. Maar er is op dit eiland, zoals ik zojuist illustreerde, al zeer ruim de mogelijkheid voor. De recreatiemogelijkheden binnen de gemeente Dordrecht zijn de afgelopen jaren met honderden hectares toegenomen. Maar

niet het hele eiland moet toch een groot recreatiegebied worden? Ergens moet het ook ophouden en moeten we de natuur rust en ruimte geven om te herstellen. Daarom dient de Partij voor de Dieren in deze tweede termijn een motie in, genaamd Geen paden of steigers erbij in Natura 2000-gebied, waarmee we als raad kunnen zeggen tot hier en niet verder. Voorzitter, we willen ook nog wat zeggen over onze andere moties. Soms zijn er van die uitvindingen waar ...

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Safranti.

De heer Safranti: Maar, ik vind het een prima stuk, mijnheer Groenewege. Alleen ik ben een beetje ook benieuwd waar de grens ook voor u ligt. Want ik ben bang dat we straks ons huis niet eens meer uit mogen. Dus mijn vraag is, tot waar mogen we wel recreëren en waar weer niet?

De heer Groenewege: Voorzitter, het gaat de Partij voor de Dieren daarom dat we gebieden die nu in de Biesbosch, in het Natura 2000-gebied, gereserveerd zijn voor dier en natuur, dat we daar geen wandelpaden of steigers gaan aanleggen om ze te ontsluiten voor recreatie. En als u de motie goed leest, dan zult u ook zien dat dat exact het verzoek is, dat we dat beperken tot het Natura 2000-gebied en niet tot uw stoep.

De voorzitter: Bij interruptie nog. Gaat uw gang, mijnheer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel. Voorzitter. De motie van Partij voor de Dieren, ik hoor zojuist de heer Groenewege ook zeggen, we moeten hier als raad het college een halt toeroepen, we moeten hier als raad een grens trekken. Maar de motie refereert naar Natura 2000-gebieden.

Bij mijn weten, maar dat kan ik misschien verkeerd hebben, hangt er aan een Natura 2000-gebied bepaalde regels, ook zeker omtrent de habitatrictlijn en de vogelrichtlijn. Wat biedt deze motie dan nog extra erin? Behalve dan de regels die er al zijn voor een Natura 2000-gebied.

De heer Groenewege: Voorzitter, het is niet zo dat het aanleggen van nieuwe recreatiepaden in Natura 2000-gebied verboden is. Dus als we dat niet willen toestaan, of als we daar als raad toe besluiten van zover willen we nu niet meer gaan, we vinden dat we genoeg recreatiegebied hebben gerealiseerd de afgelopen jaren, dan moeten we die grens zelf trekken. Ik heb zelf meegemaakt als fractiemedewerker toen ik in Den Haag werkte, dat het college met een plan kwam om meer paden in het duingebied aan te leggen. Dat was ook Natura 2000-gebied en dat is er toch doorheen gegaan. Dus je zal als raad daar een grens moeten trekken.

De heer De Feijter: Dus voorzitter, als ik het goed begrijp gaat de habitatrictlijn voor de instandhouding van bepaalde flora en fauna de Partij voor de Dieren niet ver genoeg.

De heer Groenewege: Ik weet niet hoe de heer De Feijter tot die conclusie komt, waar het ons om gaat is om recreatie. Ik weet niet in hoeverre dat gedekt is in die habitatrictlijn, maar ik raad de heer De Feijter aan om toch nog eens het dictum van de motie goed te bekijken, om te zien wat de kern is van het dictum.

De voorzitter: Gaat verder. Nee, ik zie nog een interruptie van de heer Van der Meer.
Gaat uw gang

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel voorzitter. Wij zijn het met de Partij voor de Dieren eens dat de druk van de recreatie in dat gebied waar we het over hebben niet moet toenemen. Mijn vraag is waaruit de Partij voor de Dieren afleidt dat die recreatiedruk zou toenemen door dit onderzoek. Het onderzoek is er, zoals ik het lees, op gericht om, laten we het maar even economisch als een business case te benoemen, te ontwikkelen om die recreatie die er is op een goede manier te financieren en te zorgen dat de gemeente daar niet al te veel kosten aan heeft, zonder dat die recreatie toeneemt. Hoe ziet u dat?

De heer Groenewege: Ik begrijp die vraag van de heer Van der Meer heel goed, want je kan de tekst die in de Kadernota staat op verschillende manieren lezen en daarom hebben wij daar ook in de commissie expliciet naar gevraagd, hoe moeten we dit nu interpreteren? Is het zo dat de optie die ik zojuist beschreef van meer paden en steigers in gebied dat nu gereserveerd is voor dier en natuur op tafel ligt? En toen bevestigde de wethouder dat die optie voor haar op tafel ligt. Voor de Partij voor de Dieren niet, dus vandaar dat we met deze kaderstellende motie komen

De heer Van der Meer: Ik heb de wethouder iets anders beluisterd, maar daar kan ze zelf ongetwijfeld iets over zeggen straks.

De heer Groeneweg: Ik hoop dat het college zich kan vinden in de tekst van deze motie en van harte ondersteunt. Dank u wel. Voorzitter, ik wilde ook nog wat zeggen over onze andere moties. Soms zijn er van die uitvindingen, voorzitter, waar de wereld niet beter maar slechter van wordt, zoals buskruit. Maar benzinebladblazers vallen ook in die categorie wat de Partij voor de Dieren betreft. Onze motie over benzinebladblazers, dat is M17, hebben we wel wat aangepast. We hebben het dictum vereenvoudigd, particuliere bladblazers eruit gehaald en voorbeelden toegevoegd van gemeenten die op dit vlak vooroplopen. Amsterdam en Utrecht en alle Vlaamse gemeenten tonen aan dat het wel kan, afscheid nemen van die luidruchtige en vervuilende ondingen en fijnere stad voor terugkrijgen. En doe dat het liefst bij het eerstvolgende nieuwe contract. Ik zal de gewijzigde motie zo aan u overhandigen. En voorzitter, onze motie over het voedselbeleid, dat is motie M16 trekken we in, zoals we ook in de commissie al hebben aangekondigd. De Partij voor de Dieren neemt genoeg met de toezegging van het college dat er een startnotitie komt.

De voorzitter: U ging dwars door een zin van de heer Groenewege heen, maar de heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik heb even een vraag aan mijnheer Groenewege. We hebben uw motie rondom bladblazers heel goed en aandachtig doorgenomen. Gisteravond moesten we even gissen wat we nou als vervanger voor bladblazers moesten begrijpen. Kunt u daar een aantal voorbeelden van geven? Zodat we ook kunnen interpreteren waar u dan aan denkt aan instrumenten.

De heer Groenewege: Voorzitter, in onze oorspronkelijke motie hadden we die expliciet genoemd en toen kwamen daar wat bezwaren tegen vanuit andere partijen. En we hebben toen als Partij voor de Dieren gedacht, laten we die afweging voor het college wat opener houden en ze niet expliciet beschrijven. We hebben nu in de motie gezegd elektrisch handgereedschap, dus daarbij kunt u denken, of volgens mij emissievrij handgereedschap staat er, dus daarbij kunt u denken aan elektrische bladblazers of als het is eens klein hoekje is een bezempje of een harkje. Maar die afweging ligt dus bij het college.

De voorzitter: Was u klaar met uw betoog?

De heer Groenewege: Nee.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Groenewege: Dank u wel. Voorzitter, ik sluit af. Het was vooral natuur die de klok sloeg in onze bijdrage. En dat is niet voor niks, want het massale uitsterven van dieren- en plantensoorten in de afgelopen honderd jaar is niet alleen een verschrikkelijk verlies op zichzelf, een schandvlek op de erfenis die wij nalaten aan onze kinderen en aan toekomstige generaties, maar het is ook een van de meest acute bedreigingen voor het voortbestaan van onze eigen diersoort.

En wat zo frustrerend is, voorzitter, is dat het denken dat dat probleem heeft veroorzaakt altijd maar financiële kortetermijnbelangen vooropstellen, altijd maar de belangen van onze eigen soort vooropstellen. Dat denken zit nog steeds in het systeem, in het bestuur en in de politiek. We zien het ook in de plannen waar dit college mee komt, zoals ik eerder heb geïllustreerd. Maar voorzitter, we zitten midden in een biodiversiteitscrisis en we moeten de natuur de ruimte geven om te herstellen en soms moet je daarvoor je eigen kortetermijnbelang opzijzetten. Dank u wel

De voorzitter: Hartelijk dank. Even voor de helderheid, motie. M16 en M17 trekt u in, daar komt een nieuwe voor, M17, in de plaats. En amendement A2 dat u had ingediend blijft gewoon in stand, toch?

De heer Groenewege: Klopt.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de CDA-fractie. Mevrouw Van Vugt, gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel voorzitter, ik zal de woordvoering namens het CDA vooral beperken tot de moties waarover we nog vragen hebben en onze eigen moties nog kort toelichten. Eerst motie 18, de raad in positie, vanmiddag hebben we al diverse keren gehoord dat de raad graag goed in positie is en zeker in de tijd dat het erop aankomt dat we onze keuzes verantwoord kunnen nemen, om dan ook de juiste prioriteiten te stellen. We hebben vanuit het overleg met diverse fracties begrepen dat ze de versie met simulatie wat ver vinden gaan en daarom hebben we een tweede motie op dit punt, dus we trekken hem niet in maar er wordt een nieuwe motie aan toegevoegd en die is dan zonder de vraag om simulatie. Die dienen we overigens in samen met de fractie DENK. Dan de borgstelling Chemours ...

De voorzitter: Excuus dat ik u stoor, interrumppeer.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat mag.

De voorzitter: Bij welke motie wordt er nou een toegevoegd? Welk nummer is dat?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Wij voegen een nieuwe motie toe, dus die zal een nieuw nummertje krijgen. En dat is een minder vergaande motie dan 18.

De voorzitter: Helder, dank u wel.

Mevrouw Van Vugt-Roose: De borgstelling Chemours, de motie is gewijzigd en deze vraag nu om het gesprek aan te gaan met provincie en rijk over de mogelijkheden voor een borgstelling door Chemours om voor de toekomst financiële risico's te beperken. Dit is een tijdje geleden ook gebleken dat dit nodig is bij grondsaneringen, zoals dat bijvoorbeeld in Vlissingen, bij Thermphos ook aan de hand was. Motie M9 steunen we. Dan meer grip op sociaal domein, motie 6, we vinden de focus wat eenzijdig, het gaat alleen om sociaal domein. We snappen wel de bedoeling ervan en het gaat hier ook om grote bedragen.

We wachten dus nog even het verdere debat af en we willen nogmaals wijzen op onze motie 18 die hier toch wel echt een goed alternatief voor is, de raad in positie, maar dan op alle terreinen.

De voorzitter: Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Ik kon die 18 even niet vinden, maar ik heb in mijn aantekeningen staan dat wij juist zoiets hadden van nou, het CDA heeft wel erg weinig vertrouwen in het college met deze motie.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dat is niet zo, alleen we vinden gewoon dat die raad echt in positie moet zijn en dan wil je dus overzicht en dan kun je met elkaar bepalen waar willen wij nou dat de nadruk komt te liggen en waar niet. Dus door al die kaders meer in beeld te hebben, kun je ook betere beslissingen nemen. Dat is echt wel ons idee daarbij. Dus het gaat niet zozeer om vertrouwen, maar we willen gewoon dat de raad goed weet wat ze aan het doen is.

Mevrouw Koene: Ja maar voorzitter, dan is het toch nog steeds zo dat je hiermee eigenlijk zegt, je doet het nu gewoon niet goed. Ik bedoel, het college komt toch nu met prima informatie?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Wij zeggen niet, het college doet het niet goed. Maar wij bepalen uiteindelijk met de raad wat we willen dat college gaat uitvoeren en we willen dat het gewoon goed, dat we dat als raad goed kunnen beslissen wat we willen dat college vervolgens daarmee gaan doen. En ja, er komen gewoon heel veel bezuinigingen aan, ombuigingen, dat ze ook in de Kadernota zo gesteld en we willen ons daar goed op voorbereiden. En niet alleen het college, maar ook wij als raad.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Misschien heb ik het net verkeerd begrepen, maar begrijp ik nou goed dat het CDA twee vrijwel identieke moties indient?

Mevrouw Van Vugt-Roose: De motie zoals die er is, die blijft bestaan en de andere motie gaat iets minder ver en daar is het simulatiegebeuren eruit gesloopt.

De heer Den Heijer: En voorzitter, als ik dan aan de fractievoorzitter van het CDA een advies zou mogen vragen, voor welke motie zou het CDA dan kiezen?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Beide zijn natuurlijk goed, maar die eerste is de betere, 18.

De voorzitter: Dus we brengen eerst de meest verregaande in stemming en als die het niet zou halen, dan is die andere nog. Dat zegt u eigenlijk. Gaat u verder.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja, dank u wel. Ga ik verder, motie 7, het zou voor het CDA echt ongewenst zijn als door deze motie, de gewenste regeldrukvermindering, dat dat ertoe zou leiden dat we inleveren op duurzaamheidsdoelstellingen of op leefbaarheidsdoelstellingen. Voor die punten zullen we dus ook aandacht blijven vragen. We zijn wel blij dat er eerder door ons gemaakte opmerkingen, bijvoorbeeld over de woningcorporaties, dat die zijn verwerkt en nu zijn we blij om te horen dat de VVD het ook niet zo'n gek idee vindt om open te staan voor een volgende aanvulling. Parkeren is een echte zorg, dat zijn we eens met de Fractie van Waardhuizen. We vinden echt dat zorgverleners en mantelzorgers niet gehinderd zouden moeten worden in hun zorgtaak door allerlei parkeerproblemen. Dordtse Handjes verdienen daarin steun. Echter, er is op dit terrein wel een toezegging gedaan van de wethouder, dus dat willen we graag straks nog even horen over de zorgvergunning. Toeristische borden, die leveren we mee in, dat is motie 21. In diverse woordvoeringen hebben we al aangegeven dat we trots zijn op onze stad en ik zie een glaasje perensap aan mij voorbijgaan, dat is wel jammer. Dus we willen heel graag dat ook toeristen die via de weg of via het spoor of op de fiets hier Dordt inkomen, dat ze gewoon zien wat onze stad te bieden heeft. Deze motie verdient dus de nodige positieve aandacht. Dan motie 19, impactanalyse werd er om gevraagd. Er is een toezegging om een nulmeting te doen, die die toezegging zien we graag wel aangevuld met de toezegging om dat periodiek te herhalen, dus daar zijn we nog benieuwd naar. En verder is er kennelijk een expliciete toezegging gedaan om de geldstromen inzichtelijk te maken in de P&C-cyclus, die hebben wij echter als voltallige CDA-fractie gemist in de vorige vergadering, dus die zien we dan graag herhaald. Als dat ook het geval is, met die toezeggingen, dan overwegen we deze motie in te trekken. Dan motie 11 over de afvalstress, we voelen hier wel iets meer voor nu het is beperkt naar een wijk, maar we zijn heel erg benieuwd naar de effecten van zo'n proef. Zeker nu in de omliggende plaatsen diftar is ingevoerd. Dus werken we hier wel mee aan het oplossen van asociaal gedrag? Want dat is eigenlijk wat we hier vragen. Dan de batterijen, over welke zonneparken hebben we het hier eigenlijk? Wat kost de uitvoering van deze motie? En door wie wordt dan zo'n motie uitgevoerd? We hebben de antwoorden op die vragen eigenlijk wel nodig om een standpunt definitief te kunnen bepalen. Dan tot slot nog, het CDA maakt zich sterk voor een lokale overheid die niet op afstand van de inwoners staat. Dat blijkt ook bijvoorbeeld uit dat heel Chemours-gebeuren, maar die nabij wil zijn. Het gaat ons om de andere mindset, de mindset van de vrijwilliger, positief denken en positief doen. Ook nu we keuzes moeten maken, mag de grondtoon vol goede hoop blijven, met oog oor en hart voor onze inwoners.

De voorzitter: Hartelijk dank. Ik ben blij om te zien dat u dankzij uw buurman alsnog een glaasje perensap hebt gekregen. Dan gaan we door naar de fractie DENK. Terwijl, als het goed is dan krijgen we nog even wat moties vanuit de CDA-fractie. Gaan we naar de heer Safranti. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, een woord van dank richting mijn collega's die tijdens de begroting ingestemd hebben met onze motie over Keti Koti. De strekking van deze motie was dat er een initiatief vanuit de stad moest komen. We zijn erg blij dat er diverse initiatieven gaande is in de stad. De maand juni is een evenementvolle maand geweest en stond in teken van Keti Koti. Namens mede-ingerichte partijen PvdA en SP, wil ik hierbij nogmaals de collega's bedanken. Voorzitter, in eerste termijn hadden we een aantal vragen stelt richting het college. Wij zijn tevreden over de antwoorden.

Motie witgoedregeling, witgoedregeling heeft veel losgemaakt bij de collega's, we hebben tijdens de raad maar ook in de commissies een goed debat hierover gehad met als gevolg dat de wethouder met een aantal toezeggingen kwam. De wethouder heeft namelijk het volgende gezegd, een bedrag van een half miljoen is gereserveerd voor de witgoedregeling en dit wordt als om niet verstrekt. De huidige doelgroep van 110 procent wordt uitgebreid naar 120 procent. Wij krijgen in oktober een tussenevaluatie van de wethouder om te kijken of wij die doelgroep kunnen vergroten. En tot slot, voorzitter, komt er een eindevaluatie tijdens de begroting. Wethouder, ik had u een inkoppertje gegeven. U heeft deze kans gegrepen. Nu afwachten tot de begroting of u ook gescoord heeft, daarom zullen we de ingediende motie aanhouden en niet ter stemming brengen. Dus wie houden we aan, motie 22 uit mijn hoofd.

De voorzitter: Motie 22 gaat over de witgoedregeling.

De heer Safranti: Ja.

De voorzitter: Dat betekent dat u hem voor nu intrekt.

De heer Safranti: Ja.

De voorzitter: En houdt u hem aan ...

De heer Safranti: Wij trekken hem niet in. We houden hem aan.

De voorzitter: U wilt hem in stemming brengen? De term aanhouden kan eigenlijk niet. We hebben of moties die voorliggen en die we straks in stemming brengen of we hebben moties die voorliggen en die alsnog worden ingetrokken. Een motie aanhouden ...

De heer Safranti: Dan trekken we hem nu in.

De voorzitter: ... Nog een keer indienen.

De heer Safranti: We trekken hem nu in.

De voorzitter: Exact.

De heer Safranti: We trekken hem nu in met goedkeuring en de toezeggingen van de wethouder. Voorzitter, de motie Toeristische borden, daar kan ik volgens mij heel kort over zijn, want ik heb lovende woorden daarover gehoord van diverse partijen. We zijn blij met de uitspraak van de wethouder ook. We hebben de motie iets aangescherpt waardoor CDA en VVD inmiddels ook mede hebben ondertekend, naast VSP en SP. Motie, conceptmotie, natuurbegraafplaats, wat betreft de natuurbegraafplaats hebben wij het afgelopen jaar enorm werk verzet. Er zijn gesprekken geweest met diverse koepelorganisaties, Essenhof, wethouder, imams, maar ook met andere initiatieven elders in het land. We zagen hier een meewerkende wethouder wat heeft gemaakt dat er binnenkort een stuk naar ons toekomt met daarin honderd jaar grafrechten en driehonderd graven op Essenhof. Wij als DENK denken breder en verder ...

De heer Groenewege: Aarde aan voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Ja, toch nog een vraag over de toeristische borden. De Partij voor de Dieren is daar iets minder lovend over. Helaas noemt DENK in die motie ook de oproep om mensen, meer toeristen te lokken naar de Hollandse Biesbosch. Nou hebben we namens de Partij voor de Dieren net een betoog gehouden over de staat van de natuur, recreatiedruk op de Biesbosch, dat de natuur rust en ruimte nodig heeft om te herstellen. Vindt de heer Safranti het gegeven die context verantwoord om meer recreanten de Biesbosch in te sturen met toeristische borden?

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Dat vind ik persoonlijk verantwoord. Als ik naar de borden kijk nu op dit moment, ook de fietsborden dan trouwens bij de fietspaden, dan zie je gewoon een boom met een mevrouw of een mijnheer die aan het rusten is. Dus die rust is ook nodig voor een mens. Natuurlijk zijn we voor de dieren, maar wij als mensen hebben die rust of die rustmomenten ook nodig. En ik ben het met u totaal eens als u zegt, maar dat moet niet ten koste zijn van natuur. Maar Hollands Biesbosch is natuurlijk een natuurgebied waar ook mensen heel graag naartoe willen komen. Met behoud van dieren natuurlijk.

De heer Groenewege: Voorzitter, als ik mag, zou ik de heer Safranti die ter overweging willen geven dat die wellicht de motie beperkt tot recreatiegebieden. Bijvoorbeeld de Nieuwe Hollandse Biesbosch of de Merwelanden. Want als de heer Safranti zegt de Hollandse Biesbosch, dat is ook voor een groot deel een Natura 2000-gebied waar je dan mensen naartoe stuurt. Of dat is dan in ieder geval de opdracht die de heer Safranti met deze motie aan het college geeft. En ik denk dat dat onderdeel van deze motie ten tijde van de biodiversiteitscrisis, ten tijde van het uitsterven van zoveel diersoorten, niet verantwoord is.

De heer Safranti: Voorzitter, wij denken daar anders over, in de zin van wij zijn een stad die aan het groeien is, wij zijn een stad die ambitie heeft en dan denk ik dat dit ook erbij hoort, dat je ook mensen toelokt of toewijst dat Dordrecht, de oudste stad van Holland, ook een prachtige stad is. Niet alleen voor de natuur, maar gewoon ook voor andere bezienswaardigheden.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het stukje oppakken waar ik dan gebleven was. Wij als DENK denken verder en breder en kwamen met het initiatief natuurbegraafplaats. Ook dit is in samenspraak geweest met twee wethouders. Sindsdien is men ook gaan kijken naar een geschikte locatie. Echter, de gevonden locatie was in verband met het grondwaterpeil niet geschikt. Wij zijn blij met de uitspraken van de wethouder dat zij verder gaan kijken naar mogelijkheden en hiervoor tot de Kadernota 2025 tijd willen. Wij kunnen hiermee leven en zullen daarom met goedkeuring van de mede-indieners de conceptmotie natuurbegraafplaats niet indienen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar, krijgen nog een motie. Ja wij krijgen nog een motie, dat is de vervanging van motie M21, dus dat wordt M21A. Dan ga ik naar mevrouw Koene, Gewoon Dordt. Mijnheer Stam

De heer Stam: Voorzitter, mag ik nog één vraag stellen over de toeristische borden?

De voorzitter: Jazeker.

De heer Stam: Ik zou wel willen weten, ik vind het overigens best wel een sympathiek idee, alleen we horen ook regelmatig klachten van weggebruikers dat ze geen wegwijs meer worden uit de wirwar van borden. Is het dan wel verstandig om nog overal borden te gaan plaatsen? Is dat dan wel logisch? Hoe kijkt DENK daarnaar?

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Het is niet dat we overal borden gaan plaatsen, maar dat is natuurlijk om te kijken waar juist de borden geplaatst moeten worden om mensen daar, stel je voor dat je langs de A16 rijdt, dat je ziet dat Dordrecht een prachtige stad is en de bezienswaardigheden. Maar ook wat mijn collega net van CDA aangaf, als je met de fiets binnenkomt de stad, of met het spoor, dat je het idee hebt, dus dat we niet overal borden plaatsen maar gewoon echt de ingang van de stad.

De voorzitter: Dat was de termijn van DENK. Gaan we nu echt naar mevrouw Koene. Gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Ik denk dat ik redelijk kort kan zijn. We hebben in de eerste termijn al aangegeven dat wij vonden dat er weinig nieuws in de Kadernota stond en dat zelfs de beleidswensen die genoemd worden de raad al gepasseerd zijn, dus we zijn al klaar tot aan 2025. En dan moeten we ons toch beperken tot de moties en de moties zijn echt van allemaal verschillende onderwerpen, lijkt het wel. Een aantal moties waarvan je je kunt afvragen of de overheid ervan is. Dat hadden wij bijvoorbeeld met motie M3, bijvoorbeeld met zo'n zonnepark, een zonnepark is niet eigendom van de gemeente. Dus goed, wij hadden zo iets van waarom moet je dan als gemeente daar dan wel iets mee? Motie 15, de weerbaarheid van mbo'ers waar Da Vinci zelf als eerste voor aan de lat staat. Of een motie waarom we zo diep in uitvoering zouden moeten zitten en dat hebben wij bijvoorbeeld bij motie 25 voor een gemeentelijk adviseur, maar ook dat er een aantal moties zijn waarvan, ik heb net mevrouw Van Vugt geïnterrumpeerd over dat het lijkt alsof er weinig vertrouwen is in de vaardigheden van het college. En dat vinden wij eigenlijk wel een beetje jammer. Ik snap dat wij als raad het hoogste orgaan

zijn en dingen kunnen bedenken en kunnen zeggen van college, gij zult dit gaan doen. Tegelijkertijd zijn ze wel ingehuurd om ook met plannen te komen en dingen uit te werken. En ik vind dat je ze in die uitwerking misschien best wel wat meer ruimte kan geven. Alle zorg is denk ik ook terecht vanuit de raad over schoon, heel en veilig. Ik bedoel we moeten gewoon zorgen dat de stad netjes is en de dingen die daartoe helpen, die kunnen wij steunen. Maar als een wethouder een bepaalde motie ontraadt omdat het niet echt handig is, als over de afvalpas, maar goed als daar iets in verandert, dan hoor ik dat graag. Dan kunnen we dat nog eventjes bekijken.

Degene die we in ieder geval denken te gaan steunen, dat zijn motie 6, ondanks dat ik die nog steeds veel te ingewikkeld vind, dat heb ik ook opgenomen met de heer Van Ballegooijen en dat ligt aan mij. Maar ik kan alleen nog maar in Jip en Janneke denken. Dan hebben we motie 7 over de bouw, ja daar twijfelen we nog over want ik snap de strekking wel, maar ik heb alleen niet het idee dat het iets verandert aan de beweging die we al aan het maken waren. Maar goed, daar gaan we nog even over nadenken. Motie 8, Ik heb geen idee meer. Kunst in de openbare ruimte is iets aangepast en daardoor beter, of maakt een grotere kans dat wij daarmee instemmen? Motie M27 van de CU/SGP, waar we in ieder geval blij zijn dat de Q eruit is van Q3 en er gewoon over een kwartaal wordt gesproken. Wij houden van transparantie, dus we denken ook dat dit iets kan bieden, maar dat het niet ingewikkeld gaat worden. En dat heeft mijnheer De Heer beloofd, dus daar vertrouw ik op. En motie 21, daar is iets in aangepast dus we hebben 21A over de toeristische borden en ja, ondanks dat wij denken dat dat toch een beetje een ANWB-verhaalachtig iets is kan het in principe geen kwaad. En ik ga nu niet hopen dat mijn buurman mij een rechtse directe geeft, dat er gewoon een beetje aandacht wordt gevraagd voor wat recreatie in de stad. En dat was hem even voor nu, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat de heer Groenewege zich weet in te houden. Mijnheer Gündogdu komt deze kant op voor de verandering, gaat uw gang. Mag ik uw aandacht voor de tweede termijn van de heer Gündogdu, Op ons Eiland Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, beste collega's, beste college, publiek op de tribune, mensen thuis. Wederom, we zijn weer bij elkaar om nader in gesprek te gaan over de effecten van de Kadernota. Om te beginnen wil ik de ambtelijke organisatie en ook het college bedanken voor al hetgeen wat zij de afgelopen weken voor elkaar hebben gekregen, namelijk beantwoorden van de vele vragen die wij hebben gesteld. Voorzitter, we hebben het zojuist gehad over samenwerken en een blik naar de toekomst waarbij de rol van de gemeenteraad, maar ook het van het college, enorm belangrijker dan nu gaat worden. Zo heb ik vanochtend op BNR-radio gehoord dat het monetair beleid en de oorlogen in verschillende delen van de wereld ervoor gaat zorgen dat inflatie ook in Nederland de komende jaren in ieder geval niet zal dalen. En dat heeft als gevolg dat wij de komende jaren enorme keuzes gaan maken. En daar heeft het college al op voorgesorteerd door ons duidelijk te laten zien dat de komende jaren enorm spannend gaan worden. Dat betekent dat hoe dan ook, welke keuze wij ook gaan maken, dat onze inwoners daar duidelijk iets van gaan merken. Credo is, we moeten het samen doen. Dat heb ik zowel het college als de raad duidelijk horen zeggen. Voorzitter, nu hebben wij een P&C-cyclus waarbij jaarlijks een aantal documenten naar de raad worden gestuurd vanuit het college, op basis waarvan we dus een oordeel kunnen geven of we op de

juiste koers zitten. En we hebben in deze nieuwe periode, nou ja als ik terugblik, dan het afgelopen anderhalf jaar toch wel iets bijzonders meegemaakt. Het is net even iets anders, de P&C-cyclus, zoals we dat gewend zijn. En hierbij wil ik toch de oproep doen aan de portefeuillehouder Financiën of datgene wat u hier hoort, of dat nog wel voldoet aan de oproep om de intensieve samenwerking zo tussen raad en college, op deze manier van de huidige P&C-cyclus, of dat nog wel voldoet, of dat dat aan verandering onderhevig is.

Voorzitter, reden waarom ik juist ook het podium pak om hier voor u te gaan staan, dat is dossier Chemours DuPont en dat doe ik vanuit een oprechtheid en ik hoop namens de hele gemeenteraad, voorzitter, ik heb een oproep richting het college en dat doe ik niet namens onze politieke partij wat mij betreft, maar namens 120.000 inwoners. Voorzitter, we zitten met een aantal bedrijven in ons maag. En wat blijkt nu? We zijn al jaren vergiftigd en zo hard mogen we het wel stellen. Volksgezondheid, voorzitter, heeft het onderspit gedolven ten opzichte van financiële belangen van chemische bedrijven. Er lopen al diverse rechtszaken maar aan ons als volksvertegenwoordiger wordt ook een oproep gedaan in de stad. Welk effect heeft jarenlange uitstoot en blootstelling aan gif op mijn lichaam gehad? Dat is een vraag die wij niet kunnen beantwoorden. En dat wringt, dat wringt bij ons. De gemeente is dienst van de gemeenschap en is ook verantwoordelijk voor de gezondheid van haar inwoners. Wat ons ook nog eens verbaast, voorzitter, dat er zoveel tegenstrijdige berichten zijn over vervuiling, over vervuiling in de grond en wateren. Zo lazen we gisteren nog in de krant, het RIVM gaat versneld onderzoek doen of het veilig is om te zwemmen in Lammetjeswiel, Alblasterdam, waar is geconstateerd dat de PFOA-gehalte 250 keer hoger is dan een norm en dat het PFAS-gehalte zelfs zes keer hoger is dan de norm. En de situatie in onze Merwelanden, voorzitter, Waterschap Hollandse Delta geeft aan recent onderzoek te hebben gedaan, dat de concentraties inmiddels 330 keer hoger zijn dan de norm wat door het RIVM is vastgesteld. Voorzitter, dit allemaal geconstateerd hebbende willen we een vertaalslag maken naar die onrust in de stad en de behoefte van heel veel inwoners. Er is zoveel tegenstrijdigheid, maar ook zoveel technische termen die naar buiten worden gegooid, we hebben niet 120.000 mensen die chemici zijn en niet kunnen beoordelen in hoeverre hun lichaam nadelig effecten heeft gehad van al die uitstoot van de afgelopen decennia. Daar is de overheid voor en die overheid die zou de rol nu moeten oppakken. Daarom roepen wij met de collega's van SP het college, maar vooral dit orgaan, het hoogste bestuursorgaan van onze stad, om een bevolkingsonderzoek op te zetten en nu eens duidelijkheid verschaffen naar al diegenen die met heel veel vragen rondlopen.

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers, bij interruptie.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter, ik heb de heer Gündogdu goed beluisterd en ik heb ook de conceptmotie gelezen hierover en ik denk dat u terecht opmerkt dat er veel zorgen zijn bij inwoners over PFAS, bij onze fractieleden leven die ook, daar zijn we ook in gesprek met ook andere fracties geweest. We doen daar veel aan, denk ik als gemeenteraad, dat wil ik toch even vaststellen. Maar tegelijkertijd ontving ik dan gisteravond deze conceptmotie en dat vind ik dan, wat ik dan ingewikkeld vind is dan, we hebben ook presentaties gehad voor onder andere de GGD die juist uitdrukkelijk het advies geven dat je geen bevolkingsonderzoek in dit stadium moet doen, omdat het juist inwoners meer onzekerheid geeft, geen behandelbare oplossing biedt en de risico's, of

de uitkomsten die je juist uit het onderzoek haalt, dat die eigenlijk niet te interpreteren zijn, waardoor je inwoners eigenlijk niet helpt maar wel meer onzekerheid geeft. En ik ben wel benieuwd hoe u daar dan op reflecteert. Temeer omdat, je doet mensen wel wat aan als je dat doet.

De heer Gündogdu: Voorzitter, wij staan voor het eerlijke verhaal en in die zin, ik begrijp heel goed dat u zegt we willen mensen niet een stukje onzekerheid geven of bang maken. Maar het eerlijke verhaal is in deze wel dat we dus de afgelopen decennia, en heel stiekem wisten we dat natuurlijk wel, dat we enorm zijn vergiftigd. En nu blijkt, en er is de afgelopen weken een snelvaart van nieuwsberichtgeving over dit onderwerp en wij als volksvertegenwoordiger, ik althans en mijn collega's, krijg continu vragen van wat heeft dit nou betekend op mijn lichaam? En we kunnen natuurlijk, en we weten dat deze stoffen niet op een natuurlijke wijze afbreekbaar zijn, tenminste op termijn wel, maar dat duurt heel lang. Maar we moeten wel die vragen die er zijn en die onrust die er op dit moment is, dat moeten we wel een plekje geven. En dat plekje hoe je dat zou kunnen geven, is door juist mensen ook de gelegenheid te geven op een vrijwillige basis om bloed af te staan, zodat mensen weten, oké er zit er zit gif in mijn lichaam. En dat is natuurlijk wel een onderwerp wat enorm beladen is.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter, ik wil heel even, maakte opmerking, er zit gif in mijn lichaam. Ik kan u vertellen dat er gif in mijn lichaam zit, dat gif in ons aller lichaam is, dat er niemand meer op aarde is waar geen PFAS meer in het lichaam zit. Die mensen zijn niet meer te vinden. Dus de vraag is niet of dat gif in ons lichaam zit, de vraag is of, en dat daar zou ik denk vooral de adviezen van onze Omgevingsdienst en de experts bij betrekken, heeft het zin om zoiets verder te onderzoeken? En mijn vraag is, die expertteams geven aan dat dit op dit moment niet verstandig is. En dan verbaast het me dat we dan toch lokaal soort van motie hebben om dat dan wel te doen, terwijl we juist ons proberen zo goed en zorgvuldig mogelijk te laten informeren, omdat we juist heel zorgvuldig ook met kennis en ook de gezondheid van onze inwoners moeten omgaan.

De heer Gündogdu: Met dat laatste ben ik het helemaal eens, mijnheer van Dam. We moeten heel zorgvuldig omgaan met de gezondheid van onze inwoners. Maar over experts gesproken, één expert, en dat is een vrij recent voorbeeld, één expert Waterschap Hollandse Delta geeft aan, met onze wateren, grondwater, daar is eigenlijk niks mis mee. Even een mijn bewoordingen. En RIVM zegt, normaliter zouden we vanuit de politiek of vanuit de provincie een opdracht moeten krijgen voor een onderzoek, maar we wachten niet op hun, want de signalen zijn zo drastisch, of zo ernstig, dat we actie gaan ondernemen. Dus over experts gesproken, er zijn zoveel experts, er zijn zoveel meningen over dit onderwerp dat wij vanuit onze rol, Wij staan voor dit eiland en onze bewoners, nou eens die duidelijkheid willen geven. We kunnen het probleem van mogelijk gif in het lichaam vanwege al die bedrijven niet verhelpen, maar we kunnen wel in ieder geval een antwoord geven in hoeverre hun gezondheid is geschaad door de uitstoot van dat bedrijf. We zitten nu eenmaal met die bedrijven op ons eiland.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter tot slot, ik deel die opvatting dat je duidelijkheid wil geven maar ik ben toch heel bang, en juist op basis van de experts op het gezondheidsgebied, dat je die duidelijkheid niet kan gaan geven, ook niet als je weet hoeveel gif er in je lichaam zit. En daar sluit ik het graag mee af.

De heer Gündogdu: Even een laatste reactie voor zover, ik denk dat het wel degelijk even wat uitmaakt of je zomaar gif in je lichaam hebt vanwege welk gegeven dan ook, of dat je in de nabijheid woont van een bedrijf waarvan nu al bekend is dat in een wijde omtrek van minimaal vijf kilometer er ernstige afwijkingen kunnen zijn in de bloedwaarde vanwege die uitstoot. Ja, dat is nogal wel belangrijk om dat te weten en mogelijk vervolgens daar ook naar te handelen. Dat is mijn laatste reflectie.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Gündogdu: Ik was klaar, voorzitter.

De voorzitter: Dan kunt u ook verder gaan, terug naar uw stoel. Dank voor uw inbreng. We gaan naar, ja er is een motie, motie 30. We gaan naar de SP-fractie, de heer Portier. Gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, ik zal eerst aangeven waarom we als SP deze Kadernota niet kunnen ondersteunen en daarna zal ik in vogelvlucht langs de amendementen en de moties gaan. Wij zien in deze Kadernota eigenlijk geen inzicht in wat we eigenlijk uit gaan geven, waar het vandaan komt, wat de ontwikkelingen zijn. Een heel algemene termen wordt er slechts over percentages, dit of dat, over het korten gesproken. Dat is één ding. Het tweede is, we hebben er dit keer geen amendementen over ingediend, zien we nog steeds geen belastingrechtvaardigheid. De woonlasten in onze gemeente zijn voor eigenaar-bewoners redelijk op peil, voor huurders ligt ze wat hoog, voor eigenaren van zakelijke onroerend goed heel laag. Dus wat ons betreft zouden ook de gemeentelijke belastingen rechtvaardiger kunnen, daar zien we geen stappen in. Een ander bezwaar is inderdaad de '...' of het idee van dat we naar 140.000 inwoners zouden moeten om financiële problemen nu en in de toekomst te voorkomen. Wij denken dat dat een, A, veel te hoog gegrepen ambitie is en dat het leidt tot veel meer drukte op ons eiland en eigenlijk tot meer problemen in plaats van minder problemen. En als we het over dreigende financiële problemen hebben, dan zien we te weinig urgentie om dat in kaart te brengen. Er wordt gewacht tot volgend jaar terwijl we denken dat we ons nu moeten concentreren op de zaken die voor onze inwoners echt van belang zijn, zoals betaalbare woningbouw, groen en een leefbare omgeving. Voorzitter, dan de moties en amendementen. Er is veel gesproken over het schandalige, zeg maar misdadige beleid van Chemours in de vergiftiging van onze omgeving. Als gemeente moeten we naast onze bewoners staan in de strijd om gebruik en productie van PFAS stop te zetten. Helaas ligt dat bij andere overheden die nog te vaak hun oren laten hangen naar de macht van de chemische industrie. Wat we als gemeente wel kunnen doen, onder andere, is juridische ondersteuning bieden of in ieder geval advies, dus die motie ondersteunen wij van harte, maar ook inderdaad een bevolkingsonderzoek aanbieden. Ik reageer even op de woorden van de heer Timmers die zegt, de GGD raadt het af, omdat je uiteindelijk toch niks aan het gif in je lijf kan doen. Dat klopt, daarom moet het ook op vrijwillige basis gebeuren. En ik denk wel dat het mensen duidelijk gemaakt moet worden, er is geen manier om het eruit te halen. Aan de andere kant zou het mensen wel ja duidelijkheid kunnen geven en misschien ook een basis voor claims als ze inderdaad in de toekomst wel degelijk problemen gaan ondervinden als gevolg, of waarschijnlijk als gevolg van deze PFAS.

Want dat is het lastige, je hebt nooit een één op één-verhoudingen tussen zoveel PFAS in je bloed, dus je krijgt dit of dat. Het is altijd een kwestie van risico's en percentages, maar dat het giftig en gevaarlijk is, dat is buiten kijf.

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers bij interruptie.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter, ik ben heel blij met wat de heer Portier eigenlijk zegt over het genuanceerde verhaal. Want ik denk dat het hier wel heel belangrijk is. Want het probleem met al dit soort onderzoeken is dat de risico's heel ingewikkeld zijn en dat het heel moeilijk is om op individuen toe te passen en het kan wel heel veel zorgen geven. Dus ik vind het wel van groot belang dat je altijd daar heel veel oog voor hebt, omdat je veel ellende veroorzaakt als je mensen kennis geeft die ze niet kunnen verwerken of niet kunnen toepassen op hun persoonlijke situatie. Is meer eigenlijk een opmerking dan een vraag.

De heer Portier: Voorzitter, ik begrijp de reactie van de heer Timmers, het is dus ook altijd een discussie bijvoorbeeld met prostaatonderzoek. Als je iedereen gaat onderzoeken, blijkt dat heel veel mensen prostaatkanker hebben die het anders nooit gemerkt zouden hebben, dus wat voegt het toe? Dus daarom denk ik dat het wel belangrijk is dat als we het onderzoek aanbieden, dat een goede voorlichten gegeven wordt, dat mensen afgewogen keuze kunnen maken of ze wel of niet eraan het deelnemen. Voorzitter, als de heer Times er geen reactie meer op heeft, dan ga ik verder met mijn betoog. Voorzitter, van harte ondersteunen we ook de motie om een proef te doen met het afschaffen van de afvalpas. Als mensen de moeite nemen om een zak afval naar de container te slepen, maar hem dan alsnog niet erin doen, dan is dat wellicht, of zeer waarschijnlijk, omdat ze geen pas hebben, of misschien geen pas bij zich hebben. Dat kan wel voor gebeuren met arbeidsmigranten, tijdelijke huisvesting die hier niet ingeschreven staan in het bevolkingsregister, of mensen die de pas kwijt zijn en niet even 5 euro kunnen missen om een nieuwe aan te schaffen. Wat ons betreft, zou de pas direct afgeschaft mogen worden, Maar we hopen dat in ieder geval de hele raadsel zich kan vinden in een proef om dat in een wijk te doen en te zien wat het effect daarvan is. Wat ons betreft kan de hele proef direct ook aangevuld worden met het afschaffen van een betalen voor grofvuil. Voorzitter, het amendement rond de steigers en de recreatie, uitgave voor de Biesbosch van de Partij voor de Dieren, amendement en de moties, die steunen wij want een half miljoen investeren in de hoop dat er meer geld uit te halen valt, waarbij dan recreatiedruk toeneemt, terwijl er echt genoeg paden en mogelijkheden op te fietsen en te kanoën zijn, dat is wat ons betreft niet zinvol. De minder vergaande motie van het CDA voor inzicht in de raad, die steunen wij. En dan even over de motie van de excuses. Mijn grootste bezwaar hiertegen is dat net gedaan wordt alsof de hele bevolking van het westen in het algemeen, en dan voor nu van Dordrecht in het bijzonder, als één geheel gezien wordt zonder klassentegenstellingen. Voorzitter, er zijn verschrikkelijke dingen in het verleden gebeurd.

De voorzitter: Heel even, mijnheer Portier, er ligt geen motie over de excuses.

De heer Portier: mocht er een motie komen.

De voorzitter: Maar gaat u rustig door.

De heer Portier In ieder geval, voorzitter, er zijn verschrikkelijke dingen in het verleden gebeurd, denk aan de koloniale oorlog in Atjeh waar 1 miljoen van de 4 miljoen inwoners om het leven kwam in het belang van de Koninklijke Olie, nu ook bekend als Shell. Het westerse imperialisme waarbij slavenarbeid, contractarbeid en andere verschrikkelijke vormen van uitbuiting en onderdrukking hebben geleid tot rijkdom van een kleine groep mensen in het westen en tot een enorme schuldenlast en afhankelijkheid van landen in grote delen van de wereld zou wat ons betreft niet moeten leiden tot excuses maar tot een einde aan deze uitbuiting en onderdrukking, annulering van de schulden aan het IMF en Wereldbank van de Derde Wereld en tot onteigening van de multinationale ondernemingen die op deze uitbuiting gebaseerd zijn, waarbij de gemeenschappen in ieder land de volledige controle krijgen over grondstoffen en productiemiddelen. Dank u.

De voorzitter: Waarvan akte. Dank u wel. We gaan naar de overkant, Forum voor Democratie, mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Ik kom even hier staan omdat ik een presentatie heb voorbereid en dat is dan toch mooi als dat vanaf deze plek kan. Ik wilde mijn betoog beginnen met een opmerking die collega Den Heijer van de VVD ook al heeft gemaakt, en dat is dat ik vind dat we deze Kadernota met zijn allen toch wel op een hele fijne en constructieve manier hebben gedaan. Dus ja, complimenten eigenlijk, ook voor college en raad daarvoor. Voordat ik over deze motie ga praten wil ik ook nog wat anders aangeven. Er zijn heel wat moties voorbijgekomen natuurlijk, wij gaan er ook een aantal steunen. En wat ik toch wel interessant vind om te zien, is dat je merkt dat in deze tijden je ziet dat mensen wel een vorm van controle willen houden. De dingen gaan lastig, de dingen veranderen, er zijn wat minder leuke dingen aan de gang. En dan hebben we het gevoel dat we daar controle op moeten houden, heel logisch. De vraag is alleen of dat dat het meeste gaat opleveren. Soms als je de controle wil houden, dan bied je andere dingen geen mogelijkheden. En als dingen moeten gaan veranderen, dan moeten dingen eerst naar de oppervlakte komen, dan moeten dingen aan het licht komen, want het moet naar de oppervlakte komen zodat het kan veranderen. En wat als dit de verandering is waar we allemaal om hebben gevraagd? En als we dat dan in de weg gaan staan, kan die verandering dan wel tot stand komen? Die wilde ik even bij neerleggen en vervolgens heeft u allemaal kennis kunnen nemen van de motie die wij hebben ingediend en daar heb ik deze presentatie voor. En dat gaat over Dordrecht en haar parels. Dordrecht heeft een rijke historie, meegaan met de tijd biedt van kansen en zorgt ervoor dat iets kan groeien en kan meebewegen in de verandering. En sommige historische elementen vragen echter om eer en behoud om de waarde ervan in stand te houden. Het hoofd van de stad is de welbekende Groothoofdspoort, wat in het verleden de toegang was tot onze stad. Het pand heeft veel gezien en meegemaakt en die historie is vandaag de dag nog sterk aanwezig in het prachtige gebouw.

In de achttiende eeuw werd Bellevue gekocht door Jean Boudier en bleef zo'n anderhalve eeuw in het bezit van deze familie tot de verkoop in 1905 aan Herre Tijsma en dat stukje heeft u ook in de motie kunnen lezen, dat Herre Tijsma iemand was die eigenlijk al schulden had en weer schulden aanging om dit pand te kopen en uiteindelijk eigenlijk ook niet eens de schulden kon aflossen. En als ik dan terugkijk, dan lijkt het wel het begin van iets waarbij men vanuit schuld, vanuit overleving, vanuit gebrek, een relatie

met dit pand aanging. Een leuk stukje historie is de paardentram. De paardentram werd ingezet op de lijn Groothoofd, Scheffersplein en het station vanaf juni 1879 tot april 1904. Door de komst van de elektrische tram kwam er op 31 december 1918 een einde aan de paardentram. De gemeenteraad wilde eigenlijk nog twee jaar verlengen, maar het bleef bij een jaar. Leuk om die invloed van de gemeenteraad toen ook al te zien. De welbekende Grote Kerk, de Voorstraat is de verbinding van de poort en de Grote Kerk met halverwege het mooie stadhuis en deze drie gebouwen vormen de magische driehoek. Meer informatie ook over de familie Boudier en Bellevue is te vinden in één van de publicaties van de Vereniging Oud-Dordrecht, in dit geval de zevenendertigste jaargang in 2019, waar ook wat mooie foto's van onze burgemeester te vinden zijn. Die staan niet in de presentatie. En hier nog op een rijtje, de magische driehoek, de poort, het stadhuis en de Grote Kerk, iconische gebouwen in Dordrecht. En de poort is de enige die leegstaat. We zien graag de welvaart weer terug in Dordrecht. Uit historisch onderzoek is gebleken dat de kern van de poort zijn oorsprong heeft in de veertiende en vijftiende eeuw en later zijn er delen aangebouwd en bijgebouwd. En voordat Bellevue een hotel werd was het onderdeel van het poortgebouw en het werd vaak gebruikt om mensen vast te houden die niet toegelaten werden tot de stad. Dan gaan we toch even kijken naar het verval, want er zijn artikelen, diverse artikelen te vinden waaruit blijkt dat diverse eigenaren en exploitanten geen succes hebben kunnen maken van het hotel en restaurant en meerdere faillissementen hebben plaatsgevonden sinds de jaren tachtig tot nu. U ziet hier ook de maagd die op de gevel van het gebouw staat en de oudste vermelding van de maagd dateert uit 1549. Volgens Wim Veerman stond de maagd symbool voor de onneembaarheid van Dordrecht en tevens het teken van de suprematie van Hollands oudste stad. Dordrecht was door deze maagd dus niet te veroveren en had oppergezag. Maar wat als deze maagd op de gevel stond om te verbergen wat er eigenlijk achter de muren plaatsvond? Want wat er ook gebeurde in dit gebied was de Dordtse stadsgalg. In Zwijndrecht op de hoek van De Noord en de Oude Maas stond het Galgenveld, vanaf 1346 stond hier de Dordtse stadsgalg die de gemeentebestuurders naar de overkant van de rivier hadden verplaatst om de bevolking te vrijwaren van de nare lucht die daar pleegde te zweven. In 1846 zijn de laatste misdadigers opgehangen, dus dat is 500 jaar dat er heel wat is gebeurd en heel wat mensen zijn opgehangen. En ze hebben het hier over misdadigers, maar er is ook een gerucht dat het niet altijd misdadigers waren, dat het soms mensen waren die niet schuldig waren maar die werden opgehangen om als voorbeeld te dienen dat met Dordtenaren niet te sollen viel. Wat zou er volgens ons nodig zijn? Heel graag zouden wij zien dat het iconische poortgebouw weer van en voor de stad gemaakt wordt. Vanuit technisch oogpunt kan het poortgebouw niet zonder Bellevue en de eigenaar van het pand weet ook te vertellen dat er een brandroute is en die brandroute loopt van het poortgebouw en als er brand is dan moet je dus via Bellevue naar buiten.

Dus als Bellevue niet open, kan ook de poort niet open. Bellevue kan zonder de poort, maar de poort kan niet zonder Bellevue. En de onthoofding blokkeert de welvaart. Het kopstuk van Dordrecht mag weer functioneren. Door erkenning en herstel zou dat pand weer tot bloei komen en kan de welvaart terugkeren.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik vind het een mooie spreekbeurt hoor, van mevrouw Pichel, maar volgens mij zijn de vijf minuten allang voorbij.

De voorzitter: Dat klopt, maar ik zag dat mevrouw Pichel bij haar laatste pagina was en ik ben weleens vaker coulant.

Mevrouw Pichel: Dank u, voorzitter. Klopt, ik was inderdaad bij de laatste pagina en daarbij stel ik de vraag, welke toekomst gunnen we dit gebouw, deze stad en de inwoners door dit pand in ere te herstellen?

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Pontier.

De heer Portier: Voorzitter, is mevrouw Pichel ervan op de hoogte dat een groot deel van de panden aan het Groothoofd in de vorige periode voor een luttel bedrag aan een projectontwikkelaar zijn verkocht? En nu vraagt u van de gemeente, als ik het goed begrijp, om Bellevue weer tot eigendommen te maken. En wat moet er dan mee gebeuren?

Mevrouw Pichel: Ja voorzitter, in de motie roepen we inderdaad op, het college, om hier zich in te verdiepen in wat de mogelijkheden zijn. En onze vraag is niet, college koop het pand. Maar het is meer ter inspiratie om te kijken wat we hiermee kunnen doen. Er zijn inderdaad diverse investeerders, het zou een mogelijkheid zijn, Dordrecht hoeft het niet zelf te kopen, er is een mogelijkheid om samen te werken met investeerders. En ja, een heel mooi voorbeeld vind ik ook hoe we de onthulling hadden van het schilderij van Samuel van Hoogstraten, wat ook een samenwerking is geweest met het college, de raad, diverse investeerders. Het is van en voor Dordrecht, dus dit mag ook met iedereen samen gebeuren. En hoe we dat precies vorm gaan geven, dat laat ik eigenlijk nog vrij. En wellicht bestaat die mogelijkheid helemaal niet, maar ik zou het heel mooi vinden als ze wel kunnen kijken wat er wel kan gebeuren. Ik hoop dat dit antwoord is op vraag van de heer Portier.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zag ik nog een vraag van de heer Noldus.

De heer Noldus: Ja voorzitter, die is eigenlijk hiermee beantwoord. We waren op zoek naar wat nadere duiding over wat het van en voor de stad en het samenbrengen van poort en hoofd betekenen. Maar dat is net wel iets meer toegelicht dan dat we uit de motie en eerdere toelichting konden halen. Dank u wel

De voorzitter: Dat was het?

Mevrouw Pichel: Ja, dat was het. Ik neem aan dat de heer Noldus verder geen toelichting meer nodig heeft.

De voorzitter: Helder, dank u wel voor uw betoog en ook uw mooie presentatie. Gaan we tot slot naar Fractie van Waardhuizen. Het woord is aan mevrouw Van Waardhuizen. Gaat uw gang.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Dank voorzitter. Ik zou nu in deze tweede termijn onze eerste termijn kunnen herhalen en dezelfde vragen kunnen stellen. Dit omdat er

ondanks toezeggingen nog steeds geen reactie op is gegeven. Maar goed, we nemen aan dat wethouder dit alsnog gaat doen. De in de eerste mijn ingediende moties zijn inmiddels besproken in de commissie en voorzien van een collegeadvies. Op basis daarvan, voor wat betreft onze eigen moties, motie M23 parkeren is echt de zorg, deze laten wij ongewijzigd. We zijn ons er terdege van bewust dat er al diverse regelingen zijn in het parkeerbeleid en dat er gewerkt wordt aan een zorgverlenersvergunning. Dus het zou mooi zijn als hetgeen in de motie gevraagd wordt daarbinnen opgevangen kan worden. Motie M24, inclusie in Dordrecht is nou een illusie, deze trekken we in en dienen wij samen met VSP en SP een nieuwe motie in getiteld, inclusie bij evenementen is ook gewoon. Het deel met betrekking tot organiseren van avondjes voor mensen met fysieke dan wel mentale beperkingen trekken we daarmee in. Met de aangepaste motie vragen we daarom specifiek aandacht voor sanitaire voorzieningen bij evenementen voor mensen met een beperking. Motie M25, een gemeentelijk zorg adviseur kan ontzorgen, uit de bespreking...

De voorzitter: Interruptie, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ja, een vraag over die laatste motie, inclusie bij evenementen is ook gewoon. Wat Fractie van Waardhuizen hierin voorstelt is dat het college wordt verzocht op evenementen in onze stad een sanitaire ruimte te creëren voor mensen met een beperking. Is dat niet een verantwoordelijkheid van de organisator van het evenement? Vraag ik aan mevrouw van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Voorzitter, dank. Dank voor de vraag van de heer Groenewege. Dat is ook hetgeen we beogen met de motie, dus mocht daar onduidelijkheid zijn in de verwoording dan kunnen we daar altijd nog even naar kijken. Maar in die zin is het wat ons betreft wel echt de verantwoordelijkheid van de organisatoren. Het zou wel mooi zijn als het gewoon meegenomen wordt in het evenementenbeleid van de gemeente, dat daar in ieder geval aandacht voor is ook bij organisaties van dergelijke evenementen.

De heer Groenewege: Voorzitter, dan zou ik namens de Partij voor de Dieren toch het verzoek willen neerleggen bij mevrouw van Waardhuizen om dat dictum wat helderder te formuleren, zodat het echt duidelijk wordt dat de verantwoordelijkheid bij de organisator ligt en niet bij het college. Want op dit moment is dat wel een bezwaar voor ons bij deze motie.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Motie M25, een gemeentelijk zorgadviseur kan ontzorgen, uit de bespreking en de reacties die we erop terug hebben gekregen merken we dat niet helemaal duidelijk wordt wat we bedoelen en proberen te bewerkstelligen met deze motie. We zullen deze daarom nader uitwerken om dit op een later moment verduidelijkt de revue te laten passeren. Voor nu trekken we deze motie dan ook in.

De voorzitter: Dank. Dat betekent dat u één motie vervangt en aanpast, die mag u ...

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Jazeker, ik heb nog een klein stukje woordvoering, als ik die af mag maken zou dat fijn zijn. Als klein tussenstapje ook nog even een korte

reactie met betrekking tot de Kadernota, Fractie van Waardhuizen vindt het nog steeds jammer dat in de bespreking van de Kadernota de jaarrekeningcijfers niet meegenomen konden worden. Deze incidentele middelen hadden een opzet kunnen vormen voor incidentele gevraagde middelen, middelen die nu in feite nagenoeg niet aanwezig zijn, zeker niet op lange termijn. Maar vanuit de krapper wordende financiële situatie begrijpen wij de lijn die het college daartoe wil volgen, maar daarbij stellen we wel de kanttekening dat we ook in financieel glorieuze tijden afhankelijk zijn van het rijk. Met oog voor de financiën heeft Fractie van Waardhuizen ook naar de moties gekeken en een afweging gemaakt om voor of tegen te gaan stemmen. We proberen realistisch te kijken naar nut en harde noodzaak van hetgeen gevraagd wordt door partijen en zoals door inwoners is aangegeven, de leefbaarheid moet leidend zijn. Wat Fractie van Waardhuizen betreft is leefbaarheid belangrijker dan de gewenste groei van het inwoneraantal. Groei die in feite niet tegen te houden is, maar niet op alle fronten gestimuleerd hoeft te worden. En natuurlijk heeft iedere partij zijn gedachten over wat leefbaarheid is. Echter op een aantal vlakken is Fractie van Waardhuizen van mening dat een bijstelling van het beleid in het belang van onze inwoners noodzakelijk is. Daarbij doelen we onder andere op ons afvalbeleid, zoals collega Stam ook al heeft aangegeven. Met betrekking tot Chemours is ook Fractie van Waardhuizen meer dan ontstemd over de gedeelde uitkomst via Zembla. Lokaal in ieder geval een pluim voor de partijen die dit al jarenlang hebben uitgedragen en wekelijks voor de poort staan van het bedrijf. Als laatste voorzitter, ik ben niet alle moties langsgelopen, maar bij diverse moties zullen wij een stemverklaring afgeven.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we daarmee de eerste mijn van de raad gehad. Ik wil nog een keer de gelegenheid geven voor mensen die zeggen, ik heb toch nog een wijziging in mijn motie en ik wist dat mevrouw Schnabel daar eentje van was. Gaat uw gang

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben een kleine verandering in de motie stimuleren van weerbaarheid jongeren op het mbo toegevoegd al eerder en dat is dat we Stichting MBO hebben weggehaald.

De voorzitter: Dat betekent dat u motie M15 intrekt en daar een nieuwe motie voor indient, dat is motie M15A. Heel goed, dan hebben we denk ik de tweede termijn van de raad daarmee gehad en dan stel ik voor dat we even pauzeren tot vijf uur, tien minuten en dan doorgaan met de beantwoording vanuit het college. De vergadering is geschorst, tot straks.

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend. Voor zover nodig neemt u uw plaatsen weer in, alstublieft, stilte graag. We gaan verder met de tweede termijn van het college. Als eerste geef ik graag het woord aan de wethouder Financiën, wethouder Heijkoop. Gaat uw gang. En ik wil alle collegeleden ook graag verzoeken om zich te beperken tot eventueel nieuw ingediende moties en amendementen en vragen die gesteld zijn. Gaat uw gang.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dank wel. Dank aan u als raad voor uw tweede termijn en ik zal me inderdaad beperken tot de vragen die zijn gesteld en kort ingaan op de moties

die ook in tweede termijn in stand zijn gehouden of opnieuw zijn ingediend. Enkele vragen die zien eigenlijk op de financiële situatie van de stad. Er zijn nog wat aanvullende opmerkingen en vragen over gesteld vanuit Beter Voor Dordt. Het gaat over meerjarenbeeld, de urgentie die wordt ervaren vanuit het stadsbestuur. Ik kan in ieder geval aangeven als wethouder Financiën dat wij niet in een paniekmodus zijn, maar we voelen natuurlijk wel de urgentie en daarom gaan we zeer bijtijds met u het traject opzetten om uiteindelijk op de langere termijn tot bezuinigingen te komen. En dat zit eigenlijk op de periode 2026 en verder, daar hebben we het over maar sommige bezuinigingen zijn niet direct te effectueren, dus we willen dat gewoon vroegtijdig starten. Dat hebben we ook in de commissie al met elkaar gedeeld. En als het gaat over de positie van de raad, ook waar het gaat over hun controlerende functie, vanuit Beter Voor Dordt werd de opmerking gemaakt over de Dordtse prestatie-indicatoren, ik zou bijna willen zeggen dat is een lang gekoesterde wens en daar moeten we ook zeker werk van maken. Ik moet zeggen vanuit de Planning & Control-mensen ligt nu echt de eerste prioriteit bij het op orde krijgen en het afronden van de jaarrekening. Maar we willen graag direct na de zomer met u in gesprek over hoe die indicatoren eruit zouden kunnen zien, dat met u bespreken en dan wellicht wat later het jaar ook tot een definitieve set te kunnen komen. We vinden het belangrijk dat u als raad bij monde van de auditcommissie daarbij in positie brengt. En volgens mij vergadert u kort na het reces, eind augustus. Wellicht kunnen dan wat aan u aanbieden en kunnen dat opwerken richting eind van het jaar. Ook Op ons Eiland heeft daar vragen over gesteld. Als het gaat over dat meerjarenperspectief, dan willen we niet alleen maar kijken naar de huidige uitdagingen, de min 30 miljoen, want ik denk eigenlijk, dat heb ik ook al eerder aangegeven, dat getal dat gaat nog wel wat gematigd worden. Het rijk zal over de brug komen. Maar we willen ook naar de toekomst toe een robuustere begroting krijgen, dus ook waar het gaat over de vastgoedinvestering op de langere termijn, we willen daar eigenlijk op een meer solide manier op gaan begroten. Daar heb ik ook met de collega's over gesproken. Dus dat nemen we ook mee in dit traject. Voorzitter, de seniorenpartij, komt nog even terug ook op de Eneco-miljoenen zoals ze in de wandelgangen heten, de 370 miljoen. We hebben als raad, u heeft als raad, wij hebben als college met u dat ook zo besproken en volgens mij heeft u bijna, in ieder geval een grote meerderheid, vastgesteld dat we een echt, een ambitieuze groeiagenda daarmee willen financieren, een grote investeringsagenda die de stad echt sterk moet maken, die investeert in bouwen, wonen, groen, Dorwijkzone.

Maar ook in onze inwoners, het bijdragen aan de ontwikkelmogelijkheden van de jongste inwoners, maar ook via Glansrijke Toekomst in de fase daarna. En dat is echt iets anders dan de meerjarenexploitatie waar ik het zojuist over had. Die agenda moet ertoe leiden dat onze stad in de volle breedte sterker wordt sociaaleconomisch gezien en dat moet er uiteindelijk ook toe leiden dat onze stad er over tien, twintig jaar weer net ietsje mooier bij staat als dat nu al het geval is. Voorzitter, als ik inzoom op de moties, er zijn een aantal moties opnieuw gewijzigd ingediend.

De voorzitter: Bij interruptie, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even een verduidelijkende vraag. U heeft het over 2026, 2027, dan zitten we al in een nieuwe periode. Kunt u aangeven als we in dit tempo

doorgaan en we niks veranderen aan de programma's die eraan komen, hoe laat u de stad dan achter als wethouder Financiën?

De heer Heijkoop: Ja voorzitter, die agenda is niet van dit college en die agenda is ook niet van het vorige college. Die meerjareninvesteringsagenda is van de stad en van de opvolgende gemeentebesturen, zowel college als raad. En wij willen juist heel zorgvuldig en solide daarin zijn door niet nu een greep in die grote reserves te doen, maar gewoon onze structurele exploitatie op orde te brengen. En daar hoort bij dat je ook naar structurele baten en lasten kijkt. En waar het gaat over die structurele baten verwachten we echt dat het gemeentefonds, dat daar nog wel wat perspectief vandaan komt, maar we moeten desalniettemin ook naar onze lasten kijken. Want op onderdelen leven we op iets te grote voet nu en daar moeten we bijstellingen in doorvoeren. Maar ik durf te zeggen dat we de stad solide gaan achterlaten. Dat wil dit college, dat wilt u als raad en dat is ook zeker mijn persoonlijke ambitie als wethouder Financiën.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja voorzitter, dank u wel. Voordat de wethouder overgaat tot de moties en amendementen, wij hadden in onze bijdrage ook nog aandacht gevraagd voor de incidentele uitgaven die al meerdere jaren doorlopen, om daar in een overzicht met elkaar in de commissie een discussie over te kunnen hebben of we dat op die manier blijven doen, of dat er toch via een structurele financiering moet worden begroot.

De heer Heijkoop. Voorzitter de heer Schalken heeft daar een zeer terecht punt. We doen veel met incidentele middelen., Is voor een deel ook inherent aan de begrotingssystematiek van het rijk. Tegelijkertijd streven wij er ook naar om een aantal van die incidentele wensen toch meer structureel te maken. De heer Portier heeft daar in de eerste termijn destijds ook al aandacht voor gevraagd. Want ook de provincie in haar toezichthoudende rol, die heeft de vinger er al wel bijgelegd dat een aantal beleids mensen die we nu incidenteel financieren toch wel een wat structureel karakter zouden moeten krijgen. Denk daarbij aan het dorpspas, maar ook bijvoorbeeld aan het lastenniveau voor hondenbezitters waarvan je eigenlijk ze moeten zeggen van ja, ga je dat nou wel of niet in de toekomst ook doorzetten?

De heer Schalken-den Hartog. Voorzitter, ik zie dat de heer Portier er ook op wil reageren maar ik heb nog een korte vervolgvraag, als het mag. Is het dus zo dat we daar met elkaar na het zomerreces over komen te spreken? Want dat is eigenlijk wat ik graag zou willen horen.

De heer Heijkoop: Ja voorzitter, voor een aantal van deze wensen geldt dat in principe de financiering loopt tot 2026, tot en met eigenlijk deze huidige collegeperiode. Dus dat raakt ook heel nadrukkelijk dat perspectief dat hierna komt. Dus we betrekken dat ook zeker bij de bredere bespreking. Het is wel een politieke keuze geweest van deze coalitie om op deze manier deze incidentele middelen in te zetten. Maar naar de toekomst toe moeten we daar ook met elkaar keuzes in maken. En ja, ik zal zeker ook aan de collega's in het college voorleggen om al bij Kadernota 2025 hier wat richtinggevende uitspraken over te doen, omdat dat ook met de continuïteit van dit soort maatregelen te maken heeft.

De heer Schalken-den Hartog: Als laatste, voorzitter als ik nog even mag, kan er dus een soort overzichtje worden opgeleverd waarin duidelijk is over welke punten dat dan gaat.

De heer Heijkoop: Ja voorzitter, en u kent een aantal, want dat zijn de incidentele beleidswensen vanuit dit coalitieakkoord, maar er zijn meer incidentele uitgaven en dat dat heeft gewoon te maken met één op één incidentele middelen die we vanuit het rijk krijgen via specifieke uitkeringen en die zullen we proberen voor u ook inzichtelijk te maken. Het is niet allemaal dat je daar alles van kan vinden, want sommige uitkeringen vanuit het rijk, daar krijg je ook echt een doelstelling bij mee en daar moet je het ook aan uitgeven, anders moet je terugbetalen. Maar we kunnen u daar wel in meenemen en wat meer inzicht in geven, zeker.

De voorzitter: De heer Portier was eerst. Gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, de wethouder had het er even over dat ze misschien op te grote voet leven. Dat kan zo zijn, maar het kan misschien ook zijn dat we te kleine schoenen krijgen van het rijk. Dus ik denk, als we eenmaal goed in kaart hebben van waar we redelijkerwijs op kunnen bezuinigen, zonder essentiële voorzieningen aan te tasten en we komen dan nog geld te kort, moeten we dan niet de strijd aangaan om gewoon dat geld op tafel te krijgen van het rijk en misschien deels vanuit belastingen, maar ...

De heer Heijkoop: Ja voorzitter, vanuit het politiek akkoord streven de partijen ernaar om het lokaal lastenniveau voor de inwoners laag te houden, en ook voor bedrijven. Tegelijkertijd is dat onderdeel van de bredere discussie, voorzieningenniveau versus lastenniveau. Laat onverlet dat wij dus wel de ambitie hebben om die lokale lasten beheersbaar te houden en ook niet sneller te laten stijgen dan de inflatiegetallen. Parallel daaraan loopt met het rijk ook de discussie over verbreding van lokaal belastinggebied. Dus dat betekent dat je niet alleen de ozb, een aantal heffingen, hondenbelasting en dergelijke, maar dat je meer belastingen zou kunnen heffen.

Alleen vanuit de Nederlandse gemeenten zeggen we dan wel, en dat is wel echt een breder standpunt, dat zou niet en en moeten zijn, dan moet dat hand in hand gaan met een lastenverlaging bij de rijksoverheid. Maar ik voorzie eigenlijk dat daar de komende jaren nog geen ei over gelegd zal worden, dus dat we daar ons niet al te veel op moeten focussen.

De voorzitter: Mijnheer Portier tot slot en dan gaan we naar mevrouw Stolk.

De heer Portier: Ik heb hier niet een pleidooi over belastingverhoging gehouden. Ik zeg dat op sommige punten kun je kijken waar de belasting nu erg laag is, dan denk ik met name aan de vastgoedondernemers, maar ook inderdaad, als we nu geld tekortkomen we dat gewoon op tafel moeten leggen bij het rijk, we hebben deze taken, dit is wat we moeten doen, dit is het geld wat we nodig hebben maar we krijgen te weinig, dus alsjeblieft, of niet alsjeblieft, kom over de brug rijk. Wij hebben dit geld gewoon nodig. En daar de strijd voor aan te gaan.

De heer Heijkoop. Ja voorzitter tot slot, dit soort scenario's worden ook vanuit gemeenteland naast elkaar neergezet. Op dit moment is de commissie Rinnooy Kan aan

het werk en die adviseert de gemeenten op dit punt. Dus hoe kun je ermee omgaan? Moet je eventueel een aantal akkoorden op zeggen? Moet je bepaalde taken teruggeven? Allemaal dat soort varianten komen daarin aan de orde en dat komt best wel nauw, want sommigen zijn echt een paardenmiddel, bij anderen zou je kunnen zeggen, ja dat raakt het rijk op geen enkele manier, dus daar maak je weer geen impact mee. Die balans moeten we vinden en dat wordt op VNG-niveau het onderzoek nu uitgevoerd door de heer Rinnooy Kan en op het moment dat daar meer over bekend is, zullen wij ons daar ook als gemeente Dordrecht toe verhouden.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, het is altijd mooi dat de heer Heijkoop het altijd over de VNG en het rijk heeft, maar wij zitten hier voor Dordrecht, dus daar wil ik het ook even toe beperken. En als we het dan hebben over voorzieningen, de onderhoudskosten bijvoorbeeld, de onderhoudswerkzaamheden zijn niet voor 100 procent meegenomen in deze Kadernota. Nou is het niet zo erg dat wij voor de gek gehouden worden, maar ik vind het nog erger dat de inwoners voor de gek gehouden worden. Want u zegt, ja we zijn financieel valt het allemaal best wel mee en na 2026 dan komen eigenlijk de grote klappen. Maar wat is nou het gevolg als we die onderhoudskosten wel, als u die wel had meegenomen in deze Kadernota, wat voor gevolg heeft dat dan voor de begroting?

De heer Heijkoop: Ja voorzitter, twee punten hierop. De discussie met het rijk, dat raakt alle 342 gemeenten en je kan als Dordrecht als de muis op de brug gaan stampen en tegen de olifant zeggen wat stampen we lekker. Nee, hier moet je echt collectief optrekken. En de vraag van de heer Portier zat ook nadrukkelijk op dat punt, welke scenario's heb je als gemeente? Als gemeente alleen heb je daar helemaal niets mee van doen, want dan heb je gewoon met de provincie als toezichthouder te maken.

En ik wil toch echt wel, ik wil toch echt mevrouw Stolk wel oproepen om niet een soort van paniek te zaaien of een soort desinformatie te verspreiden, want onze begroting is in die zin redelijk inzichtelijk. Dat je op dit moment, structureel hebt heb je gewoon de boel naar de toekomst toe, heb je daar wat met elkaar te doen. Dat zit voor een deel in keuzes die in het verleden zijn gemaakt en mevrouw Stolk heeft gelijk hoe wij vastgoed destijds hebben geïnvesteerd, de grote projecten, Sportboulevard, Energiehuis, daar valt wat op af te dingen, maar dat is wel gewoon bewust gebeurd. Daar is gewoon een keuze voor gemaakt en die keuze is te verantwoorden. Tegelijkertijd zeggen wij als college, nee daar willen we naar de toekomst toe toch anders mee omgaan omdat op het moment dat je dit soort van voorzieningen gaat vervangen, moet je daarvoor gesteld staan. En het gegoochel met tientallen miljoenen overschot en tientallen miljoenen te kort, dat doet niet helemaal recht aan de fitnesses die toch bij zo'n gemeentebegroting komen kijken.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, de wethouder geeft aan dat het paniek zaaien is. Vanuit de VSP vinden we het gewoon realistisch begroten, met twee benen gewoon op de grond blijven staan. Dus ja, dat mag u ons toe schuiven, maar wij geven nu al af dat in 2026, 2027 een aardige puinhoop achtergelaten wordt. Want als deze ambitie doorgaat en er niks verandert met deze groei na 140.000 inwoners, en ik herhaal hem nog maar een

keertje zodat we dat maar gezegd hebben voor de notulen, dan blijft er gewoon een puinhoop achter.

De voorzitter: Wat mij betreft beantwoordt u die nog kort gaat u daarna even kort over op een duiding van de moties, want we hebben nog zes portefeuillehouders.

De heer Heijkoop: Voorzitter, mevrouw Stolk stelt niet direct een vraag maar ik wil echt benadrukken dat de ambitieuze investeringsagenda die u als raad in grote meerderheid heeft vastgesteld, dat moet u niet elke keer door onze uitdagingen in de exploitatie heen trekken. Want dat doet gewoon geen recht aan het feit dat dat hele verschillende zaken zijn. En in 2026 hebben wij als stad de boel uitstekend op orde, want wij leven nu in 23 en we spreken nu met elkaar hoe we na de zomer met elkaar een traject gaan lopen. Dat zal tot keuzes lijden richting Kadernota 2025 met effecten op 2026 en 2027 en dan hebben we dat als stadsbestuur gewoon keurig op orde. En ik reken ook op mevrouw Stolk, die gaat over realistisch begroten, benen op de grond, dat u ook gewoon meedoet in die gesprekken om onze stadsbegroting op orde te houden. En godzijdank zijn we er bijtijds bij, gaan we met elkaar een zorgvuldig traject lopen en dat doen we echt samen. Maar er is geen enkele reden tot paniek en geen enkele reden tot zorg, want we gaan dit gewoon netjes met elkaar doen. Voorzitter, ik ga naar de moties. Er zijn aantal moties die eigenlijk ook op dit punt zien, voorzitter, de motie 6A van de VVD en de motie 18A van het CDA. Vanuit het college zijn we eigenlijk van mening dat op het moment dat motie 18A, waar we positief over zijn ...

De voorzitter: Motie 18A bestaat niet. Dat is motie 29.

De heer Heijkoop: Dat is geen A, maar 29.

De voorzitter: Ja, dat komt omdat hij hem niet verving maar aanvullend was. Dus

De heer Heijkoop: Ik sluit niet uit, voorzitter, dat ik straks nog wat meer moties verhaspel, maar ik reken op uw corrigerend vermogen.

De voorzitter: Dat is zeker.

De heer Heijkoop: Motie 29, daar zijn we vanuit het college enthousiast over, in die zin dat doet recht aan de rol die wij u als raad willen geven, goed in positie willen brengen. De oorspronkelijke motie 18, daar zijn we niet positief over, die vinden we het ook te gedetailleerd met simulatie en dergelijke, dat willen we eigenlijk niet op deze manier overnemen. Met motie 18A vinden we eigenlijk ook dat motie 6A daarmee overbodig is. Het is aan u raad om daar verder een oordeel over te vellen, maar motie 6A zit heel erg op het sociaal domein en daar wil ik toch enkele punten bij maken. De motie spreekt over dat 80 procent van de knelpunten zit in het sociaal domein. Dat is in technische zin, puur deze Kadernota lezend zou dat kunnen zeggen, maar dat doet geen recht aan hoe dat gewoon in de werkelijkheid zit. Want deze knelpunten, dat is een technische categorisering van zaken die we gewoon nu moeten opnemen. Maar wat ik vorige keer ook heb aangegeven, een heel groot deel van de indexatie is gewoon nog niet verwerkt bij de verbonden partijen, dat heeft met hun begrotingscyclus te maken en het heeft ook met een technische wijziging bij de Jeugdwet te maken, dat gaat over het woonplaatsbeginsel. Dus ik wil wel echt benadrukken dat die knelpunten zitten in de

volle breedte, waar het gaat over de inflatie, en niet veel meer in het sociaal domein. En dat gezegd hebbende wil ik u bijvoorbeeld ook meegeven dat we vorige week besloten hebben bij beschermd wonen, onderdeel van de Wmo, waar we weer een overschot van meer dan 13 miljoen gaan verdelen onder de gemeenten. En die hebben voor een heel groot deel in onze begroting opgenomen. Maar ik vind het wel goed om u ook mee te geven, dat is ook onderdeel van het sociaal domein en al vele jaren hebben we daar enorme overgeschoten doordat we heel gunstig in dat verdeelmodel zitten. Dus daar past enige nuance in. En de motie van het CDA en het deel van de VVD, die gaan dus gewoon eigenlijk, Je wil als raad in positie zijn. We kijken naar het sociaal domein, een belangrijk onderdeel van de begroting, voorzitter, maar we kijken ook naar evenementen, bomenonderhoud, economie, onderwijs. We kijken naar de volle breedte van de begroting en gaan daar dan met elkaar het gesprek over aan van welke keuzes maken we daarin. En wij faciliteren u natuurlijk daarin om tot die keuzes te komen.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Mag ik dit dan opvatten, voorzitter, als een toezegging dat het college dan bij die herijking van het sociaal domein die keuzes inzichtelijk maakt? Maatschappelijk en financieel.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dat zeg ik toe vanuit het college. Want ik snap dat u als raad daar goed in positie wil zijn.

De voorzitter: Andere moties nog.

De heer Heijkoop: Dat kan heel kort, voorzitter. Motie 14, die is er nog? Zeg ik even, motie 14 gaat over het jeugdeducatiefonds, in deze vorm ontraden we hem omdat er staat dat we het gaan doen. En ook de dekking vinden wij nog niet op orde. Ik heb richting mevrouw Schnabel aangegeven, wij zijn in gesprek met het jeugdeducatiefonds, wij willen een voorstel naar u doen toekomen op welke manier we dat jeugdeducatiefonds wellicht kunnen inpassen. Maar wat ik ook in eerste termijn al heb aangegeven, we hebben een aantal mooie initiatieven lopen, de MatchMakers, het jongerenteam vanuit de Sociale Dienst, jongeren op de rit, en willen dat daar echt goed in dat pakket opnemen en dat is niet vergelijkbaar met andere gemeenten die dit soort aanpakken soms niet hebben. Dus ik zeg u toe, wij komen naar u toe. Maar het acuut invoeren per 1 oktober en die dekking, ja dat kan in deze motie niet op onze instemming rekenen.

De voorzitter: Ik zou eigenlijk willen vraag aan de andere collega's ook, collega-collegeleden om alleen de moties nog van een duiding te voorzien die dat nog niet zijn. Dus moties die al van een duiding zijn voorzien, die zou ik gewoon laten zitten. Gaat uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Dus als ik goed begrijp, dan komt wethouder dus met een voorstel naar de raad waarin gerepeteerd wordt over het Jongeren Perspectief Fonds en over hoe dat hier in Dordrecht zou kunnen inpassen en voor 1 oktober aankomende dus 2023.

De heer Heijkoop: Dat is correct voorzitter.

Mevrouw Schnabel: Ja, oké.

De heer Heijkoop: Voorzitter, nog één opmerking richting de Fractie van Waardhuizen. Want ja, enigszins in verlegenheid werd aangegeven dat die antwoorden en nog niet zijn. Ik heb nog echt even in mijn mail gekeken, donderdagochtend heb ik ze vrijgegeven. Dus ik hoop ergens dat ze wel bij u aanbeland zijn. Maar dan moet ik mij ook even tot, ik weet niet waar ze dan zijn, maar ze waren donderdagochtend echt helemaal rond, dus excuses van mijn kant maar ik weet eigenlijk even op dit moment niet waar ze zijn, voorzitter.

De voorzitter: Maar ik neem aan dat in de digitale wereld die dingen, als ze kwijt zijn, terug te halen zijn ergens. Dus dat moet goedkomen.

De heer Heijkoop: Voorzitter, ik kan ze ook gelijk even doormailen, dan heeft de heer Stam van Fractie van Waardhuizen ze ook.

De voorzitter: Iedereen moet ze hebben, dus even graag via de griffie. Goed, we gaan door, wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ja voorzitter, ik zal me best doen om die vijf minuten weer wat tijd op in te lopen en dan alleen de moties af te lopen. De eerste is de M4A-motie over jongerenevenementen.

Ja, die willen wij nog steeds ontraden als college omdat er inmiddels een jongerenprojectbureau is, Stichting Talent And Dreams, een netwerkorganisatie jongerencultuur en het evenement van '...' in najaar waar ook nog eens een keer een evaluatie op plaatsvindt en lessen uit uitgeleerd worden. Om dan nu al te gaan stapelen, dat willen wij echt ontraden. Dan is de volgende motie, even zoeken, die van #Dordtbouwt door, M7A, en dan gaat mijn iPad spoelen, dus ik moet even weer opnieuw inloggen, excuus. Die motie kunnen we in de kern wel omarmen met wel enige flexibiliteit wil ik u daarbij vragen. Want we zijn, heb ik de vorige ook verteld, inmiddels in de regio bezig met een regiobouwtafel die ook in de versnellingsstructuur zit. Daar hebben we ook een actieagenda op en ik heb na de vorige kadernotabesprekingen ook met een aantal ontwikkelaars gesproken van hoe kijken jullie nou naar die doorbouwakkoorden en zij zeiden, pas nou op dat je niet weer gaat stapelen in allerlei overlegstructuren, of dat je op een gegeven moment een afsprakenkadertje maakt wat eigenlijk leuk voor de foto is maar verder in de praktijk eigenlijk niet heel erg to the point is. Dus in die zin ik omarm de dingen die het oproept, maar dan zal het ook zo kunnen zijn dat het niet precies als een platformontwikkeling Dordrecht terugkomt maar dat ik zeg doe het nou in die regionale bouwtafel en doe nou niet echt een akkoord, maar we hebben een aantal projecten, hebben we nog een aantal nieuwe afspraken gemaakt, in die zin zal ik hem gewoon pragmatisch oppakken.

De voorzitter: Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Nog één vraag, ik heb daar in eerste termijn ook naar gevraagd, maar de heer Burggraaf heeft blijkbaar ook nog even met de ontwikkelaars contact gehad. Ik heb het in de woordvoering net ook bij interruptie gevraagd over dat

conjunctuurgevoelig meebewegen. In laagconjunctuur meer sociaal en een hoogconjunctuur wat duurder. Zou u dat kunnen omarmen, zoals dat tegenwoordig heet?

De heer Burggraaf: Voorzitter, in toekomstgerichte zin wel. Want daar is het gesprek vooral zorg dat je op het moment dat je gebiedsontwikkeling start, dat je hem daarin in groot genoeg proportie neerzet en dat je daar binnen die flexibiliteit maakt om natuurlijk inderdaad met de conjunctuur mee te kunnen bewegen. Dus in de tijd van de gebiedsontwikkeling, je zegt nou we hebben daar een aandeel voor de sociale woning, betaalbare koop en het dure segment, dat je dan binnen die gebiedsontwikkeling in een laagconjunctuur kan zeggen dan doen wat meer in dat segment en in hoogconjunctuur weer in het andere segment en dat je dan in je totale gebiedsontwikkeling wel de goede kwaliteit haalt. In die zin zeg ik toe dat we die werkwijze gaan doen. Dat is niet op terugwerkende kracht met een aantal gebiedsontwikkeling of programma's die we al hebben vastgesteld. Maar voor de, bij een grote gebiedsontwikkeling, dat je dat nu oppakt, is dat zeker een werkwijze die we gaan toepassen. Dan ga ik de brief van mijn collega maar gebruiken, want mijn iPad loopt elke keer vast. Dan hebben we motie toeristische borden, 21A. Ja voorzitter, daar kunnen wij wel invulling aan geven. Ik zag wel dat hij nu inmiddels wat verder is gegaan dan de vorige motie, want daarvan zeiden we, we gaan het inventariseren en we komen met een RIB en daar zou ik het toch echt wel in eerste instantie bij willen houden.

Want we weten ook gewoon nog niet in hoeverre een Rijkswaterstaat en dergelijke op dat soort plekken eraan mee kan werken en in hoeverre we ook echt invloed hebben. Dus die RIB waar u om vraagt, daar komen we mee en dan gaan we een aantal dingen in kaart brengen. Een aantal andere zaken die u een de motie vraagt, dat zou echt daarna gevolg moeten gaan krijgen. Dus we gaan nog steeds, dus de strekking vinden we positief, maar om nu al te zeggen dat we in de begroting met voorstellen kunnen komen, die toezegging gaat nog wat te ver.

De voorzitter: Mijnheer Schalken voor een interruptie.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, de heer Burggraaf haalde het al aan, eerder hebben wij ook weleens een vergelijkbare oproep gedaan met betrekking tot bebording en daar was eigenlijk altijd het antwoord dat vooral inderdaad partijen als Rijkswaterstaat moeten meebewegen en ze dat eigenlijk tot op heden niet doen. U kunt de toezegging doen, maar als het eigenlijk dadelijk op niets uitloopt dan is het ook zonde van alle moeite en energie.

De heer Burggraaf: Voorzitter, de reden dat ik nog wel positief ben is omdat ik echt nog wat creatieve andere oplossingen zie die misschien niet in de letterlijke zin van een bord hebben, maar die wel degelijk de toeristische uitstraling van onze stad al op de toegangswegen kan tonen. Maar daar zal ik dan in de RIB nader op ingaan.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer bij interruptie.

De heer Den Heijer: Ik hoorde nog een uhm bij de wethouder. Misschien wil hij zijn zin nog afmaken.

De heer Burggraaf: Ik wilde naar de volgende motie.

De heer Den Heijer: Dan neem ik toch nog even het woord. Even over de motie #Dordtbouwt door. Ons idee is niet we willen een per se een motie indienen om een motie in te dienen, dus we zijn blij dat de wethouder er wel iets mee gaan doen, maar op een eigen pragmatische manier. Het enige wat ons echt nog wel zorgen baart is het laatste punt. Op heel veel projectplaats gebiedsontwikkeling wordt gewoon onvoldoende duidelijk wat er gaat komen, zien we nog steeds gewoon open vlaktes met puin liggen en niet wat het perspectief gaat zijn wat daar gaat komen. En als de wethouder gewoon daar een harde toezegging op doet van alles wat er nu in deze stad gebouwd gaat worden, ga ik met ontwikkelaar of met de corporatie in gesprek om dat duidelijk te maken, dan zijn wij bereid om de motie in te trekken.

De heer Burggraaf: Nee voorzitter, zeker dat was geen, dat had ik de vorige keer al wel bevestigd, dat stuk van de informatievoorziening op die borden, dat gaan we absoluut doen. Dat zullen we zo meteen doen daar waar we rechtstreeks invloed hebben op de bouw van nieuwe huizen van de stad, daar gaan we echt bouwborden eromheen zetten waar we echt goed laten zien wat de toekomstige ontwikkeling wordt.

Ik zeg u toe dat we dat sowieso voor al onze ontwikkelingen doen en dat we dat richting ontwikkelaars bij elke ontwikkeling mee gaan geven en ze daartoe gaan stimuleren en ook naar onze huisstijl, et cetera mee gaan geven om te zorgen dat dat op zoveel mogelijk plekken in de stad ook wordt geadopteerd. Voorzitter, de transparante groeiambities, motie 27. Ik vind het een sympathiek verzoek om transparant te zijn, inderdaad over een aantal ambities die we hebben en hoever we daar staan. Maar hetgeen wat u vraagt, daar voorzien we feitelijk al in, want we doen via het dashboard van de groeiagenda geven we jaarlijks op basis van parameters die u zelf heeft aangegeven op een openbare website aan hoever we staan op een aantal zaken. Via de bouwmonitor geven we u twee keer per jaar inzicht in de andere cijfers. Daar kunnen we ook nog eens een keer wat actiever een persbericht aan koppelen met diagrammen, om daar de stad wat nadrukkelijker in mee te nemen. Maar om dan vervolgens per kwartaal dit soort cijfers te gaan presenteren, daar zie ik echt geen toegevoegde waarde in richting de stad. Want je gaat sturen op parameters waar je juist al via je andere P&C-cyclusmomenten op werkt en het geeft echt wel weer heel veel extra werk, wat ook weer ten koste gaat van uren die dezelfde ambtenaren steken, juist om met ontwikkelaars afspraken te maken om sneller te kunnen bouwen in de stad. Dus ik zou deze echt willen ontraden, met dan nogmaals de toezegging om bij die bouwmonitor nog eens te kijken of we dat ook echt goed publieksvriendelijk die twee keer per jaar dat we dat presenteren goed naar buiten brengen.

De voorzitter: De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, ik ben toch wel even benieuwd of de wethouder het niet met ons eens is dat inderdaad het publiekelijk stellen van de bouwmonitor en de andere documenten die voor ons als raad natuurlijk wel te vinden zijn, dat het voor de gemiddelde burger gewoon echt heel erg onzichtbaar is? En dat het ook natuurlijk ook voor de raad en ook zeker voor het college van toegevoegde waarde is om de stad en de inwoners en zeker ook ons, stapvoets wel echt mee te nemen. Ik hoor de wethouder ook zeggen dat het misschien veel gevraagd is. Tegelijkertijd hebben we, en dat is in de eerste termijn in ieder geval ook verwoord door ons bij het indienen, dat we wel echt vragen om een afgeslankte versie en dat we alleen vragen om de beschikbare informatie

die op dat moment voorhanden is, om die zichtbaar te maken op een pagina. Ook dat we daar een half jaar de tijd voor willen geven om dat wat beschikbaar is zichtbaarder te maken, niet alleen voor ons als raad, maar zeker ook voor de inwoners. Is de wethouder het niet met ons eens dat dat toch wel de moeite waard is om daar een klein beetje in te investeren?

De heer Burggraaf. Voorzitter, daar verschillen we echt van mening. Ik vind het de moeite waard om te investeren in als we twee keer per jaar die bouwmonitor doen, dat we dat echt op een publieksvriendelijke manier naar buiten neerzetten en nogmaals, met een persbericht zorgen dat het ook voor de media interessant is om daarover te schrijven en wat mee te doen. Ik deel niet met u dat je dat via de kwartaalmanier, wat u voorstelt, dat je daarmee het gaat bereiken. Ik ben er echt van overtuigd dat je dat juist bereikt met hetgeen wat ik u net toezeg.

Als we nou gewoon zorgen dat we bij die bouwmonitor die we al twee keer per jaar doen, als we aandacht ervoor hebben dat we dat niet alleen voor u als raad goed presenteren, maar ook publiekelijk presenteren.

De voorzitter: De volgende interruptie was toegezegd aan de heer Portier. Gaat uw gang.

De heer Portier: Voorzitter, ik wil een beetje dezelfde dingen vragen als de heer De Heer. Ik denk inderdaad dat het gewoon belangrijk is, maar ik hoor ook een soort toezegging van de wethouder om de gegevens die er al zijn om die beter beschikbaar te maken. Dus dat was het even.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, volgens mij gaat het niet alleen over bouwen maar gaat het ook over de groei van het aantal inwoners? Dus het is tweeledig.

De heer Burggraaf: Ja voorzitter, maar dat doen we dus jaarlijks al voor die hele groeiagenda via de P&C-cyclus op een website, een dashboard die gewoon voor iedereen te bekijken is. En ook in de bouwmonitor geven we aan hoe het staat met het aantal inwoners in de stad. Dus in die informatie voorzien we al. En ik wil echt een klemmend beroep op u doen om niet nu te gaan stapelen in informatie die we gaan aanleveren. Omdat ik echt voorzie dat de tijd en energie die daarin gaat zitten uiteindelijk niet op gaat leveren waar u naar op zoek bent en uiteindelijk ten koste gaat van juist die bouwambities die ook heeft.

De voorzitter: Gaat u verder. Toch nog de heer De Heer. Gaat uw gang

De heer De Heer: Ja, toch nog even reflecteren op wat de heer Burggraaf zegt. Wij vinden het gewoon heel belangrijk dat dit dichterbij burgers gaat komen en voor ons ook als raad duidelijker en transparanter wordt. En als de wethouder ons kan toezeggen dat er inderdaad twee keer per jaar met die beschikbare cijfers van de bouwmonitor en van het dashboard ook bij het jaarverslag wat wij ook krijgen, als die cijfers worden gebruikt met een persbericht richting inwoners en ook richting ons om dat duidelijker en helderder te maken, dan zijn we ook bereid om de motie in te trekken. Dus als de wethouder dat kan toezeggen, dan horen we dat heel graag.

De heer Burggraaf: Ja voorzitter, dat zeg ik bij deze toe, van harte.

De voorzitter: En over welke motie hadden we het? M7A, ja, 27. Wethouder, was u klaar? Ja. Dan ga ik snel door naar wethouder Van Benschop.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Ik ga ook gewoon even de moties die aangepast zijn binnen mijn portefeuille langslopen. In de commissie is natuurlijk al veel discussie geweest en dat heeft ook geleid tot een aantal aanpassingen. Motie M15A, dat ging over de weerbaarheid van jongeren op het mbo.

Die is zodanig aangepast dat alleen de verwijzing er Stichting MBO eruit is gehaald, wat een verbetering is in onze ogen, maar waarbij nog steeds gevraagd wordt om extra aandacht voor de economische en mentale weerbaarheid van jongeren op het mbo. We blijven deze motie ontraden en de reden daarvoor is echt omdat, er wordt aangegeven door de PvdA er moet extra aandacht zijn. Er zijn een heleboel jongeren waar extra aandacht voor nodig is. Dat geldt niet alleen voor het mbo, ook op de havo zijn er schoolverlaters die zonder startkwalificatie van school gaan. Dat geldt, natuurlijk op het mbo is het een grotere groep bij wie die kwetsbaarheid soms aanwezig is. Maar dat is niet de enige plek. Daarnaast wordt in de motie gesproken over Da Vinci, maar we hebben ook Yuverta als mbo-instelling. Dus wij blijven ervoor pleiten om de doelgroep 12 tot 27 in de volle breedte te bekijken, waarbij er inderdaad er andere interventies mogelijk zijn op het mbo dan bijvoorbeeld op het vo of op het hbo, maar waarbij we wel echt in samenhang willen kijken naar het programma Glansrijke Toekomst, want iemand die op zijn zestiende, zeventiende op mbo 1, 2 niveau uitvalt, hele grote kans dat daar eerder al iets heeft gespeeld in het leven van een jongere. Het is niet zo dat iemand op zijn zestiende ineens kwetsbaar wordt. Dus wij pleiten er echt voor, pak het in de volle breedte aan. Ik heb al eerder toegezegd, de eerste bullet, we gaan in gesprek met het mbo. Sterker nog, we zijn in gesprek met het mbo, maar we willen niet met een separaat voorstel komen en al helemaal niet om daar ook dan separate middelen voor beschikbaar te stellen.

De voorzitter: het woord is aan mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Waar wij in het voorstel dat de wethouder doet, bang voor zijn, om die hele grote groep van 12 tot en met 27 te pakken, is dat er dan geen diversiteit meer is. Dus dan wordt naar weerbaarheid gekeken voor al die verschillende doelgroepen. En het is natuurlijk ons inziens een verschil of je nou op de middelbare school het over weerbaarheid hebt of dat je het hebt over weerbaarheid in het mbo. Dus door dat specifiek te maken zet je ook in op die groep die misschien niet eerder problemen had maar juist nu door uit te vallen helemaal afvalt.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, dan heb ik me niet goed uitgedrukt. Ik ben me ervan bewust dat de problemen of de zaken die mensen kwetsbaar maken op het vo in een andere levensfase mogelijk anders zijn dan bij zestien-, zeventienjarigen. En binnen het programma Glansrijke Toekomst komen we echt niet met interventies die voor 12 tot 27 jaar allemaal universeel en gelijk zijn. Wat wij alleen aangeven is, je moet dit programma in samenhang zien. Dus wij kunnen met de separaat voorstel komen om allerlei interventies te doen op het mbo, maar we weten dat de kwetsbaarheid van deze jongeren niet begint op het moment dat ze naar het eerste jaar mbo gaan. En ik hoop

dat deze raad, en dus ook de PvdA het met ons eens is dat wij liever voorkomen dan genezen. Dus als wij leerlingen tussen de 12 en de 16 jaar al een steuntje in de rug kunnen geven zodat daarmee de kwetsbaarheid al afneemt, dan heeft dat wat ons betreft de voorkeur. Neemt niet weg dat er geen focus is op het mbo, want die is er wel. Maar we willen het in samenhang. Dus als ik zeg van 12 tot 27 bedoel ik natuurlijk differentiatie in verschillende doelgroepen. Sterker nog, doen we nu ook met de live coaches, het stagebureau op het mbo.

Er is echt wel differentiatie mogelijk, maar het moet wel een geheel zijn voor de hele doelgroep, dat er een doorgaande, ja het is geen leerlijn, maar wel een doorgaande lijn is in de ondersteuningsmogelijkheden die je biedt. En vandaar dat wij het mbo er op die manier niet uit willen lichten.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Van Benschop: Dan was er inclusie bij evenementen is ook gewoon, motie M24A. De toelichting van de Fractie van Waardhuizen hadden we wel even nodig, waarbij werd toegelicht dat het niet de bedoeling is dat we als gemeente deze stappen gaan zetten, maar waarbij eigenlijk gevraagd wordt blijf in gesprek met evenementorganisatoren, borg dat ook netjes of neem dat netjes op in je evenementenbeleid, en dat kunnen we gewoon omarmen. Sowieso toegankelijkheid van evenementen in de volle breedte wordt een onderdeel van het evenementenbeleid. Dus wat dat betreft voor ons een positief advies op deze motie.

De voorzitter: U bent er vast heel blij mee.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Zeker, dank wethouder. We hebben het dictum ook in die zin aangescherpt, dus.

Mevrouw Van Benschop: Hartstikke mooi. En dan heb ik de laatste, er waren twee vragen gesteld, het is geen aangepaste motie, maar wel twee vragen van het CDA omtrent de motie voor het azc. Ik heb al eerder toegezegd, en dat zal ik nogmaals doen, dat we de financiële stromen rondom het azc meenemen in de P&C-cyclus en dat het uitgangspunt nog steeds is een budgetneutraal, ik wil steeds klimaatneutraal zeggen, een budgetneutrale business case voor de gemeente Dordrecht. En het tweede punt was de nulmeting die we hebben aangekondigd, ja die gaan we ook periodiek met analyses komen. Er wordt gevraagd geloof ik om één keer per jaar, werd er in de vraag door het CDA gesteld. In het begin zullen we dat zelfs vaker doen. Dat is ook de afspraak die we hebben gemaakt met de begeleidingscommissie rondom het azc, dat we in het begin meer frequent de nulmeting zullen volgen en een analyse zullen delen en op een gegeven moment dat mogelijk een keer per jaar zal worden.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja, dank u wel. Ik heb het misschien niet meegekregen, maar met het bespreken van die motie was het nu ook zo dat de wijk Crabbehof Wielwijk en de bedrijventerreinen ook worden meegenomen?

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, nee. Wat wij nu in de plannen hebben is de nulmeting voor de directe omgeving, zijnde een stuk Rijksstraatweg, Tweede Tol en Wieldrechtse Zeedijk, dat. En in de begeleidingscommissie zitten ook bedrijven van de omliggende bedrijventerreinen en die nulmeting gaat over leefbaarheid en veiligheid. Dus dat is niet de specifieke wijken die genoemd werden in de motie zoals die nu voorligt.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, nog een aanvulling. Die die effecten zijn toch ook wel degelijk dadelijk te zien bij die bedrijventerreinen en onder andere ook Wielwijk Crabbehof. Dus waarom neemt u die niet mee?

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, de nulmeting gaat over leefbaarheid en veiligheid in de directe omgeving. Daarom hebben we bedrijven van het bedrijventerrein rondom het azc ook opgenomen in de begeleidingscommissie. Dus als het gaat over die nulmeting, dan worden die daar ook in meegenomen. De wijken eromheen, dat heb ik vorige keer ook geprobeerd toe te lichten in de commissie, natuurlijk zou het een effect kunnen hebben, alleen de vraag is of je specifieke wijken kunt aanmerken waar dat effect merkbaar zal zijn omdat we op verschillende manieren spreiding krijgen van de voorzieningen waar gebruik van gemaakt zal worden. Zo zal het onderwijs aan de ene kant als het gaat over het vo wordt gebruik gemaakt van onderwijs in Sterrenburg, terwijl als het gaat om het po r gebruik gemaakt worden mogelijk in Crispijn. Dus het is niet zo dat alle voorzieningen waar gebruik van gemaakt zal worden door bewoners van het azc ook direct in Wielwijk of in Sterrenburg of in Crabbehof liggen.

De voorzitter: Gaat verder. Mijnheer Van der Net, gaat uw gang.

De heer Van der Net: Nee, de Dordtse VVD is en was al tevreden met de toezegging op het financiële gedeelte. We willen nog wel een keer benadrukken dat we toch ook wel van mensen horen dat ze zich wel druk maken, omdat ze natuurlijk de misstanden af en toe in Ter Apel zien. Voordat er mensen gaan reageren, ik weet dat dat een kleine groep is maar wij maken ons wel zorgen nog steeds inderdaad om de veiliglanders en wij vragen de wethouder, maar ook de burgemeester, als het azc er komt om daar in ieder geval goed op te letten en dat zullen wij in ieder geval ook doen, voorzitter.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, ook dit college heeft er alle belang bij dat we dit goed laten verlopen, dus we hebben uiteraard aandacht voor alle aspecten die rondom het azc naar boven komen.

De voorzitter: Dat was het? Dan gaan we door naar wethouder Van der Linden. Ja, gaat uw gang.

De heer Klerk: Ik had nog een vraag aan de wethouder. Als de impactanalyse dan niet op de wijken ziet maar alleen op leefbaarheid de veiligheid, maar dan is het toch juist ook relevant om ook andere elementen daarin mee te nemen? In juist die voorzieningen.

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, ik gaat nog een keertje proberen duidelijk te maken dat het voor ons heel ingewikkeld is. Het gaat hier om een aantal mensen die hier komen wonen tussen de vijf- en de achthonderd. Wij kunnen niet bij iedere voorziening bijhouden, is het in de supermarkt iemand die in het azc woont of is het iemand die er in

de wijk woont. Dat is punt één. Punt twee, die voorzieningen zijn verspreid over de stad. Niet alles is in de directe wijk die ernaast ligt, wordt daar gebruik gemaakt van een voorziening.

Dat betekent niet dat we de ogen sluiten. Uiteraard hebben wij gewoon, als het gaat over de sociale wijkteams, contacten met Dordrecht Sociaal waar we in contact mee zijn als het gaat over hoe loopt het en wat zie je? Überhaupt, niet specifiek op het azc, maar wel wat zie je überhaupt voor dynamiek in de stad? Dat geldt voor het onderwijs, we hebben dit soort overleggen. Mochten daar signalen uitkomen dat er een enorme druk ergens op ligt vanwege bewoners van het azc, natuurlijk gaan we dan kijken hoe we daar aanpassingen in kunnen doen, welke maatregelen we moeten nemen, of we iets meer of minder moeten doen. Maar een maatschappelijke impactanalyse in de volle breedte, eigenlijk stadsbreed, want het CDA vraagt om dan inzichtelijk te maken wat het effect is op maatschappelijke voorzieningen. Dat ontraadt het college.

De voorzitter: Helder. Dank u. Wethouder Van der Linden.

De heer Van der Linden: Ja, dank u wel voorzitter. Ik beperk me tot de moties en het amendement en een motie die niet meer bestaat, maar wel als toezegging voortleeft, de motie 16 over de voedselvisie. De toezegging was na de vakantie een voorstel. Dat voorstel is inmiddels door het college heengegaan. Het was natuurlijk een intens debat vanochtend, maar het is wel gelukt. Dus die kunt u in uw postbussen verwachten en de toezegging kan worden afgevoerd in het systeem. Dank u wel. Dan ga ik door naar de moties die nog wel bestaan. Begin ik de motie 2A over busje op afroep, servicegericht ov, die motie kunnen we na bespreking in de commissie is aangepast, hartstikke fijn en zo kunnen we hem goed meenemen in de richting van de mobiliteitsvisie, dus ik geef hem graag oordeel raad, we kunnen hier goed mee werken.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlman.

De heer Kuhlmann: Ik hoor dat wethouder positief is over deze motie. Ik ben toch even benieuwd, want eerder heb ik ook gehoord van het reizigersoverleg Dordrecht dat men belang hecht, en dat snap ik heel goed, juist aan reguliere buslijnen waar je geen afspraken hoeft te maken, waar je gewoon in kan stappen. Zou zo'n systeem, zoals dat wordt voorgesteld in de motie niet juist enigszins kannibaliseren op de reizigers die we in die buslijnen, op het moment dat daar minder mensen in zitten dan hebben we ook minder reden voor de reguliere buslijnen.

De heer Van der Linden: Ik vind het een wezenlijke vraag, want we zien natuurlijk allemaal dat het ov de laatste jaren erg onder druk is komen te moeten staan. Corona heeft niet meegeholpen, arbeidsmarkt enzovoorts. Dikke lijnen van A naar B, dat is tot nu toe de kracht van het ov geweest. We zien wel dat door meer techniek en ook door meer mogelijkheden tot informatie-uitwisseling het veel beter mogelijk is geworden om van je eigen voordeur naar een andere voordeur te gaan. Dat is ook kwalitatief best een goede oplossing. Behalve als je daarvoor systemen moet gebruiken die niet zo heel lekker werken, die worden gelukkig wel steeds beter. Ik blijf ervan uitgaan dat de bulk van ons ov-vervoer echt via vaste lijnen gaat plaatsvinden. Maar zeker daar waar je ziet dat het gewoon nooit gaat lukken om een bus 's avonds laat in een buitenwijk vol te

krijgen, althans dat het meer, veel meer kosten gaat meenemen dan dat je betalende passagiers hebt, vind ik het een hele verstandige oplossing.

De angst die u heeft van ja maar, gaat het kannibaliseren, ik denk dat er altijd dikke lijnen zullen overblijven die sowieso zodanig zijn ingericht en zo'n frequentie hebben dat ze blijven voortbestaan. Maar natuurlijk, vraagafhankelijk vervoer is wel aan het groeien. Dus ik kan daar geen hard antwoord op geven. Ik weet niet hoe het over vijf jaar of tien jaar is, de concessie die we nu hebben en de ov-kwaliteit die we nu met elkaar verlangen is erop gericht dat we vaste lijnen hebben en daarnaast vraagafhankelijk vervoer. Maar betreft dit in uw eigen oordeelsvorming over deze motie, zou ik zeggen.

De voorzitter: Nog even voor de helderheid, wethouder, u was positief over de motie maar zegt wel, oordeel raad.

De heer Van der Linden: Ik geef hem oordeel raad, we kunnen het oordeel van de raad meenemen in de verwerking richting mobiliteitsvisie Q2 en ik denk dat we sowieso iets gaan vinden met elkaar in die mobiliteitsvisie over de O van stomp, namelijk de O van ov, hoe je ov verder ontwikkelt.

De voorzitter: U bent eigenlijk positief neutraal.

De heer Van der Linden: Ik ben bijzonder positief neutraal.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: De wethouder gaf net aan vooral te gaan reageren op nieuwe moties en amendementen. En u bent nu bij het onderdeel vervoer en wij hadden ook nog gevraagd over die evaluatie van die versobering van de nieuwe ov-regeling zoals we die hebben, waarbij ook de effecten dan meegenomen worden voor het reisgedrag van de 65-plussers.

De heer Van der Linden: Daar heeft inderdaad naar gevraagd, vorige week ook al. Ik heb nog niet hard wanneer die komt, maar we gaan natuurlijk kijken naar het gebruik. We weten dat het gebruik hoog is, dat er goed op gereageerd is en dat veel mensen er gebruik van zijn gaan maken. Die aantallen kan ik sowieso in beeld brengen als we een jaar verder zijn. Dat is niet hetzelfde als evalueren, van was dit een geweldig idee, een matig idee of een slecht idee in relatie tot wat er was. Dat vergt veel meer inspanning. Ik kan in ieder geval het gebruik goed terugrapporteren.

De heer Schalken-den Hartog: En in aanvulling, die geeft het net al aan, via de voorzitter, voor ons, wij willen ook graag zien wat het effect is geweest van de versobering van de regeling. Dus de mensen die in met de vorige regeling wel allemaal met de bus gingen en nu wellicht niet meer naar het centrum gaan of weer de auto pakken.

De heer Van der Linden: Dat is een hele moeilijke onderzoeksvraag, dus daar kan ik niet zomaar van zeggen dat gaan we doen. Ja, is een onderzoeksvraag.

Kijk, je kan panel samenstellen van mensen die bijvoorbeeld vijf jaar terug gebruikmaakten van de bus met de ov-regeling van toen en nu vragen, maakt u nog

steeds gebruik? En zo ja, wat vindt u ervan? En zo nee waarom niet? En dan zal het vaak blijken, in vijf jaar tijd kunnen leefomstandigheden veranderen enzovoorts, dus dat is best een complexe vraag, daar komt veel achter weg. Dus daar kan ik niet zo even een toezegging op doen.

De voorzitter: Gaat verder.

De heer Van der Linden: Ja, dank u wel.

De voorzitter: De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Ik had toch een vraag over de motie M2A. Qua idee zijn er ook wel positief over. We begrepen toen van Beter Voor Dordt dat de indruk was dat dit bovenop de bestaande ov-lijnen kwam. En daar leidden wij de conclusie uit af dat het ook meer geld zou gaan kosten. Is dat nou zo? Of zien we dat verkeerd?

De heer Van der Linden: Dat hoeft niet per se zo te zijn. In de huidige concessie staan ook afspraken over hoe je het haltevervoer organiseert en ook het vraagafhankelijk vervoer organiseert. Mede door corona heeft dat veel minder aandacht gekregen en in het beschikbaarheidsgeld wat vanuit het rijk en de provincies ter beschikking is gesteld de afgelopen jaren, is ook vooral ingezet op het herstellen, of althans zoveel mogelijk overeind houden van die reguliere lijnen. Het investeren in die vraagafhankelijke vervoeropties, ik vind dat dat sowieso veel meer mag en ook moet, omdat we weten dat niet heel de stad continu met dikke lijnen kan worden voorzien. Dan helpt het als we mee kunnen denken, met QBus in ons geval, over hoe kunnen jullie daar invulling aan geven? Het staat in de concessie, daar willen we ook wat mee. Hoe gaat u dat regelen en wat is wederzijds voor nodig om dat te stimuleren?

De voorzitter: Dank. Gaat u verder.

De heer Van der Linden: Ja? Dank. Dan ga ik naar motie 8, ook heel positief. Ik zou hem graag willen omarmen want ik heb sowieso toegezegd dat we in de nieuwe Cultuurnota terugkomen op kunst in de openbare ruimte. Dan helpt het natuurlijk heel erg als dat gesteund wordt door een raadsbesluit, maar ik ga het sowieso, of een raadsuitspraak, u gaat het sowieso terugzien in de Cultuurnota, maar ik zou hem op inhoud zeker graag willen omarmen. Motie 23, parkeren is ook een zorg, daar hebben wij even in de achterliggende dagen wat contact over gehad. Zoals die nu eens opgesteld zou ik hem willen ontraden. Er worden twee dingen gevraagd, allereerst Kiss and Ride, heel zinvol natuurlijk, want even uitstappen is er soms niet bij. Dat kost soms even wat meer tijd, meer hulp enzovoorts. Onze handhavers weten dat en snappen dat ook. Soms helpt het dan om een plekje te hebben waar je even je auto of het busje kwijt kan. Het dilemma daarbij is natuurlijk steeds, op plekken waar we sowieso al heel veel ruimte hebben doet zich het dilemma niet voor. Ik woon in Stadspolders, daar zijn ook een aantal plekken waar natuurlijk zorg verleend wordt, geen probleem, je kan daar overal staan. In het centrum is natuurlijk heel weinig ruimte om nieuwe Kiss and Ride-plekjes aan te leggen. En dan heb ik liever dat plekken ook beschikbaar zijn voor ander verkeer. Dus dan wil ik heel graag dat mensen de situatie hebben waarin ze makkelijk kunnen in- en uitstappen, maar daar zomaar plekken voor te reserveren die bijna niet gebruikt worden vind ik dan weer lastig. Mocht u signalen hebben op bepaalde locaties, gaat het niet goed, dan

kunnen we daar gewoon het gesprek over voeren en kijken wat is er nodig om het daar ter plekke wel te regelen. Ik zie uw hand aan de knop, ik praat door tot er wat gebeurt.

De voorzitter: Gaat u gewoon verder.

De heer Stam: Nou dan wil ik toch nog een vraag stellen.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Er zijn inderdaad een aantal plekken in de stad, met name op de Singel waar het ook heel druk is met parkeren. En daar zit een zorginstelling waar mensen toch wel hulpbehoevend zijn en waar je dan even kort je auto neer moet zetten. Dus daar zou inderdaad waar u mee bezig bent, zo'n zorgvergunning heel mooi voor zijn. Als u de toezegging doet dat die zorgvergunning ook voor dat soort bedrijven beschikbaar komt, ja dan kunnen wij die motie wel intrekken.

De heer Van der Linden: Dat is het tweede deel van de overwegingen. U vraagt nu om ontheffingen in de motie. Ik voel meer voor de zorgvergunning die we inderdaad aan het voorbereiden zijn. In beginsel is die bedoeld voor BIG-geregistreerde zorgverleners. Daar zit geen echte begrenzing op nu in wat ik daarvoor in mijn hoofd heb, maar ik neem aan dat het meestal om BIG-geregistreerde zorgverlening gaat. Daar kunnen we die ook van toepassing verklaren. Dat is dus niet het ontheffen van de betaalplicht, maar wel de mogelijkheid om je auto ergens neer te zetten.

De heer Stam: Het zijn ook veelal mensen die vrijwilligerswerk doen of gewoon in dienst zijn bij zo'n zorginstelling en niet altijd een BIG-registratie hebben.

De heer Van der Linden: Dan stel ik voor die te betrekken bij de discussie die we te zijner tijd gaan hebben over de vergunning die we aan het voorbereiden zijn. Dan kunnen we daarop door. Ja? Goed. Maar als zodanig wil ik hem dus ontraden op inhoud, heb ik een aantal teksten geleverd. Motie 26 gaat over de hervormingsagenda Jeugd en op inhoud ga ik helemaal mee met wat gevraagd wordt, maar op technische gronden moet ik hem ontraden. En wel hierom, ik pak hem er even bij, en dat is motie 26. Draagt het college op om krachtig te werken om de hervormingsagenda uit te voeren, dat gaan we doen, krachtig, en de daarvoor benodigde middelen beschikbaar te stellen, dat is een raadsbevoegdheid. Het is sinds 2019 niet meer zo dat er een apart potje jeugdgeld wordt beschikbaar gesteld vanuit rijk, de hele pot verdwijnt in het gemeentefonds en wij met zijn allen, u dus, beslist hoe we dat geld verdelen. Natuurlijk hebben we daar voor Jeugd een onderbouwde meerjarenbegroting bij, dus we hebben elk jaar bepaald geld nodig, met een marge want je kunt nooit 40 miljoen op de euro nauwkeurig begroten. Ietsje meer, ietsje minder, opeens komt er weer een wetswijziging, dat heeft invloed.

Maar ik kan dus toezeggen dat we de benodigde middelen aan uw voorleggen, maar u gaat over het goedkeuren daarvan. Tot nu toe gaat het steeds goed, vind ik de laatste jaren, in onze raad hebben goed het midden weten te houden tussen stimuleren dat we kosten besparen en tegelijkertijd doen wat nodig is. We kunnen niet het hele jaar voorspellen. Afgelopen jaar, u weet dat, woonplaatsbeginsel verander, één vingerknip in de wet, 9 ton extra aan kosten voor Dorcht, kunnen we niks aan doen, moeten we gewoon nemen. Andere dingen zijn volledig uitgepakt. Het tweede bolletje, rijksimpuls, er is geen

rijksimpuls, er is alleen ons een minder grote financiële bezuiniging opgelegd. Ons als gemeente. We hadden een gat van 1,6 miljard, dat is fors verkleind. Dat is fijn, want het geeft ons meer ruimte, maar er is dus geen nieuw geld. En drie, met de gemeenteraad afspraken maken over hoe de voortgang wordt gerapporteerd, uiteraard brengen we steeds in beeld hoe gaat het eigenlijk met onze jeugd? U bent daar afgelopen jaar op geïnformeerd over een aantal impulsen, zoals de praktijkondersteuner huisarts, en hoe dat werkt. Dat blijven we natuurlijk doen. Dus de motie zelf wil ik ontraden, maar wat u vraagt doen we, of gaan we nog beter doen. Laatste motie, 27 seconden nog, motie 31. Ik ben heel blij dat u refereert aan Samuel van Hoogstraten want dat geeft me de gelegenheid om mede namens een groot landelijk fonds dat gezegd heeft, wat opvallend zeg, Dordt heeft met zijn allen iets bijgedragen aan het schilderij, dat helpt zo'n fonds als wij zijn heel erg in zijn afwegingen. Dus applaus voor uzelf. Dat is gelukt. Deze motie trekt het dilemma wat we natuurlijk zien op deze plek iets te veel binnen de context van de gemeenteraad. Wij gaan er niet letterlijk over wat de eigenaar van het pand Bellevue gaat doen met zijn pand. Ik hoop wel dat er snel een invulling aan wordt gegeven natuurlijk, maar het is niet ons pand. We weten natuurlijk wel hoe het pand erbij staat, het is in 2008, 2009 nog bouwkundig aangepast, ziet er goed uit, natuurlijk hier en daar een likje verf. Groothoofdspoort geldt hetzelfde voor, is natuurlijk ook een monument, heeft voortdurend onderhoud en dat doen we ook. Dus ik zou deze motie willen ontraden, we onderschrijven natuurlijk wel dat we hopen op een goede invulling voor het pand.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. De wethouder geeft aan inderdaad dat we als raad daar weinig aan kunnen doen omdat wij niet de eigenaar zijn, het pand is in het bezit van een privéinvesteerder. Vindt de wethouder dan ook niet dat er op zich nog wel een mogelijkheid bestaat om als wethouder daar toch een gesprek aan te gaan om te kijken wat we kunnen bijdragen en op een bepaalde manier toch iets kunnen betekenen voor dit iconische pand in de stad?

De heer Van der Linden: We hebben natuurlijk vanuit de gemeente voortdurend gesprekken met pandeigenaren, bedrijfsverenigingen, bedrijf eigenaren over hoe het gaat met de binnenstad en ook over wat er voor beleid nodig is ten aanzien van parkeren en groen en horecatijden enzovoorts om de stad nog aantrekkelijker te maken voor bezoekers en bewoners. Daar weet ik, maar kan een andere collega meer op duiden, dat we ook contact hebben natuurlijk met de eigenaren van beeldbepalende panden.

Ik zie vanuit mijn rol, onze rol, niet een extra grote rol om dat nog eens naar binnen te halen, om daarmee een aap op onze schouders te halen die eigenlijk gewoon thuishoort bij de eigenaren. Tenzij er bijvoorbeeld een welstandsprobleem ontstaat, maar dat is er niet. Het ziet er allemaal niet gebruikt uit, maar het ziet er wel keurig uit.

Mevrouw Pichel: Mag ik nog een ...

De voorzitter: Ja, korte vraag.

Mevrouw Pichel: De vraag aan de wethouder is, waar hij dat eigenlijk uit leest, uit deze motie? Want ik lees nergens uit de motie dat er iets dwingend is of dat er extra, heel veel extra inspanning gevraagd wordt. Maar eigenlijk gewoon gevraagd voor het om wat inspanning te leveren en zich in te zetten en met een intentie een vraag te stellen. Dus dan wil ik wel even aan de wethouder vragen of dit duidelijk is voor hem dat daar niet al te veel druk op ligt.

De heer Van der Linden: Ik denk dat dit past, wat u vraagt gebeurt binnen de bestaande gesprekken die er zijn met pandeigenaren en bedrijven. Ik zie zelf, en ik kijk even links naar de economische collega's of naar arbeidsmarkt of wat ook, of binnenstad, ik zie zelf geen extra issue om nu via een motie ons op te dragen te doen. En daar hou ik het even bij. En net als u hoop ik natuurlijk dat dit heel mooie pand snel weer gebruikt gaat worden.

De voorzitter: Dank. Het is zes uur en kijk even rond voordat we ... U heeft nog een interruptie.

De heer Stam: Ik had nog een vraag.

De voorzitter: Het is toch zes uur trouwens, maar goed de heer Stam.

De heer Stam: Dat gaat over die hervormingsagenda. Ik heb u in de commissie volgens mij horen zeggen we hebben een potje van 4 tot 6 miljoen, daar had ik geld op over. Is dat nou een soort, s dat een exploitatiebudget, f is dat een reserve waarmee de komende jaren tekorten mee dekken?

De heer Van der Linden: Wat we altijd zien, het is dus heel moeilijk, daar hebben we gehad over het amendement van de PvdA, in principe kan het natuurlijk. Je zet 2 miljoen, want dat was de vraag, apart voor problemen op jeugd. Alleen we weten zeker op een begroting van 600, 700 miljoen kom je altijd ergens geld te kort. En mochten we geld te kort komen op, ik noem iets, Wmo of wegonderhoud waar we een paar miljoen voor nodig hebben, dan kunnen we opeens niet meer aan die besteding komen van 2 miljoen, want die is alleen gelabeld voor jeugd. Dus we hebben een aantal risicovoorzieningen en de ene keer die wat groter, de andere keer is die wat groter. In sociaal domein zien we eigenlijk op een paar grote wetten dat we jaarlijks maximaal 2 miljoen nodig zouden kunnen hebben. Dus als je 6 miljoen, 4 tot 6 miljoen reserveert in je risicovoorziening, dan weet je, je hebt altijd genoeg.

De ene keer is Jeugd wat meer nodig dan, dan weer Wmo, misschien participatie en andere. Dus het is geen liggend geld waarvan we zeggen, weet je wat, we gaan we uitgeven. Het is een risicovoorziening die we al naar gelang kunnen uitgeven. Tot zover.

De voorzitter: Beste mensen, mijn streven was eigenlijk om om halfzeven klaar te zijn, maar ik vrees eerlijk gezegd dat we dat niet gaan halen. Want we hebben nog twee wethouders en ook mijzelf nog te gaan, daarna eventueel zelfs nog een schorsing om na te denken over de moties en amendementen. Dan moet er nog gestemd worden met stemverklaringen. Ik wil eigenlijk het hele proces recht doen, dus mijn voorstel zou zijn om nu gewoon te schorsen en om acht uur door te gaan. Kunt u zich daarin vinden? Ja, dan doen we dat. Dan is de vergadering geschorst, zien we elkaar om acht uur.

Schorsing

De voorzitter: Beste mensen, welkom terug, de vergadering is heropend. We gaan verder met de tweede termijn van het college, we waren gebleven bij wethouder Merx. Gaat uw gang. Ja, we waren al begonnen dus gaat uw gang.

De heer Merx: Goedenavond, nou dan zal ik toch maar degene moeten zijn die gaat proberen wat tijd te winnen. Er zijn nog twee moties over, de motie M17A, denk ik dat het nou heet, over de bladblazers. Die is in die mate aangepast dat wij daarin ook uitvoering aan kunnen gaan geven, in ieder geval ons best gaan doen om daar uitvoering aan te geven. Dat betekent dat we met de aanbesteding die we volgend jaar, dus de nieuwe aanbesteding die we gaan doen, dat we dan die verplichting op gaan nemen en dan maar hopen dat dat ook gestand kan worden gedaan. We hebben daar goede hoop op, ook omdat 87, misschien wel 90 procent van het handgereedschap inmiddels al elektrisch is. Dus die gaan wij, u moet maar kijken wat u ermee doet, maar wij gaan het in ieder geval doen.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. We zijn als Partij voor de Dieren heel blij hiermee. Kan dit wellicht als toezegging worden genoteerd? Want dat scheelt weer een stemming.

De voorzitter: Ik denk dat de griffier hem genoteerd heeft, dus ja, hij staat.

De heer Merx: Ja, ja die kunt u gewoon noteren als toezegging. Wij gaan dat bij nieuwe aanbestedingen die dus echt nog open moeten worden schrijven, gaan wij het opnemen.

De heer Groenewege: Mooi, dan gaan we in de fractie bespreken wat we met motie doen. Dank u wel.

De heer Merx: Oké. Dan motie 10, dat is de motie van de PvdA, verkoeling. Ja die hebben wij ontraden daar is niks aan veranderd, dus die blijven wij ontraden. Heel kort samengevat, we hebben al heel wat groenplannen waaronder meer meerjarenonderhoudsplannen die we nog moeten uitvoeren.

Ik kan nog even doorgaan met de plannen, maar dat ga ik de commissie herhalen. Het college voelt niet veel de behoefte om een nieuw plan te gaan schrijven waar we nog geeneens geld voor hebben, dat motiveert de mensen niet echt die daaraan moeten gaan werken. Dus om die reden ook moeten we het ontraden. En ook omdat het ook, toch de pleinen die u noemt, die er ook in opgenomen staan, echt een stuk ingewikkelder is dan het graven van een kuil en een boom erin. Dus dat moet echt in het meerjarenonderhoudsprogramma worden meegenomen. Nou, dat was het.

De voorzitter: U heeft weer alle energie na te eten? Dank wethouder, dat was het dan. Dan gaan we naar wethouder De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u, voorzitter. Misschien moeten wij er even aan herinneren dat de heer Merx vorige keer heel veel spreektijd heeft gehad. Dus het is heel goed dat hij

zich vandaag beperkt heeft. Ik ga het wel proberen kort te houden. Motie 28 Biesbosch ontraden wij, zelfde onderbouwing als bij een amendement A2. Laten we eerst het onderzoek nou eens doen naar de mogelijkheden om ons mooie Biesboschcentrum weer naar versterking van organisatie te onderzoeken en het gebied daaromheen mee te nemen. En ik heb ook al in de commissie gezegd, uiteraard respecteren wij bestaande restricties zoals onder andere uit de zonering van Staatsbosbeheer. Motie M3A, de batterijen, die is aangepast, daar hebben we het over gehad. Met elkaar en ja, het puntje van het rapporteren, dat nemen wij mij in onze monitoren zoals we die ook met elkaar hebben afgesproken over klimaatneutraal en de energietransitie.

De voorzitter: Bij interruptie, de heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik ben ook wel benieuwd naar reflectie van het college hierop, tijdens ons betoog over de Kadernota hebben we een heel verhaal gehouden over hoeveel recreatiegebied Dordrecht erbij heeft gekregen, honderden hectares de afgelopen jaren. Waarom trekt het college hier niet gewoon een grens? En waarom zegt het college niet gewoon, we hebben voldoende recreatiegebied wat nu nog voor de natuur is, dat behouden we voor de natuur en daar trekken we een grens?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, zoals aangegeven willen we juist die grenzen gaan trekken, maar willen wij dat goed onderbouwd doen, willen we het gehele gebied tegen het licht houden en tot een goede afweging komen van waar zou je nou welke soorten van natuur en recreatie dichtbij elkaar of juist heel ver uit elkaar moeten houden. En volgens mij voldoen we dan prima aan uw wens. Alleen wij zeggen wel, laten we dat eerst met een onderzoek doen en nogmaals, de focus ligt op versterken van ons Biesboschcentrum. Want dat hebben ze echt nodig en ik lees wel uw motie maar ik lees nog niet waar we 500.000 euro vandaag aan gaan halen om dat Biesboschcentrum op niveau te krijgen wat nodig is om de functie weer van vroeger te kunnen gaan vervullen, om onze inwoners van leuke activiteiten en van goede informatie te kunnen voorzien. En dat is wel waarom wij dit onderzoek willen, en nogmaals, we respecteren alle restricties die er al zijn en we kijken uiteraard van hoe het Natura 2000-gebied in dit gebied ligt. Maar het is wel het uitgangspunt om eerst te gaan kijken van hoe komen we weer in het Biesboschcentrum boven Jan en wat kunnen we in die omgeving vinden wat daaraan zou kunnen bijdragen?

De heer Groenewege: Voorzitter, dan ben ik wel benieuwd of de wethouder ook erkent dat Natura 2000 nog niet betekent dat er geen recreatievoorzieningen kunnen worden ontwikkeld en dat hetzelfde geldt voor die visie op de Biesbosch, die recreatiezonering, dat die ook niet inhoudt dat er op plekken die nu gereserveerd zijn voor natuur geen recreatievoorzieningen ontwikkeld kunnen worden. Als we die grens willen trekken, dan zullen we dat toch zelf als gemeente moeten doen. Deelt de wethouder in ieder geval die mening?

Mevrouw De Jonge: Ja voorzitter, volgens mij is er op dit moment al in Natura 2000 de mogelijkheden om te recreëren, extensief in respect voor wat de natuur daar kan hebben. En dat is een uitgangspunt waar we ook naar zullen kijken. Dus volgens mij spreken we dezelfde taal, alleen zeg ik van die grenzen die trekken we pas als we onderbouwd hebben hoe het gebied wat kan verdragen. En daar komen we bij u op terug. Voorzitter, ga ik verder, de motie batterij was ik al aan begonnen, volgens mij

hadden we die zelfs al gehad. Die kunnen wij in behandeling nemen. Dan kom ik bij afval, de motie 11 is aangepast, nummer A. De heer Stam heeft eigenlijk een prima verhaal gehouden over het onderdeel in de bak en buiten de bak en het pasjessysteem is nu echt een onderdeel van het indebakstelsel, het is wel integraal onderdeel van ons grondstoffenplan en het heeft zich al bewezen om extra en duur restafval te voorkomen. Voordat de pasjes er kwamen werd het bedrijfsafval, er kwam afval van inwoners uit andere wijken, zelfs uit andere gemeenten. En daar heeft het pasjessysteem echt mee geholpen om dat uit te bannen. Tegelijk zien we ook een positieve ...

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Klopt het dat u dit baseert op het onderzoek dat in 2007 is gedaan?

Mevrouw De Jonge: 2007, voorzitter, is er een onderzoek gedaan en is door u raad besloten tot dit systeem over te gaan. In het kader van grondstoffenplan 2021, daarvoor zijn diverse pilots uitgevoerd en een van de pilots ging over de laagbouw, waar gezegd is van deze mensen krijgen geen minicontainers voor restafval, zij blijven gebruik maken van ondergrondse containers. En dat is de pilot die hebben doorslaggevend is geweest om ook in het grondstoffenplan 21 tot 30 vast te stellen, dit systeem helpt om enerzijds het restafval verder naar beneden te krijgen, maar ook positieve uitwerking op de scheiding van de grondstoffen die wij apart willen houden in Dordrecht. Dus die combinatie maakt dat ik nog steeds achter het pasjessysteem sta als middel om ons afval wat in de bakken moet en daar ook hoort, dat te blijven inzetten.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Voor wat betreft de proef of de verschillende dingen die er in 2021 zijn gedaan, waar de wethouder aan refereert, er zijn toch op dat moment geen proeven gedaan met het afschaffen van de afvalpas? Het is toch op ieder moment bij die proeven, steeds is die pas aan de orde geweest.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, daar heeft de heer Kuhlmann helemaal gelijk in, maar we hebben ook gekeken wat het effect was van die pilot als je restafval niet in een container kon doen, maar je moest het wegbrengen. En dat leidde niet tot andere observaties dat er veel meer restafval niet in die bak zou belanden. En daar is van gezegd, die combinatie maakt dat wij het voortzetten zoals het nu is. En vorig jaar hebben we nog onderzoeken plaatsgevonden naar de bijplaatsingen, als meer dan 50 procent grof afval is, wat sowieso er niet inpast, ga je dat met het openstellen van de containers ook niet weghalen. Dus ja wij doen als college echt een beroep van hou het systeem van de pasjes in stand, en ik heb ook al in de commissie gezegd, we zijn ons hartstikke bewust van de bijplaatsingen. Er zit vanuit het programma Schoon dat u half jaar geleden heeft vastgesteld een heel intensief programma op en dat begint echt ook als de eerste zijn vruchten af te werpen, onder andere door hele buurtaanpakken met inwoners, met de wijkmanager, conciërges, geef dat ook de tijd om te laten zien dat we kunnen gaan begrijpen waar nou het niet gebruiken van de restafvalcontainer vandaan komt.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Ik hoor de wethouder vertellen dat 50 procent van het afval dat naast container wordt geplaatst er niet inpast. Maar dat betekent ook dat we andersom kunnen redeneren, dat 50 procent van het afval dat ernaast staat dan wel degelijk in die afvalcontainer kan.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik zal hier niet heel analyse met uw gaan delen, maar als van die 50 procent en deel de PBD is die gewoon ergens anders ingeleverd had kunnen worden, aan een paal had kunnen worden gehangen of in een minicontainer had kunnen worden gedaan, als we dat er ook nog uithalen, ik heb heel grofweg gekregen, 30 procent zou huisvuil zijn dat uiteindelijk echt erin had moeten en nu ernaast stond. Dat is wat de analyse vorig jaar heeft opgeleverd.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, volgens mij is in deze hele gemeenteraad het dumpen van afval een doorn in het oog. En wat we nou met deze motie alleen vragen is, doe nou in één wijk een proef, en de Kuhlmann gaf het ook al aan, stel nou dat we na twee maanden erachter komen dat het veel meer troep oplevert dan dat we zouden willen, dan kan je altijd nog stoppen. Wat is er nou op tegen om gewoon eens een proef te doen om te kijken of het helpt? Want het is niet alleen het afval, maar het is ook de rattenplagen die we hebben. Het is niet goed voor de volksgezondheid. We hebben het constant in deze raad of in het vragenhalfuurtje over het dumpen van afval, we besteden er iedere keer aandacht aan en we zien ook dat het tot nu toe allemaal niks, niks helpt. Waarvoor dan niet gewoon een paar maanden een proef doen om te kijken of het inderdaad werkt of niet? Dan ben je gelijk van die hele discussie af. Dan hebben we er met elkaar alles aan gedaan.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, fijn dat u ook inderdaad het afval aan onder de aandacht blijft brengen, dat hebben wij ook zeker en dat is ook een intensief programma Schoon en dat draait nog geen half jaar. En daar hebben we zelfs met andere gemeenten, met wetenschappelijk onderzoek, gekeken welke interventies kun je plegen. En interventies moet je niet in één keer allemaal uitrollen. Ze zijn nu echt goed bezig met interventies om te kijken van wat werkt. Dit kan een interventie zijn, het is aan u raad om daar vanavond een oordeel over te geven of u zegt, ja wij willen deze interventie ook toevoegen. Maar vanuit mijn organisatie wordt het zwaar ontraden omdat het pasjessysteem niet per definitie de maatregel is die de bijplaatsingen zullen gaan verhinderen.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u. Ik hoor de wethouder zeggen het wordt zwaar ontraden, ook naar aanleiding van wat historie is. Maar ik hoop dat de wethouder toch ook wel ziet dat juist als onderdeel van deze beperkte proef, we hebben het niet eens over een wijk maar over een buurt, en zeker in combinatie met camera's om die zaken die we natuurlijk allemaal niet willen, bedrijfsafval, op vandalisme, dan is het toch helemaal niet zo gek om dit even een kans te geven?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik beperk mij tot de motie en het pasjessysteem en ik wil u raad meegeven dat op basis van informatie die we hebben omtrent wat er in de bak zit en wat er helaas ook naast komt, dat ontraden wordt om het pasjessysteem op dit moment voor een bepaalde buurt, voor een bepaalde periode, af te wijzen. Als het eenmaal afgeschaft is moet je het ook maar weer terug zien te krijgen en dat ook weer gaan uitleggen, waarom het na een jaar weer terug is.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, voor mijn gevoel gebruikt wethouder het gevolg van één foute maatregel, namelijk de 20 euro voor het vragen van ophalen van grof afval per kubieke meter, dus meer euro's als het meer is, wat leidt tot bijplaatsingen, nu als argument om te pleiten voor het handhaven van een andere foute maatregel, namelijk het pasjessysteem. Eigenlijk zou je allebei moeten doen en dan heb je pas echt goed, dat mensen op het moment dat ze echt grof afval hebben wat ze niet in staat zijn om naar het milieupark te brengen, om wat voor reden dan ook, dat ze dat op kunnen halen. En als ze gewoon normaal huisvuil hebben, dat ze naar een de container gaan en het daar zonder belemmeringen in kunnen gooien. Maar u gebruikt het gevolg van de ene maatregel om eigenlijk het handhaven van de andere maatregel, voor mijn gevoel, te beargumenteren.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, volgens mij probeer ik mij heel erg tot één maatregel in mijn bijdrage, ik heb het niet gehad over de methode voor het grof afval, maar ik heb aangegeven waarom sommige dingen niet in een restcontainer passen, omdat het nou eenmaal te groot is, of je nou een pasje hebt of geen pasje hebt. En een discussie over afval denk ik niet dat wij vanavond moeten gaan voeren rondom deze motie, dus voorzitter met uw goedbevinden ga ik naar de volgende drie moties.

En dan komen we namelijk uit bij Chemours. Het dossier van Chemours loopt al jaren en u als raad weet na zeven commissies, verdiepende sessies die heeft gehad als geen ander hoe complex breed, technisch en ook wetenschappelijk de materie is waar we hiermee te maken hebben. En toch hebben wij ook als college en raad altijd gezegd dat die gezondheid van de inwoners voorop moet staan. En juist daarom begrijpen wij ook de zorgen en de vragen die de uitzendingen van afgelopen weken teweeg hebben gebracht. En wij proberen daar zo goed mogelijk antwoord op te geven, om onze inwoners uitleg te geven, in jip-en-janneketaal, want al die metingen dat gaat ons ook voor ogen. Maar we proberen ze zo goed mogelijk te informeren over wat de situatie is en wat ze kunnen doen. Maar ik ben daar ook heel eerlijk in, het frustreert mij ook af en toe enorm met de hoeveelheid partijen, overheden, andere instanties, waar ik en mijn medewerkers mee moeten overleggen om ook die informatie allemaal goed op tafel te krijgen en ook te kunnen ontsluiten voor onze inwoners. Maar dat is wel de situatie waar we naar moeten werken en we hebben hard gewerkt aan het verbeteren van die relaties waardoor het gelukkig beter gaat in die samenwerking, ook de urgentie voor het vraagstuk. Zo heeft vorige week de provincie ...

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank voor de beantwoording, maar ik vraag me wel af, of tenminste de VSP vraagt zich af of we ook willen kijken welke rol de overheid hierin heeft

gehad. Zowel het rijk, als de provincie, als de gemeente, want we moeten niet alleen kijken naar wat DuPont heeft gedaan, maar ook onze eigen verantwoordelijkheid daarin nemen. Hoe kijkt u daar tegenaan?

Mevrouw De Jonge: Nou VSP, dat is gebeurd. We hebben een half jaar geleden het onderzoeksbureau voor veiligheid, de OVV, heeft een rapport uitgebracht waarbij Chemours een van de drie bedrijven is in Nederland die is onderzocht op dit gebied, Tata Steel en het afvalbedrijf Nijmegen waren de andere twee, en daar is echt wel een stevige analyse gedaan van hoe hebben onder andere ook de overheden gehandeld in het verleden. En daar is ook advies gegeven hoe het rijk, de provincies, hun rol moeten pakken, waarbij het mij wel geruststelt dat ook de OVV heeft geconstateerd dat de provincie echt een enorme slag heeft gemaakt in haar toezichthoudende, controlerende taak, wat wij natuurlijk ook hebben gezien met de vergunning die ze hebben afgegeven voor Chemours op dit moment. Waar we dan helaas door een rechtszaak worden teruggefloten, dat we niet zo streng mogen zijn. Dat frustrereert ook. Maar in die zin, ja we moeten naar onszelf kijken, zeker. Dat is gelukkig door het OVV eigenlijk al gedaan.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Ik hoor de wethouder op de vraag van de VSP anticiperen naar de toekomst, van het gaat beter en weet ik het. Maar ik ben wel reuze benieuwd, want als Zembla over bepaalde informatie beschikt, dan ben ik toch wel reuze benieuwd, en daar kan u niks aan doen hoor, ben ik helemaal met eens, maar hoe die overheidsinstanties, wat ze dan gecontroleerd hebben, hoe ze gecontroleerd hebben, wat de bevindingen waren, wat is daarmee gedaan en wat is dan gedeeld met de gemeente?

Want ik kan me gewoon domweg niet voorstellen dat dat dat allemaal een beetje in dezelfde flow is gegaan van wat wij hier hebben gehoord in de stad, politiek en inwoners, en er ligt nu ineens iets van Zembla. Dus ik vraag me dan toch af, kunnen we dan toch niet beter, Eventueel met de omliggende gemeenten, toch eens een Wob-verzoek doen bij die, of een juridische vraag richting die andere overheidsinstanties, met de vraag van ja, wat hebben jullie nou eigenlijk gedaan al die jaren?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik begrijp deze vraag heel goed en dat is ook een onderdeel van wat ik net zei, er zijn heel veel partijen mee bezig. En wat ik ook gemist heb, en daar hebben we het ook met elkaar over gehad, hoe wisselen we nou gegevens met elkaar uit, maar ook proactief met elkaar? Want natuurlijk het doet Rijkswaterstaat haar eigen onderzoeken, de provincie doet haar eigen onderzoeken. Wat is er voor nodig dat zij proactief denken dat delen wij dan ook met de gemeente waar dit bedrijf in zit. Ook al hebben wij geen bevoegdheid, het is qua informatie toch, vind ik, heel normaal om te laten weten, gewoon op hoofdlijnen, ik hoef echt niet alle ins en outs te weten. Die vraag heb ik bij de provincie neergelegd, daar kijken ze nu naar. Hetzelfde geldt ook voor een RIVM en ILT, die doen onderzoeken maar ze hebben dan niet de sensor nog om te denken van goh, zal ik hier de gemeente over gaan informeren voor het geval zijn vragen krijgen. En dat begint nu echt wel beter te beklijven van oké, wij hebben gegevens en die zijn eigenlijk al niet uitlegbaar, daar moet een slag overheen. En dat kunnen we bij de gemeente aanleveren voor het geval zij de vragen krijgen.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Dank voor het antwoord, begrijp ik helemaal. Maar ik ben toch vooral benieuwd naar de informatie die niet gedeeld is en die krijg volgens mij alleen maar op een bepaalde manier boven water, denk ik.

Mevrouw De Jonge: Een deel van de informatie die gebruikt is onder andere door Zembla, ook door anderen die nu hierover publiceren, staat gewoon op de website van deze instanties. Het is nooit niet beschikbaar gesteld. Maar ik kan me gewoon voorstellen dat als inwoner, dat je niet bedenkt dat je daar de informatie moet gaan zoeken. En als je het al bedacht hebt, dat je het dan ook nog kan lezen. Want ja, al die tabellen en enorme hoeveelheden ja, maak daar soms maar chocola van als je het als niet-chemicus allemaal ziet. Dat ben ik helemaal met u eens. En die roep doen wij steeds harder, kom nu gewoon concreet, wat is er aan de hand en help ons ook om die rust in onze samenleving te houden waar dat kan en duidelijkheid te geven over hoe het in elkaar zit. En zo hebben wij ...

De voorzitter: De heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter, in het luisteren naar de wethouder hoor ik ook heel erg die urgentie, ben blij mee. Maar wat ik dan afvraag, want de heer Stam heeft het er ook over, het gaat veel over informatie en informatievoorziening. Maar dan vraag ik me af, wie is daar nou eigenlijk dan van? Want wij als gemeente, de gemeente doet zijn best, de provincie doet zijn best, maar wie is ervan?

Dat vraag ik me soms weleens af. En ik ben wel benieuwd hoe de wethouder daar dan naar kijkt. Wie is daar nou echt van?

Mevrouw De Jonge: U slaat precies de spijker op de kop, want als ik aan de provincie vraag, mag ik gegevens, nee wij zijn het controlerende instantie, dus wij gaan over die gegevens. Nou, dan vind ik dat u daar ook de communicatie goed over moet doen. Als u dat niet doet, bied ik aan als gemeente van dan willen wij het wel doen. En daar zijn we nu dus gesprekken over, van waar gaan onze inwoners als eerste naartoe als ze vragen hebben? Kijk de provincie, vorige week hebben we gelijk contact met ze gehad, hoe zit het met het zwemwater? Wij weten het niet, zij geven het waterschap de opdracht om die metingen te doen. Zij weten het, geven ons een advies, daar vertrouw ik ook op. Alleen nu denk je, kun je iets meer vertellen? En dan moet je ze even aansporen, het is belangrijk nu, wij willen dat weten. Oké, dus ze hebben gelijk nu de opdracht gegeven aan het RIVM van ga naar dat zwemwater kijken. Fantastisch, ik hoop wel dat de uitslag snel komt, want onze zomer staat voor de deur. Ja dat zie je dan, dat ze daar nu, ze moeten eraan wennen lijkt het ook wel van dat dit een dossier is waar eigenlijk lokaal alles bij elkaar komt en dat zij voor ons de informatiebron zijn om eigenlijk hier de ontsluiting voor inwoners goed te organiseren. En dan gaan we heel hard aan werken dat dat nog steeds beter wordt.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter, ik merk hier breed in de raad, en ook als je met inwoners praat, iedereen heeft behoefte aan meer informatie en vooral ook een plek waar ze dat ook kunnen vinden. Dus dat zou wel in ieder geval iets zijn, wat adviseren we nou een inwoners? Ik zou het zelf ook graag willen kunnen vertellen aan de burens, zullen we maar zeggen.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dat verzoek begrijp ik en we hebben ook van de week geconstateerd, onze website heeft veel informatie bij zoHz is ook veel te vinden. Maar we hebben bijvoorbeeld nu niet één knop op de op de aanlandpagina van wilt u meer weet over Chemours en PFAS, ga hier naartoe, dat is alweer een zoekopdracht. Dat moeten wij verbeteren, we moeten ook echt naar onszelf kijken. Dat meen ik ook echt serieus en daar wordt ook aan gewerkt al vanaf nu.

De voorzitter: Dank, wethouder. Mevrouw Pichel, ga uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank voorzitter. Ik kan me vinden in de vragen die zijn gesteld door VSP, Fractie van Waardhuizen en CDA. Mevrouw De Jonge noemde net de controlerende taak die wel serieus is genomen door de provincie. Mijn vraag aan mevrouw De Jonge is of ze dan ook echt de vraag stelt van wat is er dan echt gebeurd en hebben ze dat echt serieus genomen? Want als zij die controlerende taak dus echt op zich hebben genomen, en we horen allerlei berichten dat dat er allerlei normen overschreden zijn, hoe serieus kunnen wij dan die controlerende taak nemen?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dat vraag ik zeker en daar wordt mij ook uitgelegd hoe het werkt met de metingen die zij hebben, aangekondigd, onaangekondigd, de hele uitleg van het systeem krijg ik. En ik krijg ook wel de cijfers te zien die zij kunnen delen. Dus wat dat betreft ja, daar heb ik echt wel het vertrouwen in.

Alleen je vraagt die proactieve houding van ze, als zij die metingen doen, waarom moet ik elk half jaar gaan vragen, valt er nog iets bijzonders te melden wat ik zou moeten weten? Als het toch een keer op tafel komt, dat ik dan niet eerst moet gaan bellen en een paar weken wachten voordat ik het antwoord heb. Ik wil dat gewoon bij mij in de gemeente Dordrecht hebben liggen voor als die vraag komt. Dat is die snelheid en die schakeling die we met elkaar moeten gaan vinden in dit dossier.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk Ja voorzitter, misschien ben ik, of zijn wij, laat ik het maar even bij mezelf houden, te simpel voor dit soort dingen. Maar we staan nu voor de zomerperiode, wij kunnen toch zelf zo'n wateronderzoek doen? Of is dat tekort door de bocht? We zitten voor de zomer, alle mensen willen dadelijk lekker gaan zwemmen met hun kinderen, hebben vakantie, willen naar dat water. Wat houdt ons nou tegen als gemeente, ondanks dat we er niet. Ik snap dat we niet bij DuPont kunnen gaan controleren. Maar waarvoor kunnen wij zelf niet zo'n onderzoek doen over dat zwemwater?

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, was het maar dat wij dat konden want dat zou betekenen dat wij al die specialisten in ons huis zouden moeten ten hebben. Nee, we hebben er bewust voor gekozen om dit soort expertise en specialisten op die plekken bij elkaar te brengen die dit voor Zuid-Holland en zelfs voor Zeeland voor al dit soort bedrijven doen. Zij weten wat ze moeten meten en hoe vaak ze dat moeten doen. En hen hebben we ook gevraagd van doe dat nu voor ons. Dus zij zijn ook in die zin beschikbaar via de aanvraag via de provincie. We kunnen nu een bureau gaan inhuren, ik zou niet weten of ze beschikbaar zijn, maar dat zijn waarschijnlijk dezelfde mensen als die nu al aan de slag gaan aan voor de provincie. Dus ik zou het ook echt via die kanalen willen laten lopen,

het is meten maar het is ook interpreteren en ja, dat moet je echt door specialisten laten doen.

Mevrouw Stolk: Ja, ik hoor goed wat de wethouder zegt en ik neem het haar ook niet kwalijk hoor, wat er nu allemaal gebeurt. Alleen volgens mij kan je gewoon een bureau daarvoor inschakelen en een belletje plegen om te vragen kom dat drinkwater eens controleren. Ik ben misschien heel simpel maar dat zou mijn advies zijn. Een telefoontje, zijn ze beschikbaar en kunnen ze dat water controleren. Volgens mij hebben we genoeg wetenschappers hier of specialisten hier in Nederland, desnoods haal je ze uit België.

De voorzitter: Mevrouw Stolk had het over zwemwater geloof ik. U noemde u noemde drinkwater, ja dat is weer echt wat anders. Wacht even, mevrouw, De Jonge gaat eerst nog antwoord op geven en dan is er nog een andere interruptie en dan komt de **heer**

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, ik neem het mee en wij menen met de provincie daar gewoon goed op te zitten, dat we hun specialisten kunnen gebruiken en dat zij daar ook nu mee aan de slag zijn. Ik neem het nog mee als suggestie, mochten we te horen krijgen dat zij geen capaciteit hebben.

De voorzitter: Dat heeft denk ik toch ook te maken met het optreden als één overheid, het zou vreemd zijn als wij onze eigen metingen zouden doen en die naast die van de provincie krijgen. Dan krijg je heel rare beelden. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank wel voorzitter, allerlaatste vraag van mijn kant. Het woord drinkwater is net al even gebruikt, we hebben vorige week in de krant kunnen lezen dat dat allemaal best wel meevalt maar naar aanleiding van Chemours heb ik daar niet zoveel vertrouwen meer in. Wordt dat nog nader onderzocht? Wordt er nog gekeken of dat ook klopt of krijgen we dan wellicht, en dat cynisch bedoeld, over twintig jaar ook te horen, die concentraties waren duizend keer te hoog?

Mevrouw De Jonge: Dat laatste zal ik geen uitspraak over doen. Ook hierover, we hebben continu contact met in dit geval ons drinkwaterbedrijf, Evides. Zij doen al deze controles voor ons en zij hebben het hele systeem om het water zodanig te zuiveren dat wat er uiteindelijk in het drinkwater, dat dat zo schoon mogelijk is en echt onder de normen zit. Want dat controleren ze ook, zij geven echt aan het zit onder de normen die een mens mag binnenkrijgen via drinkwater.

De voorzitter: Dank. De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ja, dank u voorzitter. Waar het gaat om die verschillende gegevens denken wij dat het heel goed is als de instanties, zoals de wethouder het ook zegt, die erover gaan, dat die primair die metingen doen. Wat natuurlijk wel van belang is, is dat die gegevens inderdaad worden gepubliceerd, dat dat gedeeld wordt. En de gedachte dat dat heel goed toegankelijk moet zijn en dat dat verzameld kan worden door de gemeente, of misschien ook wel gemeenten, er zijn natuurlijk andere gemeenten in onze directe omgeving die met precies dezelfde punten zitten, die delen we. Dus laten we eens kijken of we één toegangspoort kunnen creëren waarin we al die informatie die iedere instantie op zichzelf heeft goed ontsluiten. Maar ik weet niet of het handig is om

dubbele metingen te gaan doen, tenzij we anderen niet vertrouwen. Maar goed, dat is dan een ander iets.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dat is een fijne steun in onze rug om waar we mee begonnen zijn voort te zetten, om als gemeente te zorgen dat wij een regierol krijgen in al die verschillende kennisstromen die er zijn. En ja, zoals ook met uw afgesproken, we werken allemaal samen aan dit dossier want wij zijn het er ook allemaal over eens dat in Dordrecht we deze stoffen niet willen. U heeft ook gezegd, we willen geen uitstoot, moet echt nul uit de pijp zijn. Maar jullie hebben ook aangegeven, en daar werken we ook hard aan, om het verbod op het PFAS te krijgen. En uiteindelijk zeg ik ook altijd, ja dat is dan de toekomst en het heden, maar laten we ook kijken hoever we kunnen komen voor het schoon krijgen van onze gebieden. Want ook daar moeten we nog flink uitzoeken en aan de bak om te weten wie de rekening voor wat gaan betalen, hoe we dat gaan organiseren met elkaar. Voorzitter, dan ga ik door naar de moties die bij dit dossier nog zijn ingediend. Om te beginnen de gewijzigde motie 9 over, hij heette eerste loket, nu zie ik dat dat niet meer zo is. Ik bemerk dat er in mijn organisatie grote voorzichtigheid is bij deze motie en dat begrijp ik ook wel.

Want als je informatie wil geven en inschattingen of adviezen geven, ja het kan later in dit dossier zijn dat mensen zeggen, ja maar u heeft toch een advies gegeven? Er zit veel maatwerk in, zitten ook risico's in als je niet alle informatie hebt, dat je iets moet zeggen. Ik heb gezegd, volgens mij mag ik de motie zo interpreteren dat we de informatie, algemene informatie, informatief voorlichtend voor de inwoners, dat die we die bij elkaar gaan brengen, maar dat we ook aan u raad duidelijk aangeven van dit is een grens waarover je heen zou gaan en dan in een interpretatie zou kunnen gaan komen waar we in als gemeente niet moeten, maar dat we dan een hele goede doorverwijsfunctie naar andere juridische experts, ons juridisch loket gaan doen. En ik zie de indieners al knikken van interpreteren hem zo, dan denk ik dat ik er wel mee terug kan naar de organisatie. Motie 13 is ook aangepast, het is een motie die de raad vooral oproept, dus ik laat dat ook aan oordeel voor de raad hoe jullie willen reageren op de motie. Ten aanzien van de rol van de overheid, van het college hierin, voor ons is het logisch, wij bespreken alle opties in dit dossier met andere overheden, met andere partijen. En dat geldt ook voor de motie 20A, die is aangepast ook er staat nu in gesprek gaan over een borgstelling. Dat is zijn één van die onderwerpen die wij serieus oppakken en gisteren mocht ik al met de minister en de staatssecretaris hierover spreken en dat was eigenlijk ook een heel fijn gesprek. Ze kennen onze vragen, ook waar de inwoners hun zorgen over hebben en ze hebben ook de hand uitgestoken, laten we hierin samen optrekken maar we moeten nog wel met zijn allen heel veel gaan weten over dit dossier om naar die doelstellingen te komen van geen uitstoot meer, geen PFAS meer en ervoor te zorgen dat Dordrecht en de andere regiogemeenten gewoon weer schoon worden, zodra dat allemaal weer kan met technieken. Voorzitter, volgens mij heb ik dan al mijn moties, nee, sorry de laatste, motie 30, goed dat u het gelijk even zegt. Dat is een nieuwe, het bevolkingsonderzoek, ik heb heel aandachtig ook naar de heer Van Dam-Timmers geluisterd want u geeft precies aan wat ik ook meekreeg, onze GGD adviseert ons ook hierop. De vraag komt namelijk regelmatig op en ook zelf stellen we hem weleens, wat kunnen we daar nou mee? En wat zij zeggen is, het meten van bloedwaarden zegt helemaal niks over gezondheidswinst. Er is namelijk op dit moment geen norm voor PFAS in bloed, er is geen zicht op de gezondheidsrisico's van PFAS in bloed en er zijn ook nog geen behandelingen om iets

aan PFAS in bloed te doen. En het is aan u raad of u zegt we willen zo'n onderzoek laten doen, maar dan denk ik wel dat je onze inwoners heel goed moet informeren wat de uitkomst daarvan betekent en wat ze daarmee kunnen en vooral ook eigenlijk nog niet kunnen op dit moment.

De voorzitter: Dank. Daarmee is uw termijn ook afgerond, denk ik. Dan vraag ik aan de heer Schalken om het voorzitterschap even over te nemen. U komt dat hier doen.

De plaatsvervangend voorzitter: portefeuillehouder Kolff, ga uw gang.

De heer Kolff: Ja, dank voorzitter. Vanuit GroenLinks en vanuit de Partij van de arbeid zijn er vragen gesteld naar aanleiding van de eerste Keti Koti-viering in Dordrecht, natuurlijk gerelateerd aan het slavernijverleden wat ook in onze stad zeker zich heeft afgespeeld. Ik heb gemeend om de beantwoording van die vragen even kort op te knippen in een paar blokjes.

Mijn eerste blokje, dat geraakt ook de vragen die mevrouw Schnabel stelde, gaat over de rol die ik heb als burgemeester van deze stad. Een van die rollen is natuurlijk het burgervaderschap. Ik mag nu elf jaar burgemeester zijn, waarvan bijna zes jaar in deze stad en ik vind zelf eigenlijk de belangrijkste rol die daar binnenvalt het burgervaderschap en in die hoedanigheid mag ik bij heel veel mooie en ook moeilijke of ingewikkelde momenten aanwezig zijn, soms alleen maar er zijn, maar soms ook echt woorden geven aan datgene wat er op dat moment speelt. En ik neem die rol buitengewoon serieus. Ik vind hem belangrijk, ik zie ook wat voor impact daarvan uit kan gaan en ik hecht er ook aan om daar altijd heel goede voorbereiding op te treffen. En zo hebben we natuurlijk allerlei herdenkingen in deze stad, vieringen, denk aan bijvoorbeeld 4 mei, dodenherdenking, een nieuwjaarstoespraak valt daar ook onder. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld een onthulling van een monument, het Nederlands-Indisch monument wat we deze week zien, een aantal weken geleden een Moluks monument en zo hebben we tal van momenten in de stad waarop je als burgervader daar duiding aan geeft en woorden aan geeft. Dat doe je altijd vanuit je rol, maar ook altijd als mens. Je bent natuurlijk toch niet te scheiden ik geef zelf invulling aan die rol en dat probeer ik naar eer en geweten te doen. Als het gaat om dit specifieke onderwerp, het slavernijverleden, dan is dat natuurlijk een heel gevoelig onderwerp. Een onderwerp wat lang geleden zich heeft afgespeeld, waar de meningen in de samenleving sterk ook over verdeeld zijn als het gaat om bijvoorbeeld het aanbieden van excuses. Terwijl eigenlijk de meningen in de samenleving nauwelijks verdeeld zijn als het gaat om de onderliggende gedachte, namelijk het slavernijverleden had niet mogen plaatsvinden, het heeft enorm diepe sporen en wonden achtergelaten die nog steeds effect hebben. En racisme en discriminatie kun je echt wel beschouwen als uitwassen in de samenleving die nog steeds het gevolg zijn, onder andere van het slavernijverleden. En als ik de woorden van de heer Uysal aanhaal, die zegt ja, dat verleden dat moeten we erkennen, dat is belangrijk voor nazaten van mensen die tot slaaf gemaakt waren of voor andere mensen die zich daardoor geraakt voelen. En dat erkennen van het verleden, daar heb ik de afgelopen Keti Koti-herdenking ook woorden aan willen geven. Woorden overigens die ook nog gelaardeerd zijn met teksten als de rol die Dordrecht heeft vervuld leiden bij mij tot plaatsvervangende schaamte, hoe de rol die Dordrecht heeft vervuld maakt me nederig. En ik snap dat dat nog geen excuses zijn, maar het zit er ook niet zo heel erg gek ver vanaf. Tegelijkertijd vind ik het ook belangrijk dat als je het hebt over excuses,

dat die excuses gemeend zijn, oprecht zijn, dat die overkomen bij degenen voor wie de excuses zijn bedoeld en dat die excuses ook in volle overtuiging kunnen worden gemaakt. Net zoals dat bijvoorbeeld afgelopen zaterdag door de koning is gedaan, eerder door de premier, door een aantal collega-burgemeesters in steden. En die dat zijn excuses geweest die door mensen zijn doorleefd, die gemaakt zijn in volle ruimte die zij hebben vanuit hun ambt of functie en die ook veelal zijn onderbouwd door grondig onderzoek. Nou is er in onze stad al het nodige bekend als het gaat over het slavernijverleden, dat ziet veelal op families, op ondernemers, voor een deel ook op de kerken. Er is nog eigenlijk heel weinig bekend als het gaat om de rol van het stadsbestuur. Nou beseft ik dat ik als burgervader van deze stad ook aanspreekpunt, gezicht, ambassadeur ben van al die instanties die ik net noem maar ik vind de rol van het stadsbestuur wel heel belangrijk als het gaat om erkenning in het kader van het slavernijverleden.

En dat is de reden dat het college besloten heeft om daar nader onderzoek naar te doen, onderzoek dat wetenschappelijk moet zijn wat ons betreft, onafhankelijk, waar geen twijfel over mag zijn als dat onderzoek een uitkomst heeft. Een onderzoek dat inmiddels in gang gezet is, in die zin dat er nu gekeken wordt naar de selectie van degene die dat onderzoek moet trekken. De planning daarvan is dat zo'n onderzoek uiteindelijk de hele breedte van het slavernijverleden van Dordrecht beslaat, dus alles wat er al ligt kan daarin worden meegenomen maar krijgt ook een verdiepingsslag. De planning daarvan is dat zo'n onderzoek ongeveer twee jaar duurt. Daarbij geldt wel dat we dat onderzoek in fasen doen, in fasen doen en dat we hebben gezegd dat we het belangrijk vinden dat de rol van het stadsbestuur in dat onderzoek als eerste onderdeel aan de orde moet zijn. De verwachting is dat we dat, laat ik het zeggen, in het voorjaar 2024 kunnen hebben. Dus dat is driekwart jaar vanaf nu. En ik vind dat een belangrijk element als het gaat over woorden, duiding geven, in een stap, naar een stap die nu gezet is. En wat ik u dus eigenlijk vraag is, biedt uw burgervader, uw burgemeester, de ruimte om dit te doen, om dat zorgvuldig te doen, om dat ongemak wat ook door anderen weer wordt gevoeld te blijven benoemen, om burgervader, burgemeester van iedereen te blijven, biedt ruimte voor verschil, laat dat onderzoek toe en geef vervolgens de ruimte om daar verder een stappen op te zetten.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Uysal.

De heer Uysal: Dank voorzitter. Voorzitter, laat ik allereerst beginnen dat dit onderwerp een diepingrijpend onderwerp is en ook een emotioneel beladen onderwerp en ik waardeer het aan de burgemeester, en ook mijn fractie waardeer ik het ook dat wij zien hoe de burgemeester zich inspant om de kloof te overbruggen. En ook hoe hij dit onderwerp met de nodige zorgvuldigheid en respect benadert. Dat menen wij echt serieus en dat zien wij ook en respecteren wij ook en wij hebben ook alle vertrouwen in onze burgemeester dat op het moment, dat als het zover is dat hij de juiste woorden hiervoor kan vinden, dat hij ook de verbinding weet te leggen met de samenleving en dat hij ook precies weet wat de gevoelens zijn van de samenleving en om daar ook op aan te sluiten. Maar waar wij wel een beetje moeite mee hebben, de hele Kadernota stond in het teken van niet stapelen, niet stapelen van informatie, niet stapelen van investeringen. En wij hebben in Dordrecht al heel veel bestaande informatie, de afgelopen week is er een stadswandeling georganiseerd door het centrum langs de

koloniale sporen die zichtbaar zijn in onze stad en is een tentoonstelling geweest van het onderzoek naar het koloniale verleden van onze stad, er is een boek gepresenteerd, Geraffineerd Dordrecht naar de rol van Dordrecht en ook de Dordtenaren bij het slavernijverleden. En ook het stadsbestuur, we weten dat bestuurders een dubbele functie hadden, bestuurders die in het stadsbestuur zaten en ook onderdeel uitmaakte van het bestuur van de VOC en de WIC. Dus ik vraag me echt oprecht af in hoeverre het college zich heeft ingespannen om zich te verdiepen in bestaand onderzoek en in bestaande informatie. En ik vraag me ook af waarom dan er een nieuw onderzoek nodig is wat voorwaardelijk wordt gesteld om excuses aan te bieden.

De plaatsvervangend voorzitter: Ga uw gang, portefeuillehouder.

De heer Kolff: Dank voorzitter. De heer. Uysal gaat over zijn eigen woorden en ik ook. En zoals u het nu zegt, het nieuw onderzoek wat voorwaardelijk wordt gesteld om excuses aan te bieden, die woorden heb ik niet gebruikt. Ik heb wel gezegd dat ik ze belangrijk vind in de ruimte die nodig is om een volgende stap te kunnen zetten. Dat is één. Natuurlijk ligt er al het nodige als het gaat om het slavernijverleden. Sommige van die boekwerken zijn opgesteld door zeer betrokken mensen uit onze eigen stad, geschriften zijn opgesteld, er is archiefwerk verricht. Maar wat er eigenlijk niet ligt is een onafhankelijk wetenschappelijk onderbouwd verhaal ten aanzien van de rol van het stadsbestuur. En ik heb net gezegd dat in de ruimte die ik nodig heb om dit verder te brengen, dat voor mij een wezenlijk punt is, de rol van het stadsbestuur tijdens de slavernijverleden ten aanzien van een eventueel volgende stap. Dus dat is eigenlijk meteen ook daarop, voorzitter, het antwoord. Er ligt het nodige maar die stap ontbreekt nog en ik denk dat we daar echt zorgvuldig in moeten zijn. En niet alleen maar omdat ik die ruimte vraag, maar waarom vraag ik die ruimte? Niet voor mezelf. Die ruimte vraag ik om dit onderwerp zoveel mogelijk recht te doen. En ook iedereen die betrokken is en die hier wat van vindt, en dat zijn er velen, mijn mailbox staat vol met mensen die zeggen waarom heeft u het niet gedaan? Maar mijn mailbox staat ook vol met mensen die zeggen, goed dat u niet heeft gedaan. Ja, dat is buitengewoon complex. Ik wil daar recht aan doen, ik wil daar zorgvuldig mee omgaan. En dat betekent dat we uiteindelijk, als we een stap verder zetten, dat dat onomstreden moet zijn en dat dat ook eigenlijk niet belandt in de politieke arena of, erger nog, belandt in een polariserend gesprek in onze samenleving.

De plaatsvervangend voorzitter: Ik ga naar een interruptie van mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. We zijn allereerst heel erg blij met de woorden van de burgemeester en ook hoe hij nu vertelt, of hoe hij vertelt over zijn zorgvuldige afweging om hier de juiste woorden voor te vinden. En we weten natuurlijk ook van andere momenten die in de stad spelen, dat daar altijd bezielde bewoording achter zit. Wat ons raakte was dat we niet op de hoogte waren, niet wisten van dat wat dan gezegd zou worden. Maar we begrijpen inderdaad nu de afweging, dat daar een zorgvuldig onderzoek aan ten grondslag ligt. En als ik het goed begrepen heb is het dan dus ook zo dat we eigenlijk kunnen uitkijken naar het voorjaar van 2024 waarin dus dan een momentum gaat zijn, of in ieder geval iets waarop we dan dus weten, of een soort van uitsluitsel zou hebben over onze rol of hoe we dat dan gaan verworden. Klopt dat?

De plaatsvervangend voorzitter: Portefeuillehouder.

De heer Kolff: Ja dat is ongeveer wat ik heb gezegd. Daar kunnen we naar uitkijken. Ik kijk er ook naar uit want ik heb ook gezegd tijdens mijn toespraak dat als het gaat om het slavernijverleden, gaat het niet alleen maar om erkenning, het gaat ook om het blijvend doen van onderzoek, naar boven halen wat er gebeurd is. En wat er gebeurd is ook overbrengen aan de volgende generatie. Wat mij betreft ook, daar ga ik niet over, maar in lespakketten op scholen. De volgende generatie moet ook weten dat de middeleeuwen niet alleen maar bestond uit helden, maar dat de eeuwen de zestiende, zeventiende, achttiende eeuw, dat daar ook hele vervelende vieze vuile kanten aan zaten.

Dus dat moet ook gewoon naar boven komen, het moet onderzocht zijn, het moet onderbouwd zijn en vervolgens moet het ook onderwezen worden zodat we er lessen uit kunnen trekken. Ik denk dat dat heel erg belangrijk is en wat mij betreft kan dit onderzoek daar enorm aan bijdragen en kan het dus ook een belangrijk ingrediënt zijn in een volgende stap.

De plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Schnabel nog.

Mevrouw Schnabel: Een hele korte vervolgvraag. Dus dat zou dan eigenlijk, en daar doelde ik daarnet op, dus dat zou dan ook een moment kunnen zijn, als daar dus genoeg bewijs ligt, dat er excuses komen?

De plaatsvervangend voorzitter: De portefeuillehouder.

De heer Kolff: Als ik daar nu ja op zeg, dan staat er morgen in de krant, u snapt het. Dat is niet zorgvuldig, dus daar ga ik geen ja op zeggen. Maar u heeft me goed kunnen beluisteren.

De plaatsvervangend voorzitter: Mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u. Ik heb een vraag over heel ander onderwerp en als er verder geen vragen meer zijn dan zou ik graag van de gelegenheid gebruik willen maken. Ik realiseer me dat de heer Kolff niet verantwoordelijk is voor een motie 31 en toch zou ik hem heel graag een vraag willen stellen. Een jaar geleden, ja sorry Bellevue hotel, ja welvaart terug in Dordrecht.

De heer Kolff: Ben ik trouwens voor, welvaart terug in Dordrecht.

Mevrouw Pichel: Sorry?

De heer Kolff: Ik ben daarvoor, welvaart terug in Dordrecht.

Mevrouw Pichel: Wie zou er niet voor zijn? Dat snap ik. De heer Puper, de eigenaar van het pand heeft een jaar geleden een koninklijke onderscheiding gehad. Hij woont in Rotterdam, dus hij heeft hem daar gekregen, maar hij heeft van u als burgervader een videoboodschap ontvangen waarin u ook de boodschap had aan hem, zorgt u goed voor Bellevue. Mocht het pand nu te koop komen te staan, aan wie zou u het pand dan toevertrouwen?

De heer Kolff: Ik denk dat dat een vraag is voor bij de kop koffie die ik niet drink, maar waar ik u wel van harte voor uitnodig. Dat lijkt me niet goed als ik daar nu hier in de raad op in zou gaan. Ik ben het wel met u eens dat het een pand is om te koesteren, het is een van de pareltjes uit Dordrecht. Als je komt aanvaren en je ziet de skyline tussen aanhalingstekens van Dordrecht, dan is dit een aansprekend pand. Dus ik vind het mooi om te zien dat u dat zo'n warm hart toedraagt. Dat doe ik ook.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. En dan wil ik toch zeggen dat ik heel graag op dat aanbod inga.

De heer Kolff: Van Harte welkom.

De plaatsvervangend voorzitter: Had nog andere punten? Want u zei in blokjes.

De heer Kolff: Nee, ik had geen andere punten, ik wou onderwerp wat ik behandelde in de blokjes behandelen. Dat was het, voorzitter.

De plaatsvervangend voorzitter: Dan geef ik de voorzittershamer alweer terug.

De voorzitter: Beste mensen, ik kijk even rond of er behoefte bestaat aan nog een korte schorsing, of dat we over kunnen gaan tot het stemmen op de amendementen, het voorstel en de moties. Ik zie geknik op een schorsing. Mijnheer Groenewege, hoe lang denkt u ongeveer nodig te hebben? Vijf minuten? Is vijf minuten voor iedereen genoeg? Het CDA, mevrouw Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Wij willen gratis schorsing, maar is er ook mogelijkheid om eventueel moties nog aan te passen? Naar aanleiding van de tweede termijn.

De voorzitter: Het is mogelijk om ze aan te passen, dan zijn we buitengewoon coulant, zeg ik dan maar eventjes. Maar dan is het echt alleen indienen en dan gaan we niet weer opnieuw bespreken. Dan is dat een mogelijkheid. Dan schors ik nu, laten we dan voor tien minuten schorsen, want als dat nodig is dan doen we dat meteen. Tot negen uur.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is heropend. Ik kijk even rond om mijn belofte van zojuist gestand te doen. Zijn er nog raadsleden die moties of amendementen willen intrekken dan wel her indienen? Ik zie de heer Groenewege, ik zie mevrouw Van Vugt, ik zie de PvdA. Anderen nog? En mijnheer Stam. Dan begin ik bij, maakt niet uit waar ik begin, ik begin bij de CDA-fractie. Gaat uw gang

De heer Klerk: Dank u wel, voorzitter. Ten aanzien van motie M19, dat gaat over de impact van de komst van het azc, die willen we aanpassen. Daar staan nu een aantal wijken in genoemd en die willen we aanpassen, het tweede bulletpoint onder verzoekt het college een maatschappelijke impactanalyse uit te voeren van het azc op de voorzieningen in Dordrecht. Dus niet meer de genoemde wijken noemen. En dat is in lijn ook met hoe het door de wethouder werd geschetst. Dank u wel

De voorzitter: Dus motie 19 wordt ingetrokken en daar komt een nieuwe, mensen mag ik even nog stilte? We zijn er bijna. Motie 19 wordt ingetrokken en daar komt een nieuwe motie voor in de plaats, die noemen we dan motie 19A. Mevrouw Van Vugt, was dat het voor wat betreft de CDA-fractie? Ja. Ga ik naar mevrouw Schnabel, gaat uw gang?

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wij trekken ...

De voorzitter: Stilte graag, mensen, aan alle kanten van deze tafel. Ja, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij trekken allereerst de motie voor Jongeren Perspectief Fonds in omdat de wethouder een toezegging heeft gedaan dat er een voorstel naar de raad komt. Daar zijn we erg blij mee.

De voorzitter: Hoe het deze motie in ons termen?

Mevrouw Schnabel: M14.

De voorzitter: M14.

Mevrouw Schnabel: En daarnaast trekken Fractie van Waardhuizen en Partij van de Arbeid, wij trekken het amendement A1 in. Sorry, excuus, dat was al ingetrokken, maar we trekken de motie in omdat we net begrijpen, of althans we hebben begrepen van wethouder dat er eigenlijk al wel vorm wordt gegeven aan de inhoud van de motie. En we lezen in de hervormingsagenda dat er geld beschikbaar komt via het gemeentefonds. Dus we begrijpen inderdaad dat er genoeg dan, en hopen dat daar genoeg geld voor beschikbaar is.

De voorzitter: Dank. Dat is M26, die wordt ingetrokken. Ja dank. Dan had ik nog de heer Groenewege beloofd, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Ja, dank u wel voorzitter. De Partij voor de Dieren is blij met de toezegging vanuit het college om aan de slag te gaan met emissieloos gereedschap en daarom trekken we motie M17 in.

De voorzitter: Die was al ingetrokken, maar dat is M17A denk ik. Ja, dank u wel, dat gaat over de benzinebladblazer, mooi scrabblewoord. De heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Voorzitter, door de toezegging van het college in tweede termijn om financiële, maatschappelijke en personeelseffecten van mogelijke keuzes inzichtelijk te maken bij het integraal beleidsplan en verordening sociaal domein is dit voor ons voldoende en kunnen wij deze motie intrekken. Dat betreft motie 6A. En dat geldt ook voor motie, even uit mijn hoofd, 7a, dat was de motie #Dordtbouwt door, daar is ook een toezegging gedaan door het college, dus ook die motie trekken wij in.

De voorzitter: M6A en M7A ook ingetrokken. Dan ga ik naar de heer De Heer, gaat uw gang

De heer De Heer: Voorzitter, heerste hier en daar nog wat onduidelijkheid maar door de toezeggingen van de wethouder kunnen wij motie M 27, transparante Dordtse groeiambities intrekken.

De voorzitter: Dat is M27. De heer Stam, gaat uw gang. Wacht even, M27 was al weg.

De heer De Heer: Voorzitter, er heerste hier en daar wat onduidelijkheid en er waren wat vragen. Dus om die reden nog even de bevestiging daarvan om onduidelijkheid weg te nemen.

De voorzitter: Hij was bij ons al weg. Maar dank daarvoor. Dan de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Motie 23, Parkeren is een echte zorg, hebben we inmiddels afspraken gemaakt met de wethouder, die worden verder uitgewerkt. Dus die motie trekken we in. Motie 24, Inclusie in Dordrecht is nu nog een illusie, we hebben de woorden van de wethouder geïnterpreteerd als zijnde een toezegging en als dat zo is, dan trekken we deze motie ook in. Ze knikt ja, dus deze motie trekken we ook in.

De voorzitter: M24A, ook ingetrokken. Wie biedt meer? Eenmaal andermaal? Dan is dit wat voorligt. Dan wachten we alleen nog op de nieuwe motie van de CDA-fractie, dat wordt dan dus M19A, als ik het goed heb. Zodra we die hebben kunnen we daartoe komen. Maar we kunnen wel vast aan de slag, want voordat we daar zijn zal die motie er zijn. We gaan eerst kijken naar amendement A2 van Partij voor de Dieren, amendement Niet nog meer recreatiedruk in de Biesbosch. Zijn een stemverklaringen op dat amendement? De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel voorzitter. Zoals in de discussie al gezegd zijn wij het eens met het tegengaan van extra recreatiedruk in het natuurgebied de Biesbosch. Het onderzoek is daar in onze ogen op gericht. Daarom hebben wij op dit moment geen behoefte aan het amendement en ook niet aan motie 28, maar we moeten natuurlijk goed naar de uitkomsten van het onderzoek kijken en daar verstandig mee omgaan.

De voorzitter: Dank altijd verstandig. Dan gaan we, kijk ik nog verder of nog andere stemverklaringen zijn. Dat is niet het geval. Dan gaan we stemmen op amendement A2 van de Partij voor de Dieren, als u voor bent drukt uw plus, als u tegen bent drukt min. Gaat uw gang. Amendement is verworpen, 33 stemmen tegen, 5 stemmen voor. Voor waren SP, Partij van de Arbeid en uiteraard Partij voor de dieren. De andere fracties tegen, daarmee is het amendement verworpen. Dan kom ik bij de Kadernota 2024 zelf, het voorstel. Zijn daar stemverklaringen? De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Ja, dank u voorzitter. De Partij voor de Dieren kan zich voor een groot deel aansluiten bij de bezwaren die GroenLinks tegen de Kadernota heeft uitgesproken, namelijk dat structurele lasten niet structureel worden gedekt, waaronder de grote aandachtspunten klimaatadaptatie en groenonderhoud. En daar kan maar één conclusie uit volgen, de Partij voor de Dieren stemt tegen de Kadernota.

De voorzitter: Andere stemverklaringen? De heer Portier, verras ons.

De heer Portier: Behalve dat we ons aansluiten bij deze stemverklaring geldt voor ons ook inderdaad dat er weinig gedaan wordt of in het vooruitzicht gesteld wordt qua begroting voor lastenverdeling. Dat er wat ons betreft ook te weinig duidelijkheid gegeven wordt over wat we gaan doen aan dreigende tekorten en dat er überhaupt te weinig inzicht gegeven wordt in hoe de begroting er straks uit gaat zien. En daarom zullen wij, bijna traditiegetrouw, ook hier weer tegen stemmen.

De voorzitter: Daarom zei ik, verras ons. Andere stemverklaringen? Ja, mevrouw Stolk

Mevrouw Stolk: Voorzitter toch even een winstwaarschuwing vanuit de VSP. De VSP zal ondanks onze kritische noot met de Kadernota 2024 instemmen en laten we de kritische noten zoals wij ook aan hebben gegeven in de tweede termijn dan maar kraken richting het intensieve traject is toegezegd door het college.

De voorzitter: Dank u wel. Andere stemverklaringen nog? Zo niet dan gaan we stemmen op het voorstel Kadernota 2024, voor is plus, tegen is min. Het voorstel is aangenomen, 35 stemmen voor en 3 stemmen tegen. Tegen SP en Partij voor de Dieren en de overige fracties voor. Daarmee is het voorstel aangenomen. Dan gaan we naar de moties en dan begin ik bij motie M3A van Beter Voor Dordt, Alles Werkt Beter Op Batterijen. Zijn daar stemverklaringen bij motie M3A? Dat is wel het geval, mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik zat even zoeken in al mijn krabbels, maar voor zover ik heb begrepen staat er nog steeds niks echt geregeld over de veiligheid. En daarnaast vinden wij dat dit echt niet aan de overheid is, omdat de zonneparken worden beheerd of in eigendom zijn van particulieren.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Dan gaan we stemmen, motie M3A. Voor is plus, tegen is min. De motie is aangenomen, 31 voor, 7 tegen. Tegen de Fractie van Waardhuizen, Partij van de Arbeid, Gewoon Dordt en Forum voor Democratie, overige fracties voor. M3A is aangenomen. Dan gaan we naar motie M4A, Beter Voor Dordt, het Jongerenevenement, ja gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Ik had zelf een korte stemverklaring. Wij wilden deze motie in stemming brengen omdat we heel graag peilen hoe belangrijk onze raad de wens van de Dordtse jongeren vindt.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, zeker na dit demagogisch geluid die de indruk wekt dat iedereen hier die tegen de motie is, tegen een evenement van jongeren zou zijn. Er gebeurt heel veel op het gebied van evenementen voor jongeren. Wat ons betreft is deze motie daarom volstrekt overbodig en stemmen wij tegen

De voorzitter: Hartelijk dank. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik sluit me aan bij de heer Portier.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Veel taken die deze motie bij het college wil neerleggen, vindt de Partij voor de Dieren een taak van de organisator van een evenement en niet van de overheid. We zullen daarom tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Portier en de GroenLinks-fractie kijkt heel erg uit naar het evenement van '...' -event.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Het CDA sluit zich aan bij de woorden van de SP, maar ook van de Partij voor de Dieren.

De voorzitter: Dat was ongeveer hetzelfde, toch? Dan ga ik naar mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Wij sluiten ons inderdaad ook aan bij de woorden van de heer Portier en van GroenLinks, van mevrouw van Engelen. Daarnaast willen we ook aangeven, er zijn heel veel jongeren in de stad met heel veel goede ideeën die ook festival als willen organiseren, zoals bijvoorbeeld het monumentfestival. Dus daar is ook genoeg animo voor. Alleen het geld ontbreekt soms. Maar dat is een andere discussie.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar de overkant, de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ook wij sluiten ons aan bij de woorden van mijnheer Portier.

De voorzitter: Andere stemverklaringen nog? De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Wij zullen niet voor deze motie stemmen, maar onze honger is net zo groot als bij Beter Voor Dordt en volgens mij de hele raad. Er mag been een tandje bij en we zien dat daar hard aan gewerkt wordt en deze motie voegt daar verder niet zoveel aan toe.

De voorzitter: Mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Dank voorzitter, ook wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Portier.

De voorzitter: Dank. Ik denk dat we dan vrijwel iedereen hebben gehad voor wat betreft stemverklaringen. Dan gaan we stemmen op M4A. Voor is plus, tegen is min. De motie is verworpen, 31 tegen, 7 voor. Voor de fracties Beter Voor Dordt en VSP en de andere fracties tegen. Gaan we naar motie M8A van GroenLinks, Kunst in de openbare ruimte is van en voor iedereen. Zijn er nog stemverklaringen? Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ja, dank u wel. Gehoord hebben dat deze motie ook wordt meegenomen in de bespreking van de Cultuurnota zullen wij voor stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zag de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter korte, dank u wel. En ook een aanvulling op wat het CDA aangeeft, dat wat ons betreft het ook niet zo kan zijn dat kunst moet of kan worden afgedwongen in de openbare ruimte.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, in de aangepaste vorm waarin geen sprake meer is van een percentageregeling, in ieder geval niet in het dictum, waarin in overleg met bewoners van wijken gekeken wordt van hoe kunst in de openbare ruimte kan verbeteren, zijn wij voor deze motie.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ja, gewoon omdat het leuk is voorzitter, om nogmaals aan te sluiten bij de heer Portier.

De voorzitter: Misschien kunt u een permanente aansluiting overwegen. De heer Struijk.

De heer Struijk: Dan kan ik het niet laten om ook even bij de heer Portier aan te sluiten, voorzitter.

De voorzitter: Ik geef voortaan de heer Portier als eerste het woord, dat scheelt een hoop spreektijd. Gaat uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij sluiten ons ook graag aan bij de woorden van de heer Portier, ook omdat we het heel goed vinden dat er inderdaad nu met buurtbewoners, met kunstenaars en in wijken gekeken gaat worden.

De voorzitter: Anderen nog?

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, wij sluiten niet aan bij de heer Portier, maar we zullen wel voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank, dat was mevrouw Stolk. En dan mevrouw van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Ja voorzitter, wij sluiten wel aan bij de heer Portier.

De voorzitter: Zo ziet het er ook wel uit. Goed. Verder niet? Dan gaan we stemmen op motie M8a, voor is plus, tegen is min. De motie is unaniem aangenomen. Dan gaan we naar motie M9A, Gemeente en inwoners samen sterk tegen Chemours door GroenLinks, VVD, Op ons Eiland en Partij voor de Dieren en DENK en de VSP en Beter Voor Dordt, ingediend. Ik kijk even rond of er nog behoefte is aan stemverklaringen. De heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Dank voorzitter. Wij zullen voor deze motie stemmen, we vinden het heel belangrijk dat die informatievoorziening voor onze inwoners actiever en productiever is en ook volgen daarin de wethouder.

De voorzitter: Anderen? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik kan me nu niet aansluiten bij de heer Portier, daar zijn we het ook waarschijnlijk niet over dit eens. Wij zullen tegen deze motie stemmen en dat is met name omdat wij er veel vertrouwen in hebben dat wat de wethouder heeft zegt en de vorderingen die zij maakt in dit dossier voldoende zijn.

De voorzitter: Anderen nog? De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, Forum voor Democratie gaat verdeeld stemmen deze keer. Dus ik zal voor de motie stemmen en mevrouw Pichel tegen.

De voorzitter: Waarvan akte. Anderen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen op motie M10, voor is plus, tegen is min. Excuus, ik had hem al voorliggen, 9A, de motie over Chemours, M9A. De motie is aangenomen, 36 stemmen voor, 2 stemmen tegen. Tegen mevrouw Koene van Gewoon Dorst en mevrouw Pichel van Forum voor Democratie en de overige leden voor. Gaan we nu toch echt naar motie M10, breng verkoeling waar het echt nodig is, ingediend door de Partij van de Arbeid. Als je hem ziet lijkt het alsof iedereen hem indient, maar het is echt alleen de Partij van de Arbeid. Stemverklaring, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ondanks dat we dit een heel erg sympathieke motie vinden, omdat we ook graag voor vergroening en verkoeling zijn, hebben we gezien dat er nog zoveel onuitgevoerd plannen liggen op dit terrein, dat we op dit moment tegen stemmen.

De voorzitter: De heer Van der Meer, gaat uw gang.

De heer Van der Meer: Ja, dank u wel, voorzitter. Vergroening van de stad, onder andere van de pleinen die in de motie worden genoemd is dringend nodig. Maar dat is van belang om dat mee te nemen het integraal bomenplan en goed te kijken naar de fysieke mogelijkheden en misschien ook naar de kosten. Daarom zullen we in deze vorm niet voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Andere stemverklaringen? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Wij zijn van mening dat de aanpak hittestress iets anders nodig heeft En we willen alleen nog even benadrukken dat we het met een bewegend bos zeker niet gaan redden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, op zich een hele sympathieke motie, alleen we sluiten ons wel aan bij de woordvoering van het CDA dat andere plannen een hogere prioriteit hebben.

De voorzitter: Dan de ChristenUnie/SGP, de heer Struijk.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de wijze woorden van de heer Van der Meer.

De voorzitter: Dank, dan de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja voorzitter, dank u wel. Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van mevrouw Van Vugt van het CDA

De voorzitter: Dank u wel. Verder niet? Dan gaan we stemmen op motie M10, voor is plus, tegen is min. De motie is verworpen, 30 tegen, 8 voor. Voor de fracties DENK, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, SP en Fractie van Waardhuizen, overige fracties tegen. Motie M10 is verworpen. Dan gaan we naar motie M11A van Partij van de Arbeid, de motie van afvalstress naar afvalZEN. Zijn er stemverklaringen? De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, kort. Wij zijn ervan overtuigd dat veel meer afval in de container zal komen als de pasjes eraf gaan. We zijn niet overtuigd door het idee dat mensen uit andere steden naar onze stad zullen gaan rijden met een vuilniszak achterin hun auto, of in ieder geval niet dat dat een belangrijke bijdrage zal zijn aan wat er in de container komt. Daarnaast zijn wij zeer gekant tegen de toch min of meer voorgenomen invoering van diftar en zonder pasjes geen diftar. Dus dat is voor ons nog een extra argument om voor deze motie te stemmen.

De voorzitter: Anderen? Willen mensen zich daarbij aansluiten? Dat scheelt weer tijd. De heer Kuhlmann, gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Wij zullen voor deze motie stemmen omdat we in de strijd tegen het afvalprobleem in onze stad er wat betreft de Dordtse VVD geen taboes zijn en zeker in deze vorm, in een beperkte proef in een buurt, we weten dat daar voors en tegens zijn aan dit idee, maar laten we het op die manier gewoon even uittesten.

De voorzitter: Dank. Wie nog meer? De heer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het CDA zal tegen deze motie stemmen. De ervaringen in het verleden hebben geleerd dat dit toch echt geen verbetering oplevert. Het is eerder geprobeerd, ook elders. En wij denken ook niet dat het goed is dit voor een jaar te doen en over een jaar weer in een buurt uit te moeten leggen dat het weer anders wordt. Het is toch al gebleken dat buurten moeilijk omgaan met steeds meer veranderingen in het afvalophaalstelsel.

De voorzitter: Dank. Dan gaan we naar de heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: De PvdA sluit zich aan bij de woorden van de heer Kuhlmann.

De voorzitter: Anderen? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Gewoon Dordt ook.

De voorzitter: Verder nog? De heer Stam.

De heer Stam: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van het CDA.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank voorzitter. Wij zullen voor deze motie stemmen, niet omdat we het nou het ultieme plan vinden, maar zeker omdat de problemen nog niet zijn opgelost willen we dit wel een kans geven.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Gaan we stemmen, voor is plus, tegen is min, motie M11A. De motie is aangenomen, wat een commotie, 20 voor, 18 tegen. Tegen de Fractie van Waardhuizen, Partij voor de Dieren, GroenLinks, ChristenUnie/SGP en CDA en de overige fracties voor. Zeg ik dat goed? Ja, daarmee is de motie aangenomen. Gaan we naar motie, het is een beetje rumoerig, u wilt ook allemaal naar de borrel of naar huis. Dat gaat bijna gebeuren, maar nog even eerst een paar moties. Motie M12, Stop de groene grootheidswaan, ingediend door Partij van de Arbeid. Stemverklaringen? De heer Portier.

De heer Portier: Ik denk niet dat nu iedereen zich bij mij aan gaat sluiten. Er zijn vergelijkingen gemaakt met Central Park in New York, dus dat is misschien een beetje de grootheid. Maar we staan voor hele lastige opgaven in onze stad. We zeggen altijd dat we te weinig geld en mensen hebben voor alle projecten. Laten we dan kijken of we dit inderdaad een beetje in kunnen perken. Dus wat dat betreft voor deze motie.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Dordtwijk als een groene long in de stad is voor ons erg belangrijk, ook in ecologisch opzicht en er blijkt in antwoord op onze vragen daarnaast geld te zijn voor vergroening in de rest van de stad. Het zou kunnen blijken, maar dat is mij op dit moment niet duidelijk, dat dat geld te kort is. Zo ja, dan moeten we daar goed naar kijken. Maar op dit moment geen aanleiding om te tornen aan de mooie plannen voor de Dordtwijkzone.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Ik sluit aan bij de woordvoering van GroenLinks.

De voorzitter: Anderen nog?

De heer Van Leeuwen: We kijken er heel open naar deze motie en we zijn benieuwd naar de informatie die we krijgen in oktober, november van dit jaar om er verder over na te denken. We stemmen dus voor deze motie. Dank wel.

De voorzitter: Anderen nog? Nee. Dan gaan we stemmen, voor is plus, tegen is min, motie M12. De motie is verworpen, 29 tegen, 9 voor. Voor de fracties Forum voor Democratie, Partij van de Arbeid, SP en VSP, overige fracties tegen. Gaan we naar motie 13A van Partij voor de Dieren, stopt de giftige uitstoot, stop DuPont Chemours. Stemverklaringen? De heer Groenewege, u bent voor?

De heer Groenewege: Voorzitter, dat was de motie van de PvdA. Maar we zijn wel voor.

De voorzitter: U heeft helemaal gelijk. Uw partijnaam staat erboven, dat is het verwarrende van de moties van de PvdA. Excuus, het was de motie van de Partij van de Arbeid. M13, u bent voor. Anderen? De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, er waren wat twijfels bij het dictum, want ik denk dat we al heel veel bij het partijgenoten in de Tweede Kamer opgeroepen hebben. We vinden hem in ieder geval als teken, dat we vinden dat deze uitstoot echt moet stoppen, dat er alles aan gedaan moet worden, stemmen wij toch inderdaad voor deze motie.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Wij zullen tegen stemmen en dat doen wij niet omdat wij niet denken dat, want ik heb straks ook al gezegd dat we vinden dat iedereen die provinciaal of landelijk een fractie heeft, dit best mag uitdragen en zich daar hard voor mag maken. Dat doen wij ook waar mogelijk, maar wij zijn tegen gedwongen sluiting van bedrijven en daar wordt hier wel toe opgeroepen.

De voorzitter: Anderen nog? Mijnheer Van Leeuwen

De heer Van Leeuwen: Ook voor deze motie gaan wij verdeeld stemmen. Ik zal voor deze motie stemmen, mevrouw Pichel stemt tegen. Dank u wel

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u. GroenLinks Dordrecht strijdt al jaren tegen de schadelijke uitstoot door Chemours en haar voorgangers. Het lijkt erop dat er nu eindelijk voorzichtig wat resultaten geboekt kunnen gaan worden. We vinden het daarom wenselijk dat de ingezette weg voortgezet kan worden met de rechtszaken namens onze gemeente, het ondersteunen van de inwoners door middel van de motie M9 zojuist, Europees de ingezette weg op een verbod van gebruik van PFAS en we denken dat die ingezette weg doorgezet moet worden. Deze motie gaat daar tegenin. Dus wij zullen daar tegen stemmen.

De voorzitter: Andere nog? Gaat uw gang, de heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van GroenLinks.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank voorzitter. De heer Van Leeuwen zei het net al. Ik zal tegen gaan stemmen en de reden is omdat Chemours de afgelopen jaren al een hele sterke reductie heeft van de uitstoot en dat nog verder aan het reduceren is. Dus in dat opzicht vindt deze helft van FvD de motie overbodig.

De voorzitter: Het is allemaal lekker transparant bij jullie. We gaan naar de heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ook wij sluiten ons aan bij de woorden van GroenLinks.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Zo niet, jawel de heer Kuhlmann, gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Ook de Dordtse VVD sluit zich aan bij de stemverklaring van GroenLinks.

De voorzitter: Anderen nog? Nee, gaan we stemmen, M13A voor is plus, tegen is min. De motie is verworpen, 23 tegen, 15 voor. Voor de fracties. Beter Voor Dordt, de heer Van Leeuwen van Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, Partij van de Arbeid, SP, Fractie van Waardhuizen, VSP en de overige fracties tegen. Gaan we een motie M15A, stimuleren van weerbaarheid jongeren op het mbo van Partij van de Arbeid. Stemverklaringen? Ja, mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Voorzitter, wij delen de zorg van PvdA over de weerbaarheid van onze jongeren op het mbo, zeker ook omtrent het passend onderwijs. In de commissie heeft de wethouder echt een mooie toezegging gedaan om daar actief aandacht aan te gaan geven. En door deze toezegging en ontbreken van dekking zullen wij tegenstemmen.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat uw gang

Mevrouw Stolk: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de VVD.

De voorzitter: Anderen nog? Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, wij sluiten ons ook aan bij de stemverklaring van de VVD.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: De wethouder heeft denk ik duidelijk genoeg aangegeven dat zij alles doet wat in haar vermogen ligt om dit mee te nemen in de aanpak over de volle breedte van 12 tot 27. En daarnaast vinden wij dat het echt een eerste verantwoordelijkheid is van de scholen zelf. Dus wij stemmen tegen deze motie.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Ja dank u wel, wij kunnen ons helemaal aansluiten bij zowel de woorden van de VVD als van mevrouw Koene van Gewoon Dordt.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de VVD.

De voorzitter: Ja, gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Wij vinden dat dit, we hebben niet de toezegging aangenomen omdat we denken dat dit juist heel erg belangrijk is voor het mbo en omdat we willen dat dit ook een oproep is om meer ook aandacht te besteden aan het mbo.

De voorzitter: Ja, maar we zijn bij stemverklaringen en dit lijkt een beetje op een derde termijn om toch nog mensen te overtuigen. Mijnheer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter, ondanks de toezeggingen die er gedaan zijn vinden wij het toch belangrijk dat het inderdaad aandacht krijgt in het mbo en wij zullen voor stemmen.

De voorzitter: Anderen nog? Nee. Zo niet, jawel? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, ik wil even laten weten dat de heer Van Leeuwen en ik dit keer niet verdeeld zullen gaan stemmen.

De voorzitter: Wat heerlijk. Nou dan hebben we dat vast genoteerd. We gaan stemmen. Motie M15A, voor is plus, tegen is min, 32 tegen, 6 voor, de motie is verworpen. Voor de fracties SP, Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren en DENK, de overige fracties tegen. Dan gaan we naar motie M18, ik zeg het maar even, één uit de reeks van twee van het CDA, want motie M29 hoort daar een beetje bij. Deze is iets verdergaand, motie raad bij ombuigingen en bezuinigingen goed in positie. Zijn er stemverklaringen? Gaat uw gang, de heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ja voorzitter, de VVD-fractie is van mening dat in de andere motie de positie van de raad beter zeker gesteld wordt. Dus om die reden zullen we voor die motie stemmen en tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Anderen? De heer Struijk.

De heer Struijk: Ja voorzitter, datzelfde geldt voor ons ook, hier tegen, straks voor.

De voorzitter: Anderen? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, dat geldt voor Gewoon Dordt ook.

De voorzitter: Ik dacht wat heeft mevrouw Koene ineens een gekke stem, maar dat was de heer Stam. Gaat uw gang.

De heer Stam: Datzelfde geldt voor ons, wat VVD zegt.

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Zal ik me dan vandaag maar eens bij de VVD aansluiten?

De voorzitter: De heer Den Heijer heeft zijn hoogste doel bereikt. Anderen nog? Zo niet dan gaan we stemmen op M18. Jawel, de heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Wij sluiten ook ons aan bij de SP die zich aansluit bij de VVD.

De voorzitter: Goed, we gaan stemmen, voor is plus, tegen is min, M18. 25 tegen, 13 voor, de motie is verworpen. Voor waren de fracties CDA en DENK, Partij voor de Dieren en de VSP en de overige fracties tegen. Dan gaan we, die andere motie komt straks. We gaan naar motie M19A van het CDA, impact van de komst van het azc inzichtelijk maken. Zijn er stemverklaringen? Gaat uw gang, mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Ja, dank u wel voorzitter. Met betrekking tot het financiële gedeelte heeft de wethouder al aangegeven dat er inderdaad gewoon verantwoording wordt

afgelegd van alle kosten die we maken met betrekking tot de toevoeging nu. Van het CDA zullen wij niet meegaan omdat wij gewoon vinden dat we het college eerst de tijd moeten geven om aan te geven van welke plannen zij hebben met betrekking tot leefbaarheid en veiligheid en daarna pas gaan oordelen. Dat was hem, voorzitter

De voorzitter: De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, financiën is inderdaad beantwoord. Mij is volstrekt onduidelijk wat er dan straks allemaal gemonitord en gemeten moet gaan worden. Gaan we iedere asielzoeker die door de stad rondloopt in de gaten houden waar hij is, of wat er gebeurt? Wat mij betreft, we stemmen tegen.

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Ja, dank voorzitter. Eens met de strekking over de financiën en we vinden het overbodig dat de nulmeting moet uitgevoerd worden over de hele stad. Dus we stemmen tegen deze motie.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, er zijn stevige discussies geweest over de komst van een azc. We hadden liever gezien dat dit vooraf was gebeurd, deze motie, maar om de impact toch met de stad te delen zullen wij voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Anderen? De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, we hebben vertrouwen in de huidige aanpak van het college op dit punt en achten daarom deze motie overbodig. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: ik dacht dat ik nooit aan de beurt zou komen. Voorzitter, volgens mij was de wethouder hier heel erg duidelijk over. En als je iets budgetneutraal wil houden, moet je niet om een onderzoek gaan vragen waarmee dat gelijk al mislukt.

De voorzitter: Bedankt. De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ja voorzitter, dank u wel. Beter Voor Dordt sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Stolk van de VSP.

De voorzitter: Anderen nog? Zo niet, dan gaan we stemmen op motie M19A. De heer Stam.

De heer Stam: Wij sluiten ons ook aan bij de stemverklaring van de VSP.

De voorzitter: Waarvan akte. We gaan stemmen, plus is voor, tegen is min, M19A. De motie is verworpen, 24 tegen, 14 voor. Voor waren de fracties Beter Voor Dordt, het CDA, Forum voor Democratie, althans de heer Van Leeuwen, Fractie van Waardhuizen en de VSP, de overige leden tegen. We gaan door naar motie M20A, borgstelling door de

BDO-bedrijven zoals Chemours in verband met PFAS-vervuiling. Zijn er stemverklaringen? De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, zoals van ons gewend staan we ook hier zeer genuanceerd in. We hebben ze niet helemaal exact, van hoe je van tevoren een inschatting kan maken van de kosten van vervuiling, et cetera, maar wij vinden het wel belangrijk het principe te onderstrepen dat de vervuiler moet betalen. Liefst zouden we ook gewoon zien, dat dit soort dingen gewoon in overheidshanden zouden zijn, maar in ieder geval vanwege het principe de vervuiler betaalt wat hier en naar voren komt zullen wij voor stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. En ik wil toch nog even tot het eind van de vergadering iedereen verzoeken stilte te betrachten als iemand het woord heeft. Dank aan de heer Portier. Anderen nog? Gaat uw gang, mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Op dit dossier Chemours stemmen we dus ook weer verdeeld. Mijn eigen motivatie is, ik stem voor, mijn eigen motivatie is dat ik niet wil dat inwoners met eventueel kosten blijven zitten. Dank u wel.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Voorzitter wij zullen tegenstemmen omdat dit ook weer is het ingrijpen in de uitvoering. De wethouder heeft al gesprek gehad, is goed bezig, we hebben er alle vertrouwen in. Dus tegen.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen op M20A, voor is plus, tegen is min. De motie is 36 voor, 2 tegen. Wethouder Heijkoop, nou snap ik heel goed dat u heel vrolijk bent dat uw voorstel met 35 stemmen voor is aangenomen. Dus ik snap uw vrolijkheid. Maar er liggen nog wat moties voor waar raadsleden hard aan gewerkt hebben, dus laten we die nog eventjes met elkaar goed behandelen. 36 voor, 2 tegen. Tegen was mevrouw Koen en mevrouw Pichel, de overige leden voor. Gaan we naar motie M21A, toeristische borden. Gaat uw gang, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Zoals u al in ons betoog heeft kunnen horen is de Partij voor de Dieren er geen voorstander van om meer recreanten naar de Biesbosch te lokken. De natuur heeft juist rust en ruimte nodig om te herstellen. Daarom stemt de Partij voor de Dieren tegen deze motie.

De voorzitter: Andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen M21A, voor is plus, tegen is min. 34 voor, 4 tegen. Tegen Partij van de Arbeid, Partij voor de Dieren, de overige fracties voor. Gaan we naar motie M28A van Partij voor de Dieren, geen paden of steigers erbij in Natura 2000-gebied. Zijn er stemverklaringen? Mevrouw Koene, je hoeft er niet lang te wachten.

Mevrouw Koene: Met risico dat ik weer, ik zal vast een stukje opschuiven. Voorzitter, wat ons betreft is dit geen Natura 2000-gebied, gaat het hier om de Nieuwe Dordtse Biesbosch en de Merwelanden en dat mag prima, mag daar gebruik gemaakt worden voor recreatie.

De voorzitter: Andere stemverklaringen? Nee. Dan gaan we stemmen, voor is plus, tegen is min, M28, 35 tegen, 3 voor. Voor Partij voor de Dieren en SP, de overige fracties tegen. Gaan we naar M29, CDA Dordrecht en DENK Dordrecht, de motie raad bij ombuigingen en bezuinigingen goed in positie. Zijn er stemverklaringen? De heer Portier.

De heer Portier: Voorzitter, ik raad aan om toch eens te kijken naar begrotingen en dergelijke uit het verleden, hoe inzichtelijke die waren. Daar moeten we eigenlijk naar toe terug, of liefst nog wat beter, dus van harte steun voor deze motie.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, deze motie is eigenlijk best wel een open deur. Sterker nog, we hadden geconstateerd dat er misschien helemaal geen deur in zit. Maar je kan hier bijna niet tegen zijn. Dus we stemmen voor.

De voorzitter: Oké, dank. Ik heb hem begrepen. Anderen nog? Ja, de heer Uysal.

De heer Uysal: Eigenlijk hetzelfde als mevrouw Koene. We kunnen natuurlijk niet tegen deze motie stemmen, ook niet tegen de strekking. Wij hebben alle vertrouwen in het college dat we op een zorgvuldige manier meegenomen worden met betrekking tot ombuigingen en bezuinigingen. Maar voor de beeldvorming gaan we toch wel voor stemmen.

De voorzitter: U gaat voor de beeldvorming voor stemmen. Ik zie dat de massaal toegestroomde pers dat meteen aan het noteren is. Andere stemverklaringen nog? Dat is niet het geval. Gaan we stemmen, voor is plus, tegen is min. De motie is unaniem aangenomen, waarvan akte. We gaan we naar motie M30 van Op ons Eiland en SP Dordrecht over het bevolkingsonderzoek onder alle Dordtenaren. Zijn de stemverklaringen? De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, dit is een motie die pas later is ingediend, die ook niet is kunnen bespreken in een commissieverband en waar wel heel veel verschillende punten aan zitten. We hebben goede argumenten tegen gehoord, je kunt ook argumenten voor bedenken. Op dit moment vinden wij het niet verstandig om hier nu zo die stap te nemen. Wij zullen tegen stemmen. Maar ik kan me wel goed voorstellen dat we bijvoorbeeld nog eens in een beeldvormende sessie experts uitnodigen om hier nog eens wat dieper in te gaan wat voors en tegens zijn, zodat we daar zorgvuldiger naar kunnen kijken. We willen dit niet onzorgvuldig nu snel doen en daarom zullen wij op dit moment tegen stemmen.

De voorzitter: Hartelijker dank. De heer Van Dam-Timmers.

De heer Van Dam-Timmers: Ja dank u, voorzitter. Wij zullen ook tegen stemmen, niet omdat we per se tegen bloedonderzoek zijn, maar vooral omdat bloedwaarden, volgens de informatie die er nu is, niet helpen om het gezondheidsrisico van inwoners tegen te gaan. Om die reden stemmen we nu tegen.

De voorzitter: Dank. De heer Portier.

De heer Portier: Afgezien van het feit dat we natuurlijk zelf hebben ingediend of mede-ingediend, wij vinden dat mensen, gezien alle PFAS in de omgeving is gekomen, die misschien in hun lichaam is gekomen, het recht hebben om te weten wat er in hun lichaam zit. Op vrijwillige basis, want we begrijpen ook de bezwaren die er kunnen zijn om er wel of niet aan deel te nemen. Maar dit is op basis van vrijwilligheid, maar we willen wel dat mensen ook geen financiële belemmering hebben om zo'n onderzoek te laten doen. Vandaar deze motie.

De voorzitter: Dat was de stemverklaring van de heer Portier. Anderen nog? Ja, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ja voorzitter, de VSP sluit zich aan bij de stemverklaring van de heer Portier.

De voorzitter: Hartelijk dank. Dan ga ik naar de heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van het CDA, het zegt niets over de gezondheid.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. FvD sluit zich aan bij de woordvoering van de heer Van Dam-Timmers en wij ondersteunen ook het idee van de heer Kuhlmann om daar op een later moment misschien wat meer aandacht aan te besteden.

De voorzitter: Hartelijk dank. Gaat uw gang, mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-Van Waardhuizen: Voorzitter, wij sluiten aan bij de woordvoering van de VVD.

De voorzitter: En de heer Struijk.

De heer Struijk: Dank voorzitter, ook wij sluiten ons aan bij de woordvoering van de heer Van Dam-Timmers.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de VVD in deze.

De voorzitter: Dank u wel. Anderen nog? Dan gaan we stemmen, motie M30, bevolkingsonderzoek onder alle Dordtenaren. De motie is verworpen, 28 tegen, 10 voor. Voor Beter Voor Dordt, Partij voor de Dieren SP en de VSP, overige fracties tegen. Gaan we naar motie M31 en ik waarschuw alvast, dat is niet de laatste motie. Motie M31, welvaart terug in Dordrecht van Forum voor Democratie. Zijn er nog stemverklaringen? Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Uiteraard, dank u wel voorzitter. Wij gaan uiteraard voor deze motie stemmen en ik wil u als burgemeester bedanken voor de persoonlijke uitnodiging waar ik net al heb gezegd zeg dat ik er graag op inga. En ja, deze motie wordt natuurlijk nu in

stemming gebracht en het is puur een oproep ter inspiratie voor college en raad om toch naar de toekomst van dit pand te kijken en betrokkenheid eigenlijk bij dit iconische gebouw.

De voorzitter: Hartelijk dank. Gaat uw gang, mijnheer Noldus.

De heer Noldus: Voorzitter, dank. Dit pand is op deze locatie beeldbepalend en markant voor de stad. Dank ook voor de uitgebreide toelichting van mevrouw Pichel hiervoor die ons denk ik allemaal wat heeft geleerd. Toch zien wij in deze motie en in het dictum onvoldoende precieze aanknopingspunten om dit een stap verder te brengen, we sluiten ons ook aan bij de toelichting van het college daarin. Maar we trekken graag samen op om voor deze locatie spoedig samen te werken om een mooie invulling te vinden met elkaar. Want het is wel echt cruciaal voor het aanzicht van onze stad en de levendigheid die we nog hebben hier.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog Voorzitter, dank wel. Los van het feit dat wij er ook ons van bewust zijn dat dit niet puur een taak is van dit college zullen we de motie wel steunen omdat we het belang zien van deze markante locatie.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, wij zullen de motie ook ondersteunen omdat het ook een oproep is om een gesprek aan te gaan en dit toch wel een van de pareltjes is van Dordrecht, zullen wij voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Ik sluit graag aan bij de woorden van de heer Noldus en ik ben gefascineerd want ik weet namelijk zeker dat je het poortgebouw zonder Bellevue wel uitkomt.

De voorzitter: Oké, dank. Andere stemverklaringen nog? Zo niet dan gaan we stemmen op motie M31 over welvaart terug in Dordrecht. Voor is plus, tegen is min. Mijnheer Stam, uw microfoon staat aan. Pas op wat u zegt. De motie is verworpen, 26 tegen 12 voor. Voor waren Beter Voor Dordt, DENK, Forum voor Democratie, Van Waardhuizen en VSP en de overige fracties tegen. Dan hebben we nog een motie vergeten in stemming te brengen, namelijk motie M2A van Beter Voor Dordt. Op mijn lijstje stond hij als afgevoerd maar dat was hij niet. Motie M2A, Busje op afroep een servicegerichte oplossing voor Dordrecht. Zijn er nog stemverklaringen? De heer Portier.

De heer Portier: Ja voorzitter, hoewel ik me voor kan stellen dat je ook iets doet van een bus op afroep als aanvulling op bestaande lijnen en overige openbaar vervoer, gaat naar ons idee deze motie toch te veel gericht zijn op laten we wat van die onrendabele lijnen opheffen, dus zullen wij tegenstemmen.

De voorzitter: Dank. Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, wij hebben begrepen uit de woorden van de wethouder dat eigenlijk de motie overbodig is en er ruimte al is om andere dingen te organiseren. Dus wij stemmen tegen.

De voorzitter: Anderen? De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Mobility as a Service kan een nuttige aanvulling zijn. We hebben begrepen dat de wethouder het wil meenemen in een mobiliteitsplan, ook prima. We gaan ervan uit dat dat niet betekent dat we minder gaan investeren in het repareren van het gewone ov, want dat gaat helemaal niet de goede kant op het ogenblik.

De voorzitter: De heer Stam.

De heer Stam: Wij sluiten ons aan bij de woorden van mevrouw Koene.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: De Partij voor de Dieren sluit zich aan bij de wodeorden van GroenLinks.

De voorzitter: De heer De Feijter.

De heer De Feijter: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons wederom aan bij de wijze woorden van de heer Van der Meer.

De voorzitter: Zo, dat is wel veel eer. Mijnheer Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ook wij hebben begrepen van de wethouder dat die ruimte er inderdaad is, maar ook van hem begrepen dat wel goed is dat we nog een beetje een duwtje in de goede richting geven om dat is te onderzoeken. Dus daarom zullen wij, om die reden, voor deze motie stemmen, er wel van uitgaand dat het dan niet meer geld gaat kosten.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van het CDA.

De voorzitter: Dank. Anderen nog? De heer Safranti.

De heer Safranti: Dat geldt ook voor ons, voorzitter.

De voorzitter: De heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van mevrouw Koene.

De voorzitter: Anderen nog? Zo niet dan gaan we stemmen. Motie M2A, voor is plus, tegen is min. De motie is aangenomen 28 voor, 10 tegen. Tegen waren de fracties VVD, Van Waardhuizen, SP en Gewoon Dordt en de overige fracties voor. Daarmee is de motie aangenomen. Dan dames en heren wil ik u nog wijzen op de zomerbarbecue, u kunt zich

daarvoor uiterlijk tot 11 juli aanmelden. Daarna niet meer, dus meldt u alstublieft aan. Ik wil ook nog vanaf deze plek heel hartelijk dank zeggen aan de heer Kwaak want voor zover ik begrepen heb, is dit de laatste raadsvergadering voor u, althans in deze setting want we weten natuurlijk nooit of we u nog eens weer eens een keer terugzien. Heel hartelijk dank voor uw inzet, voor het feit dat u wederom wilde inspringen en het ga u natuurlijk goed. En dan wil ik allemaal een heel fijn reces en een welverdiende zomer toewensen. En zie ik u graag weer terug in augustus. De vergadering is gesloten.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van ..... 2023.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff